

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA
EKONOMICKÁ FAKULTA

KATEDRA ÚČETNICTVÍ

Analýza hospodaření státní příspěvkové organizace

Economy Analysis of the State Contributory Organization

Student: Bc. Barbora Prachařová

Vedoucí diplomové práce: Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.

Ostrava 2016

VŠB - Technická univerzita Ostrava
Ekonomická fakulta
Katedra účetnictví

Zadání diplomové práce

Student: **Bc. Barbora Prachařová**
Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: 6202T049 Účetnictví a daně
Téma: **Analýza hospodaření státní příspěvkové organizace**
Economy Analysis of the State Contributory Organization
Jazyk vypracování: čeština

Zásady pro vypracování:

1. Úvod
 2. Finanční analýza a její metody
 3. Charakteristika, účetnictví a zdaňování státní příspěvkové organizace
 4. Analýza hospodaření vybrané příspěvkové organizace
 5. Závěr
- Seznam použité literatury
Seznam zkratk
Prohlášení o využití výsledků diplomové práce
Seznam příloh
Přílohy

Seznam doporučené odborné literatury:

MORÁVEK, Zdeněk a Danuše PROKŮPKOVÁ. *Příspěvkové organizace 2014*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 268 s. ISBN 978-80-7478-527-6.
PROKŮPKOVÁ, Danuše a Michal SVOBODA. *Jak číst účetní výkazy vybraných účetních jednotek*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 152 s. ISBN 978-80-7478-522-1.
RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 160 s. ISBN 978-80-247-5534-2.

Formální náležitosti a rozsah diplomové práce stanoví pokyny pro vypracování zveřejněné na webových stránkách fakulty.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. Alžběta Urbancová, Ph.D.**

Datum zadání: 20.11.2015
Datum odevzdání: 22.04.2016

Ing. Jana Hakalová, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Dr. Ing. Dana Dluhošová
děkanka fakulty

Prohlašuji, že jsem celou práci včetně příloh vypracovala samostatně. Přílohy č. 1, 2, 3 a 10, dané mi k dispozici, jsem samostatně doplnila.

V Ostravě dne 22. 4. 2016

Bc. Barbora Prachařová

Obsah

1	Úvod	5
2	Finanční analýza a její metody	7
2.1	Co je to finanční analýza a k čemu slouží	7
2.2	Zdroje informací pro finanční analýzu	7
2.2.1	Rozvaha	8
2.2.2	Výkaz zisku a ztráty	9
2.2.3	Cash flow	10
2.3	Uživatelé finanční analýzy	11
2.3.1	Externí finanční analýza	11
2.3.2	Interní finanční analýza	12
2.4	Metody finanční analýzy	13
2.4.1.	Fundamentální a technická analýza	13
2.4.2.	Extenzivní a intenzivní ukazatele	14
2.5	Elementární metody	16
2.5.1	Analýza absolutních ukazatelů	17
2.5.2	Analýza rozdílových a tokových ukazatelů	18
2.5.3	Analýza poměrových ukazatelů	20
3	Charakteristika, účetnictví a zdaňování státní příspěvkové organizace	28
3.1	Charakteristika příspěvkové organizace	28
3.1.1	Příspěvková organizace zřízená organizační složkou státu	28
3.1.3	Majetek České republiky	29
3.2	Národní ústav lidové kultury	30
3.2.1	Zámek	31
3.2.2	Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy	32
3.2.3	Mezinárodní folklorní festival Strážnice	34
3.2.4	Činnost Národního ústavu lidové kultury v oblasti výzkumu a vývoje	34
3.3	Účetnictví	35
3.3.1	Rozsah vedení účetnictví	38
3.3.2	Účetní závěrka a výroční zpráva	40
3.3.3	Pomocný analytický přehled	41
3.3.4	Fondy státní příspěvkové organizace	41
3.4	Daň z příjmů	44

3.4.1	Předmět daně	44
3.4.2	Daňové a nedaňové náklady	46
3.4.3	Položky odčitatelné od základu daně	47
3.4.4	Slevy na dani	48
3.5	Daň z nemovitých věcí	49
4	Analýza hospodaření vybrané příspěvkové organizace	50
4.1	Analýza absolutních ukazatelů	50
4.1.1	Vertikální analýza	50
4.1.2	Horizontální analýza	63
4.2	Analýza rozdílových ukazatelů	70
4.3	Analýza poměrových ukazatelů	70
4.3.1	Ukazatele likvidity	71
4.3.2	Ukazatele rentability	72
4.3.3	Ukazatele zadluženosti	73
4.3.4	Ukazatele aktivity	75
4.3	SWOT analýza	77
4.5	Shrnutí	79
5	Závěr	82
	Seznam použité literatury	83
	Seznam zkratk	86
	Prohlášení o využití výsledků diplomové práce	
	Seznam příloh	
	Přílohy	

1 Úvod

Nezisková organizace je v dnešní době pojmem velmi rozsáhlým a skrývá se pod tímto názvem spousta různorodých organizací, které nebyly založeny za účelem dosahování zisku. Poslání těchto organizací má úplně jiný charakter. Jedná se především o přínos společnosti a pomoc různým skupinám lidí, kteří to potřebují.

Tradiční a lidová kultura tvoří nedílnou součást kulturního dědictví v každé zemi. Prvky hmotné i nehmotné lidové kultury zasahují do života každého člověka, ať už ve větší či menší míře. Prvotní místo, kde dochází k předávání kulturního dědictví, je rodina. Právě v rodině se předávají kulturní hodnoty z generace na generaci. Avšak již v průběhu druhé poloviny 20. století se začaly lidové tradice vytrácet a někdy i nenávratně mizet. Nastává tedy nutnost toto cenné kulturní bohatství uchovávat a předávat jej dalším pokolením.

Tato diplomová práce pojednává právě o zástupci těchto organizací. Jedná se o Národní ústav lidové kultury ve Strážnici, který je státní příspěvkovou organizací a při svém poslání spolupracuje s organizací OSN pro výchovu, vědu a kulturu, zvanou UNESCO.

Cílem diplomové práce je analýza hospodaření vybrané státní příspěvkové organizace, která je provedena metodou horizontálního a vertikálního rozboru účetních výkazů a dále posouzení pozice této organizace pomocí vybraných finančních ukazatelů ve sledovaných letech 2010 – 2014. V návaznosti na těchto výsledcích je dalším cílem práce vytvoření SWOT analýzy.

Diplomová práce je rozčleněná do tří částí. První část práce je teoretická. Tato část je zaměřena na vysvětlení a charakteristiku účetních výkazů, podstatu finanční analýzy a vzorců, které jsou následně použity v praktické části.

Druhá část práce obsahuje obecné vymezení jednotlivých typů příspěvkových organizací. Následuje představení vybrané státní příspěvkové organizace a základní informace o této organizaci. Součástí kapitoly jsou také informace o účetnictví a zdaňování příspěvkových organizací.

Praktická část zahrnuje vertikální a horizontální analýzu rozvahy a výkazu zisku a ztráty, dále analýzu rozdílových ukazatelů a vybraných ukazatelů poměrové analýzy, to vše ve sledovaných letech 2010 – 2014. Závěrem této kapitoly je vytvoření SWOT analýzy a shrnutí výsledků s možným doporučením.

Poklady pro zpracování práce byly získány z účetních výkazů a dalších dokumentů. Rok 2015 nebude v práci analyzován, jelikož účetní závěrka a výroční zpráva organizace je zveřejněna až po vypracování diplomové práce. Při zpracování diplomové práce byla použita **metoda** popisu, analýzy a komparace.

2 Finanční analýza a její metody

Diplomová práce se v následující kapitole zaměří na finanční analýzu, konkrétně na to, co to finanční analýza je, jaké zdroje dat jsou potřebné k jejímu provedení a kdo jsou její uživatelé. Dále popíše metody finanční analýzy, včetně vybraných ukazatelů a jejich vzorců, se kterými bude práce nadále pracovat v praktické části.

2.1 Co je to finanční analýza a k čemu slouží

V současné době, kdy se neustále mění ekonomické prostředí, dochází ke změnám rovněž i ve firmách, které jsou součástí tohoto prostředí. Úspěšná společnost se při svém hospodaření bez rozboru finanční situace již v dnešní době neobejde. Existuje mnoho definic finanční analýzy.

„V zásadě nejvýstižnější definicí je však ta, která říká, že finanční analýza představuje systematický rozbor získaných dat, která jsou obsažena především v účetních výkazech. Finanční analýzy v sobě zahrnují hodnocení firemní minulosti, současnosti a předpovídání budoucích finančních podmínek“ (Růčková, 2015, s. 9).

Finanční analýza podniku je pojímána jako metoda hodnocení finančního hospodaření podniku, při které se získaná data třídí, agregují a porovnávají mezi sebou navzájem. Dále se kvantifikují vztahy mezi těmito daty, hledají se mezi nimi kauzální souvislosti a určí se jejich následný vývoj. Tímto se zvyšuje informační hodnota, ale i vypovídací schopnost takto zpracovávaných dat.

Finanční analýza je zaměřena na identifikaci problémů společnosti, jejích silných, slabých stránek a především hodnotových procesů podniku. Informace umožňují uživatelům dospět k určitým závěrům o celkovém hospodaření a finanční situaci podniku, kdy každý názor může být správný, pokud je podložen tím pravým argumentem.

2.2 Zdroje informací pro finanční analýzu

Kvalita informací je klíčovým prvkem pro úspěšnost finanční analýzy. Zdroje informací by měly být nejen kvalitní, ale i komplexní. Vstupní data jsou nejčastěji čerpána z účetních výkazů. Účetní výkazy zachycují pohyb financí podniku ve všech jejich podobách a fázích podnikové činnosti.

V České republice je struktura účetních výkazů závazně upravena vyhláškou Ministerstva financí ČR, která vychází ze zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Podle účelu, ke kterému výkazy slouží, je můžeme rozčlenit do dvou skupin, a to na výkazy externí a interní.

První skupinou jsou výkazy finančního účetnictví, které lze také nazvat jako **výkazy externí**, neboť poskytují informace zejména externím uživatelům. Podávají přehled o stavu a struktuře majetku, o zdrojích jeho krytí, tvorbě a užití výsledku hospodaření, pohybu peněžních toků a konečně o změnách ve vlastním kapitálu (*Mrkvička, Kolář, 2006*).

Druhou skupinou jsou **výkazy vnitropodnikového účetnictví**, které nepodléhají žádné jednotné metodické úpravě a každý podnik si je vytváří ke svému obrazu samostatně. Patří sem zejména všechny výkazy zobrazující čerpání podnikových nákladů v nejrůznějším potřebném členění, dále např. výkazy o spotřebě nákladů na jednotlivé výkony nebo v jednotlivých podnikových střediscích (*Mrkvička, Kolář, 2006*).

Pro to, abychom mohli úspěšně začít zpracovávat finanční analýzu, jsou důležité zejména základní účetní výkazy: výkaz zisku a ztráty, rozvaha a výkaz o tvorbě a použití peněžních prostředků (*Růčková, 2015*).

2.2.1 Rozvaha

Rozvaha je účetním výkazem, který zachycuje bilanční formou stav majetku (aktiva) a zdrojů z kterých je tento majetek financován (pasiva) a to vždy k určitému časovému okamžiku. Rozvaha se zpravidla sestavuje k poslednímu dni každého roku, respektive kratších období. Jde nám tedy o získání věrného obrazu ve třech základních oblastech: majetkové situaci podniku, zdrojích financování, a finanční situaci podniku (*Růčková, 2015*).

Podobu rozvahy upravuje u příspěvkových organizací **příloha č. 1 k vyhlášce č. 410/2009 Sb.** Hodnoty jednotlivých položek jsou organizací vykazovány za běžné a minulé účetní období. Běžné účetní období je rozděleno na sledování položek v Brutto hodnotě, Korekce a Netto hodnotě. Sloupec korekce upravuje Brutto hodnotu o výši opravek a opravných položek. Po jejich odečtení se získá Netto hodnota majetku.

Tab. 2.1 Základní schéma rozvahy

Aktiva	Pasiva
A. Stálá aktiva	C. Vlastní kapitál
I. DNM	I. Jmění účetní jednotky a upravující položky
II. DHM	II. Fondy účetní jednotky
III. DFM	III. Výsledek hospodaření
IV. Dlouhodobé pohledávky	
B. Oběžná aktiva	D. Cizí zdroje
I. Zásoby	I. Rezervy
II. Krátkodobé pohledávky	II. Dlouhodobé závazky
III. Krátkodobý finanční majetek	III. Krátkodobé závazky

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 1 k vyhlášce č. 410/2009 Sb.

2.2.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty dává přehled o výnosech, nákladech a výsledku hospodaření za určité období, a to samostatně za hlavní a hospodářskou činnost nevýdělečné organizace. Tímto specifikem se odlišuje od výkazu zisku a ztráty pro podnikatele, který od roku 2016 sleduje výsledek hospodaření pouze za provozní a finanční činnost.

Údaje ve výkazu zisku a ztráty organizace dělí dle toho, zda se týkají hlavní či doplňkové, neboli hospodářské činnosti. Doplňkovou činnost smí příspěvková organizace provozovat pouze se souhlasem zřizovatele. Navíc jsou hodnoty výkazu zisku a ztráty sledovány za běžné a minulé období.

Tento výkaz může být sestaven v druhovém nebo účelovém členění. **Druhové členění** sleduje povahu nákladů, tedy jaké druhy nákladů byly vynaloženy. Základní závazný vzor pro příspěvkové organizace upravuje **příloha č. 2, k vyhlášce č. 410/2009 Sb.** Účelové členění zkoumá příčinu vzniku nákladů, a to na jaký účel byly tyto náklady vynaloženy.

Tab. 2.2 Základní schéma výkazu zisku a ztráty

Náklady	Výnosy	Výsledek hospodaření
A. Náklady celkem	B. Výnosy celkem	C. Výsledek hospodaření
I. Náklady z činnosti	I. Výnosy z činnosti	
II. Finanční náklady	II. Finanční výnosy	
III. Náklady na transfery	IV. Výnosy z transferů	
V. Daň z příjmů		

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 2 k vyhlášce č. 410/2009 Sb.

2.2.3 Cash flow

Povinnost sestavovat výkaz o peněžních tocích vyplývá příspěvkovým organizacím z vyhlášky č. 410/2009 Sb., kterou se provádí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví. Přehled o peněžních tocích upravuje § 6 této vyhlášky, který říká, že přehled o peněžních tocích je rozpisem vybraných položek aktiv a pasiv a podává informace o přírůstcích a úbytcích peněžních prostředků za běžné účetní období. U každé položky se uvádí informace o jejím stavu k rozvahovému dni běžného účetního období. Uspořádání a označování položek přehledu o peněžních tocích a jeho závazný vzor stanovuje **příloha č. 3** k této vyhlášce.

Výkaz je možno dělit na tři části, mezi něž patří provozní, investiční a finanční činnost. **Provozní činnost** by měla tvořit jádro celého podniku. Umožňuje zjistit, do jaké míry výsledek hospodaření za běžnou činnost odpovídá skutečně vydělaným peněžním prostředkům a jak je produkce těchto peněz ovlivněna změnami pracovního kapitálu a jeho složkami. Oblast **investiční činnosti** ukazuje nejen výdaje týkající se pořízení investičního majetku a strukturu těchto výdajů, ale také rozsah příjmů z prodeje investičního majetku, který je vykazován právě v tomto účetním výkazu (*Růčková, 2015*).

Poslední oblastí je **oblast finanční**, kde je hodnoceno vnější financování společnosti. Zejména se jedná o pohyb dlouhodobého kapitálu, neboli splácení a přijímání dalších úvěrů.

Cash flow lze v zásadě zpracovat dvěma způsoby. První způsob je **přímoou metodou**, pomocí sledování příjmů a výdajů podniku za dané období. Druhým způsobem je kvantifikace **nepřímo**, pomocí transformace zisku do pohybu peněžních prostředků. Zpracování nepřímou metodou se používá častěji. Při naplňování jednotlivých řádků tohoto výkazu by měla mít příspěvková organizace na mysli následující:

- pro správné naplnění řádků musí být některé účty rozděleny analytickými účty, což znamená připustit závaznou analytiku,
- konstrukce výkazu obsahuje všechny účty účtové osnovy,
- je-li použit některý účet vícekrát, musí být zajištěna jeho kompenzace tak, aby se ve výsledku vyskytoval pouze jednou,
- použití výnosů musí být často svázáno s pohledávkami v témže řádku tak, aby před zánikem pohledávky výnosy nepředstavovaly příjmy,
- účty, které mají jak aktivní, tak i pasivní charakter, musí být řešeny separátně s tím, že uvažujeme pouze obraty jednotlivých stran těchto účtu (*Metodika konstrukce cash flow pro příspěvkové organizace*).

Tab. 2.3 Základní schéma výkazu cash flow

Číslo položky	Název položky
P.	Stav peněžních prostředků k 1. lednu
A.	Peněžní toky z provozní činnosti
Z.	Výsledek hospodaření před zdaněním
A.I.	Úpravy o nepeněžní operace (+ / -)
A.II.	Peněžní toky ze změny oběžných aktiv a krátkodobých závazků (+ / -)
A.III.	Zaplacená daň z příjmů včetně doměrků (-)
A.IV.	Přijaté podíly na zisku
B.	Peněžní toky z dlouhodobých aktiv
B.I.	Výdaje na pořízení dlouhodobých aktiv
B.II.	Příjmy z prodeje dlouhodobých aktiv
B.III.	Ostatní peněžní toky z dlouhodobých aktiv (+ / -)
C.	Peněžní toky z vlastního kapitálu, dlouhodobých závazků a dlouhodobých pohledávek
C.I.	Peněžní toky vyplývající ze změny vlastního kapitálu (+ / -)
C.II.	Změny stavu peněžních prostředků (+ / -)
C.III.	Změna stavu dlouhodobých pohledávek (+ / -)
F.	Celková změna stavu peněžních prostředků
H.	Příjmové a výdajové účty rozpočtového hospodaření (+ / -)
R.	Stav peněžních prostředků k rozvahovému dni

Zdroj: vlastní zpracování dle přílohy č. 3 k vyhlášce č. 410/2009 Sb.

2.3 Uživatelé finanční analýzy

Informace týkající se finanční situace organizace jsou předmětem zájmu mnoha subjektů přicházejících s ní do kontaktu. Výčet těchto uživatelů je velmi rozsáhlý a rozmanitý, všichni ale mají jedno společné. Potřebují mít jisté vědomosti, aby mohli organizaci řídit. Finanční analýza je důležitá pro věřitele, další externí uživatele i podnikové manažery. Podle toho, kdo finanční analýzu provádí, ji můžeme rozdělit na **externí a interní finanční analýzu**.

2.3.1 Externí finanční analýza

Externí finanční analýza představuje klíč k interpretaci zveřejňovaných účetních výkazů, podle kterých externí uživatelé posuzují finanční důvěryhodnost podniku. Vychází ze zveřejňovaných finančních, účetních a jiných veřejně dostupných zdrojů.

Analýza účetních výkazů je základem finanční analýzy. Dosažená úroveň finančního zdraví slouží pro okolí jako signál toho, jaké má podnik vyhlídky na trvání a rozvoj v příštích letech. K externím uživatelům patří: investoři, banky a jiní věřitelé, odběratelé a dodavatelé, stát a jeho orgány, konkurenti (*Holečková, 2008*).

Provedená analýza vybrané státní příspěvkové organizace by v tomto případě mohla nejvíce zajímat obchodní partnery, tedy **odběratele**, které představují zákazníci a zájemci o služby, **dodavatele**, kteří budou ochotni spolupracovat s organizací a zajišťovat věci potřebné k provozu organizace. Dále možné **konkurenty**, kteří se zajímají o finanční informace podobných organizací nebo i celého odvětví za účelem srovnání jejich výsledků hospodaření. V neposlední řadě je třeba myslet také na možné **investory**, pro které je finanční analýza důležitá pro rozhodování o budoucích investicích a **banky a jiné věřitele**, kteří žádají nejvíce informací o finančním stavu organizace, aby se mohli rozhodnout, zda organizaci poskytnou úvěr. **Stát a jeho orgány** využijí výsledky analýzy při tvorbě hospodářské politiky a pro statistické účely.

2.3.2 Interní finanční analýza

Je prováděna podnikovými útvary a také přizvanými nebo povolanými osobami, kterými mohou být např. auditoři, ratingové agentury nebo oceňovatelé. Těmto subjektům jsou k dispozici všechny požadované interní informace, údaje finančního, manažerského nebo vnitropodnikového účetnictví, dále informace z podnikových kalkulací, statistik, plánů a dalších. Podnikový management má k dispozici mnohem podrobnější spektrum finančních informací, než je tomu u informací potřebných pro externí analýzu. K interním uživatelům patří:

- manažeři,
- zaměstnanci,
- odbory (*Holečková, 2008*).

V případě zvolené organizace by interním uživatelem mohl být např. **ředitel organizace**, který by analýzu použil ke kontrole správnosti využívání financí organizace, schopnosti splnit své závazky a také by mohl z jejích výsledků vyhodnotit práce manažerů a jejich schopnosti rozhodovat a nakládat s penězi. **Manažeři** by danou analýzu mohli využít k budoucímu rozhodování a to jak krátkodobého, tak i dlouhodobého a **zaměstnanci** zajímá především stabilita a prosperita organizace.

2.4 Metody finanční analýzy

Metody a postupy využívané při zpracovávání finanční analýzy prošly v průběhu historického vývoje jistou standardizací. Důležitý byl rozvoj matematických, statistických a ekonomických věd, který umožnil, aby v rámci finanční analýzy vznikla celá řada metod pro hodnocení finančního zdraví společnosti. Z metodologického hlediska je třeba si uvědomit, že při realizaci finanční analýzy by se mělo dbát především na přiměřenost volby metod analýzy. Volba musí být učiněna s ohledem na:

- účelnost,
- nákladnost,
- spolehlivost.

Účelnost znamená, že analýza musí odpovídat předem zadanému cíli a interpretace výsledků by měla být provedena citlivě, ale s důrazem na rizika, která by z chybného použití analýzy vyplynula. Pojem **nákladnost** je spojen s tím, že daná analýza potřebuje čas a kvalifikovanou práci. Tato skutečnost s sebou nese celou řadu nákladů, které by však měly být přiměřené návratnosti. Posledním pojmem je **spolehlivost**, kterou lze zvýšit kvalitnějším použitím všech dostupných dat. Čím spolehlivější budou vstupní informace, tím spolehlivější by měly být výsledky analýzy.

2.4.1. Fundamentální a technická analýza

V ekonomii se obvykle rozlišují dva přístupy hodnocení ekonomických procesů. Jedná se o fundamentální analýzu a analýzu technickou. **Fundamentální analýza** je založena na znalostech vzájemných souvislostí mezi ekonomickými a mikroekonomickými procesy. Důležité jsou zkušenosti odborníků, jejich subjektivní odhady, ale i cit pro situace a trendy. Tento typ analýzy zpracovává velké množství informací a odvozuje závěry zpravidla bez použití algoritmizovaných postupů. Mezi fundamentální analýzu patří například i SWOT analýza.

Naproti tomu **technická analýza** používá metody matematické, statistické, matematicko-statistické a další algoritmizované metody ke kvantitativnímu zpracování dat a následnému posouzení výsledků z ekonomického hlediska. Zpravidla je nezbytné, aby se oba typy analýz vzájemně kombinovaly, protože hodnocení výsledků technické analýzy by bylo velmi obtížné bez fundamentálních znalostí ekonomických procesů (*Růčková, 2011*).

Díky tomuto faktu se finanční analýza dělí na metody elementární a metody vyšší. **Vyšší metody** finanční analýzy však již nepatří k metodám univerzálním. Jejich použití je závislé nejen na mnohem hlubších znalostech matematické statistiky, ale také na hlubších teoretických a praktických ekonomických znalostech. K aplikaci těchto metod je velmi důležité zejména kvalitní softwarové vybavení. Vyšší metody tudíž nejsou ve firemní praxi využívány běžně.

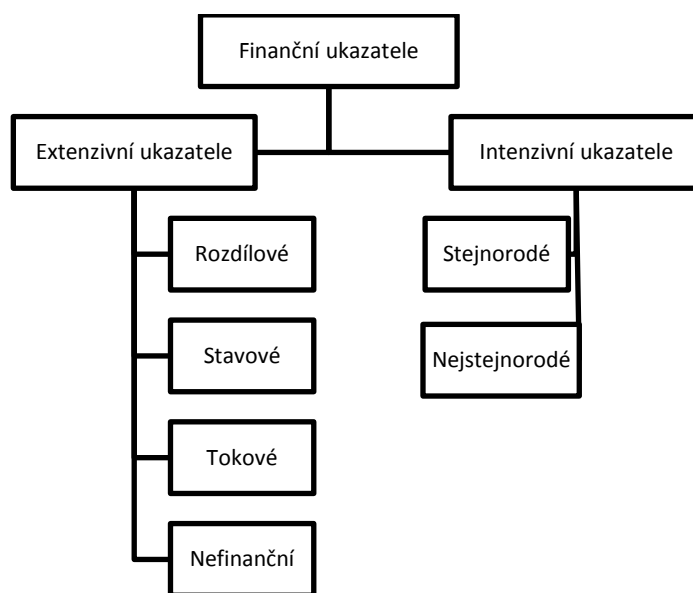
Elementární metody finanční analýzy pracují s ukazateli, kterými jsou buď položky účetních výkazů a údaje z dalších zdrojů, nebo také čísla, která jsou z nich odvozena. Je důležité tyto položky rozlišovat z časového hlediska na stavové a tokové veličiny. **Stavové veličiny** se vztahují k určitému časovému okamžiku, **tokové veličiny** se pak vztahují k určitému časovému intervalu (Růčková, 2015). Elementární metody se člení na:

- analýzu stavových (absolutních) ukazatelů,
- analýzu tokových a rozdílových ukazatelů,
- analýzu poměrových ukazatelů,
- analýzu soustav ukazatelů.

2.4.2. Extenzivní a intenzivní ukazatele

Jiným druhem členění, v současnosti daleko více používaným, je členění ukazatelů na extenzivní (objemové) a intenzivní (relativní) ukazatele. V každé interpretaci pak existuje ještě další podrobnější členění, jak nám ukazuje obr. 2.1.

Obr. 2.1 Členění finančních ukazatelů

Zdroj: Růčková (2015, s. 42)

a) **Extenzivní ukazatele**

Extenzivní ukazatele informují o rozsahu, proto jsou uváděny v objemových jednotkách. Jsou nositeli informací o rozsahu či objemu analyzované položky. Představují tak kvantitu v přirozených jednotkách, což znamená, že v případě analýzy základních účetních výkazů se bude jednat o kvantitu vyjádřenou v peněžních jednotkách. Patří sem stavové, rozdílové, tokové a nefinanční ukazatele.

Stavové ukazatele jsou odrazem základního úkolu účetnictví, protože zachycují stav majetku a zdrojů jeho krytí vždy ke zvolenému časovému okamžiku. Tyto veličiny tvoří základ pro vyjádření všech ostatních druhů ukazatelů. Zájem je kladen zejména na položky rozvahy.

Rozdílové ukazatele představují rozdíl stavu určitých skupin aktiv či pasiv vztažených vždy k témuž okamžiku, typickým příkladem je čistý pracovní kapitál. Čistý pracovní kapitál lze vyjádřit jako rozdíl mezi celkovými oběžnými aktivy a celkovými krátkodobými závazky (Růčková, 2015).

Tokové ukazatele informují o změně extenzivních ukazatelů, k níž došlo za určitou dobu, příkladem může být zisk. Zisk je rozdíl mezi výnosy a náklady. Nefinanční ukazatele nevychází z údajů získaných ze základních účetních výkazů, ale spíše z údajů vnitropodnikového účetnictví. Patří sem např. počet zaměstnanců, množství výrobků či zásob v naturálních jednotkách atd. Nefinanční ukazatele pomáhají zpřesňovat finanční ukazatele.

b) **Intenzivní ukazatele**

Intenzivní ukazatele přinášejí informace o míře, s jakou jsou využívány zdroje podniku. Charakterizují také míru, v jaké jsou extenzivní ukazatele organizací využívány a jak silně nebo rychle se mění. Dělíme je na nestejnorodé a stejnorodé. **Stejnorodé intenzivní ukazatele** jsou poměry extenzivních ukazatelů, které jsou vyjádřeny ve stejných jednotkách. V rámci těchto ukazatelů ještě rozlišujeme:

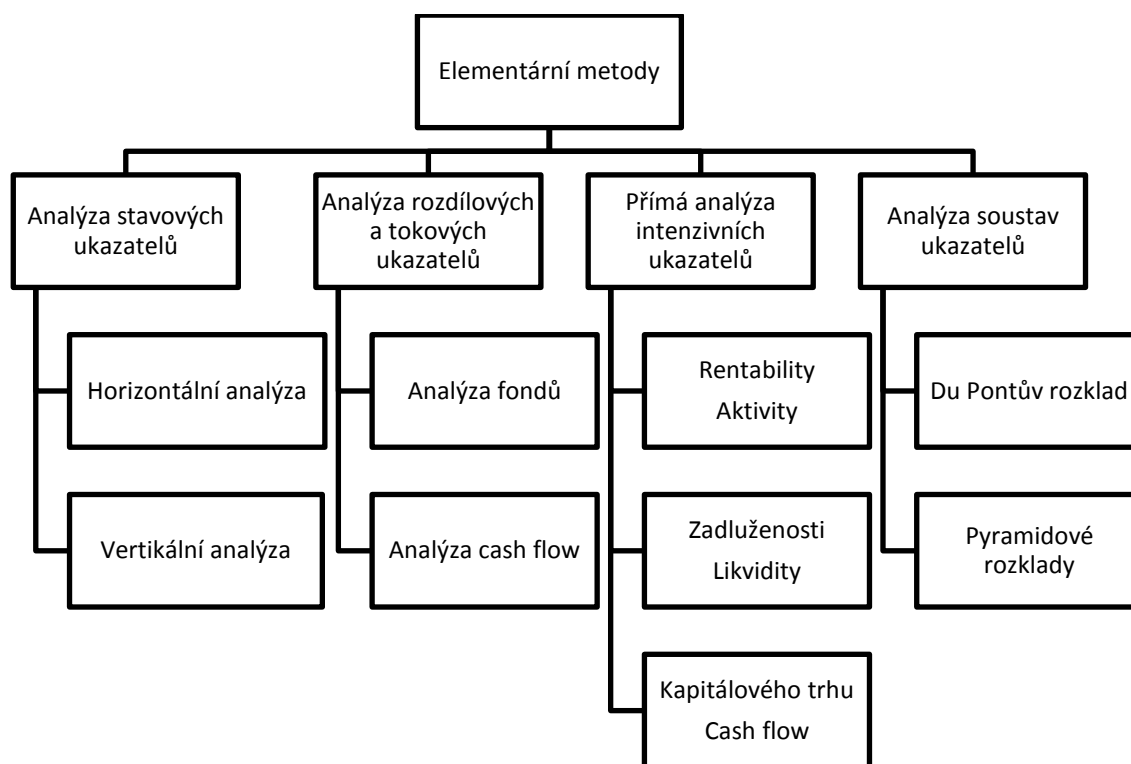
- procentní ukazatele, vyjadřující poměrnou změnu extenzivního ukazatele poměřovanou jiným extenzivním ukazatelem, a
- vztahové ukazatele, které jsou poměry dvou stavových ukazatelů vztažených k témuž časovému okamžiku (Růčková, 2015).

Nestejnorodé intenzivní ukazatele jsou poměrem dvou ukazatelů vyjádřených v různých jednotkách. Hlavním důvodem pro jejich časté využívání je fakt, že umožňují provádění analýzy časového vývoje finanční situace dané firmy. Jsou také vhodným nástrojem např. pro průřezovou analýzu, která porovnává finanční situace podobných firem. V neposlední řadě jsou nestejnorodé intenzivní ukazatele také kvalitním základem pro sestavování jak krátkodobých, tak i dlouhodobých finančních plánů.

2.5 Elementární metody

Jak již bylo řečeno v předchozím textu, elementární metody lze rozčlenit do několika skupin, které však jako celek ve svém důsledku znamenají komplexní finanční rozbor hospodaření organizace. Členění elementárních metod znázorňuje obr. 2.2.

Obr. 2.2 Elementární metody finanční analýzy

Zdroj: Růčková (2015, s. 44)

2.5.1 Analýza absolutních ukazatelů

Analýza absolutních ukazatelů v sobě zahrnuje zejména horizontální a vertikální analýzu. **Horizontální analýza** neboli analýza trendů, se zabývá časovými změnami absolutních ukazatelů. **Vertikální analýza**, jinak řečeno procentní rozbor, se zabývá vnitřní strukturou absolutních ukazatelů.

Oba postupy umožňují vidět původní absolutní údaje z účetních výkazů v určitých souvislostech. Představují základní východisko analýzy účetních výkazů a slouží k prvotní orientaci v hospodaření podniku. Upozorňují také na problémové oblasti, které je potřeba podrobit podrobnějšímu zkoumání (Holečková, 2008).

a) Horizontální analýza

Horizontální analýza, neboli analýza trendů se zabývá časovými změnami absolutních ukazatelů. Vyjadřuje změnu v určité položce, a to procentuálně nebo indexem.

Horizontální analýza přejímá data, která jsou nejčastěji získávána z účetních výkazů, tedy rozvahy, výkazu zisku a ztráty, případě z výročních zpráv. Porovnání jednotlivých položek výkazů v čase se provádí po řádcích, tedy horizontálně, proto hovoříme o horizontální analýze absolutních ukazatelů. Horizontální analýza si klade za cíl změřit pohyby jednotlivých veličin, a to **absolutně i relativně**, a také změřit jejich intenzitu (Holečková, 2008).

Technika rozboru se provádí takto. Nejprve se vypočte rozdíl hodnot z obou po sobě jdoucích let, tím se zjistí výše absolutní změny a to dle vzorce 2.1. Následně se tato změna vyjádří procentem k hodnotě výchozího roku pomocí vzorce 2.2.

$$\text{Absolutní změna} = \text{hodnota}_t - \text{hodnota}_{t-1} \quad (2.1)$$

$$\text{Procentní změna} = \frac{\text{absolutní změna}}{\text{hodnota}_{t-1}} \cdot 100 (\%) \quad (2.2)$$

t = běžný rok, t-1 předchozí rok

b) Vertikální analýza

Vertikální analýza, procentní rozbor nebo i analýza komponent. Všemi těmito názvy lze nazvat analýzu, která se zabývá vnitřní strukturou absolutních ukazatelů. Jedná se o souměření jednotlivých položek základních účetních výkazů k celkové sumě aktiv či pasiv.

Vertikální analýza tedy spočívá ve vyjádření jednotlivých položek účetních výkazů jako **procentního podílu** k jediné zvolené základně položené jako 100 %. Pro rozbor rozvahy je obvykle za základnu zvolena výše aktiv či pasiv, a pro rozbor výkazů zisku a ztráty velikost celkových výnosů nebo nákladů (*Knápková, Pavelková, Šteker, 2013*).

Aplikace této metody usnadňuje srovnatelnost účetních výkazů s předchozím obdobím a ve své podstatě také ulehčuje komparaci analyzovaného podniku s jinými firmami v tomtéž oboru podnikání (*Růčková, 2015*).

Výpočtem procentních podílů jednotlivých položek aktiv na celkových aktivech, je získána informace, do jakých aktiv podnik investoval svůj kapitál. Naopak na straně pasiv je získán přehled, z jakých zdrojů účetní jednotka financovala svá aktiva a jestli využila vlastní kapitál, nebo cizí kapitál.

Nejméně nákladný způsob financování je ten z krátkodobých cizích zdrojů, ale při nadměrném využití těchto zdrojů by účetní jednotce mohlo hrozit nebezpečí insolvence, nebo by mohla trpět problémy s likviditou, kdyby neměla dostatek volných peněžních prostředků (*Strouhal, 2012*).

$$\text{Podíl na celku} = \frac{\text{ukazatel}_i}{\sum \text{ukazatel}_i} \quad (2.3)$$

Ukazatel $_i$ je hodnota dílčího ukazatele, $\sum \text{ukazatel}_i$ je velikost absolutního ukazatele.

2.5.2 Analýza rozdílových a tokových ukazatelů

Analýza rozdílových a tokových ukazatelů se zabývá analýzou těch základních účetních výkazů, které v sobě primárně nesou tokové položky. Jde tedy zejména o výkaz zisku a ztráty a výkaz cash flow, nicméně stranou nezůstává ani rozvaha, neboť analýzu oběžných aktiv je možno provést také pomocí rozdílových ukazatelů. Analýza fondů finančních prostředků patří k metodám s využitím rozdílových ukazatelů (*Růčková, 2015*).

Analýza **rozdílových ukazatelů** je zaměřena především na čistý pracovní kapitál, který slouží k určení optimální výše každé položky oběžných aktiv. Tuto analýzu je možné použít i jako nástroj při hledání vhodného způsobu financování oběžných aktiv. Záměrem **analýzy cash flow** je vyjádření a poměření vnitřní finanční síly podniku, což je schopnost vytvářet si z vlastní hospodářské činnosti přebytky použitelné k financování existenčně důležitých potřeb. Do těchto potřeb lze zařadit např. úhradu závazků, výplatu dividend či financování investic.

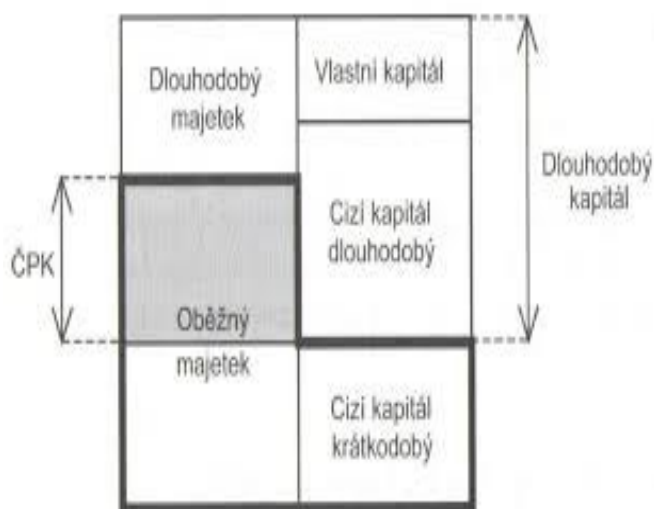
a) Analýza čistého pracovního kapitálu

Čistý pracovní kapitál neboli Net Working Capital. Někdy také označovaný jako provozní nebo provozovací kapitál, je nejčastěji užívaným rozdílovým ukazatelem a jeho výpočet lze vyjádřit pomocí vzorce 2.4. Při výpočtu se od oběžných aktiv, bez dlouhodobých pohledávek, odečítají krátkodobé závazky. K těmto závazkům je nutno přidat i běžné bankovní úvěry a krátkodobé finanční výpomoci.

$$\text{ČPK} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobá pasiva (dluhy)} \quad (2.4)$$

Pro organizace je tento ukazatel důležitý z toho hlediska, že vztah mezi oběžnými aktivy a krátkodobými dluhy má velký vliv na platební schopnost organizace a pokud čistý pracovní kapitál dosáhne záporných hodnot, pak se dá hovořit o nekrytém dluhu.

Obr. 2.3 Konstrukce čistého pracovního kapitálu

Zdroj: Knápková, Pavelková, Šteker (2013, s. 83)

Pomocí čistého pracovního kapitálu lze také konstruovat poměrový ukazatel likvidity, který by neměl dosahovat záporných hodnot. To by vedlo ke krytí dlouhodobých aktiv krátkodobými zdroji. Hodnota tohoto poměrového ukazatele se doporučuje v rozmezí od **30 % až 50 %**.

$$\text{Poměrový ukazatel likvidity} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky}}{\text{oběžná aktiva}} \cdot 100 (\%) \quad (2.5)$$

2.5.3 Analýza poměrových ukazatelů

Zatímco vertikální a horizontální analýza sleduje vývoj pouze jedné veličiny, kterou je položka rozvahy nebo výsledovky a to v čase nebo ve vztahu k jedné vztažné veličině, poměrová analýza dává položky do poměru vzájemně mezi sebou.

Mezi položkami v poměru musí být jistá vzájemná souvislost, aby vypočtený poměrový ukazatel měl vypovídací schopnost. Tato analýza je nejběžnější technikou finanční analýzy a do této kategorie patří ukazatele rentability, aktivity, zadluženosti, kapitálového trhu a cash flow (Růčková, 2015).

Poměrové ukazatele patří mezi nejčastěji používané rozborové postupy k účetním výkazům z hlediska jejich využitelnosti i z hlediska jiných úrovní analýz. Je to díky tomu, že analýza poměrovými ukazateli vychází výhradně z údajů ze základních účetních výkazů, a využívá tedy veřejně dostupných informací.

a) Ukazatele rentability

Ukazatele rentability neboli výnosnosti podniku, poměřují zisk s jinými veličinami tak, aby se zhodnotila úspěšnost při dosahování podnikových cílů. Rentabilita je měřítkem schopnosti podniku vytvářet nové zdroje a dosahovat zisku použitím investovaného kapitálu (Růčková, 2015).

Při výpočtu se nejčastěji vychází z výkazu zisku a ztráty a rozvahy. U těchto ukazatelů je do čitatele dosazena položka odpovídajícího výsledku hospodaření, neboli zisku a do jmenovatele určitý druh kapitálu. Rozlišit lze tři kategorie zisku:

- EBIT (Earnings Before Interest and Taxes), zisk před odečtením úroků a daní,
- EBT (Earnings Before Taxes), neboli zisk před zdaněním, a

- EAT (Earnings After Taxes), vyjadřuje zisk po zdanění.

Mezi ukazatele rentability patří rentabilita aktiv, rentabilita celkového investovaného kapitálu, rentabilita vlastního kapitálu a rentabilita tržeb.

Rentabilita celkového vloženého kapitálu

Rentabilita celkového vloženého kapitálu, neboli také rentabilita aktiv, v anglickém názvu Return on Assets, (dále jen „ROA“). Vyjadřuje celkovou efektivnost firmy, její produkční sílu nebo také její výdělečnou činnost. Odráží celkovou výnosnost kapitálu bez ohledu na to, z jakých zdrojů byly podnikatelské činnosti financovány.

Tento ukazatel je také vhodný pro mezipodnikové srovnávání a je žádoucí, aby měl rostoucí trend. Pro výpočet se uvádí vzorec 2.6.

$$ROA = \frac{EBIT}{Aktiva} \quad (2.6)$$

Rentabilita celkového investovaného kapitálu

Rentabilita celkového investovaného kapitálu neboli Return on Capital Employed (dále jen „ROCE“). Vyjadřuje míru zhodnocení všech aktiv ve společnosti, která jsou financována vlastním i cizím dlouhodobým kapitálem. Vyjadřuje tedy efektivnost hospodaření společnosti. Pro její výpočet je uváděn vzorec 2.7.

$$ROCE = \frac{EBIT}{(Dlouhodobé dluhy + Vlastní kapitál)} \quad (2.7)$$

Rentabilita vlastního kapitálu

Rentabilita vlastního kapitálu neboli Return on Equity (dále jen „ROE“). Vyjadřuje výnosnost kapitálu vloženého akcionáři či vlastníky podniku. Pomocí tohoto ukazatele mohou investoři zjistit, zda je jejich kapitál reprodukován s náležitou intenzitou odpovídající riziku investice. Pokud tomu tak není, a hodnota ukazatele ROE je po několik let nižší než výnosnost alternativních investic, měl by management podniku začít vážně přemýšlet o ukončení podnikatelské činnosti (Strouhal, 2012). ROE lze určit pomocí vzorce 2.8.

$$ROE = \frac{EAT}{Vlastní\ kapitál} \quad (2.8)$$

Rentabilita tržeb

Rentabilita tržeb neboli Return on Sales (dále jen „ROS“). Vyjadřuje schopnost podniku dosahovat zisku při dané úrovni tržeb. Jinak řečeno, kolik dokáže podnik vyprodukovat efektu na 1 Kč tržeb. Někdy se tento ukazatel označuje jako ziskové rozpětí sloužící k vyjádření ziskové marže. Lze ji spočítat pomocí vzorce 2.9.

$$ROS = \frac{EAT}{Tržby} \quad (2.9)$$

b) Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity měří efektivnost podnikatelské činnosti a využití zdrojů podle rychlosti obratu vybraných položek rozvahy, jejich rozbor má sloužit k hledání odpovědí na otázku, jak organizace hospodaří s aktivy a jaký má toto hospodaření vliv na výnosnost a likviditu (Růčková, 2011). Ukazateli aktivity jsou obrat celkových aktiv, obrat zásob, obrat pohledávek, obrat závazků.

Obrat celkových aktiv

Obrat celkových aktiv, někdy také označován jako vázanost celkového vloženého kapitálu, měří intenzitu využití celkového majetku. Čím je ukazatel vyšší, tím efektivněji podnik svůj majetek využívá. Má vázanost na ukazatele rentability. Jeho hodnotu lze vyčíslit pomocí vzorce 2.10.

$$Obrat\ aktiv = \frac{Tržby}{Celková\ aktiva} \quad (2.10)$$

Obrácenou hodnotou ukazatele obratu aktiv získáme dobu obratu, který vyjadřuje, za jak dlouho dojde k obratu celkových aktiv podniku ve vztahu k tržbám. Pro podnik je lepší mít co nejkratší dobu obratu. Výsledkem je počet dnů. Lze jej vypočítat pomocí vzorce 2.11.

$$Doba\ obratu\ aktiv\ (dny) = \frac{Celková\ aktiva \cdot 360}{Tržby} \quad (2.11)$$

Obrat zásob

Doba obratu zásob je průměrný počet dnů, po které jsou zásoby vázány v podniku do doby jejich spotřeby nebo do doby jejich prodeje. Ideální je vyšší obratovost zásob, naopak pro dobu obratu zásob se preferuje kratší doba obratu (Strouhal, 2012). Čím je vyšší doba obratu zásob, tím delší je průměrná doba skladování a tím více prostředků je umrtveno ve skladech organizace. Pro obrat zásob je uveden vzorec 2.12, pro dobu obratu zásob 2.13.

$$Obrat\ zásob = \frac{Tržby}{Průměrný\ stav\ zásob} \quad (2.12)$$

$$Doba\ obratu\ zásob\ (dny) = \frac{Zásoby \cdot 360}{Tržby} \quad (2.13)$$

Obrat pohledávek

Obrat pohledávek je poměr tržeb k pohledávkám. Tento ukazatel vypovídá o tom, jak dlouho je majetek podniku vázán ve formě pohledávek, respektive za jak dlouho jsou pohledávky v průměru splaceny (Ručková, 2015). Doplnujícím ukazatelem je doba obratu pohledávek. Je to doba od vystavení faktury, až po příjem peněžních prostředků. Po tuto dobu musí organizace čekat na úhradu plateb. Zájmem organizace je, aby byl tento časový úsek co nejkratší. Obrat pohledávek vyjadřuje vzorec 2.14, dobu obratu pohledávek vzorec 2.15.

$$Obrat\ pohledávek = \frac{Tržby}{Pohledávky} \quad (2.14)$$

$$Doba\ obratu\ pohledávek\ (dny) = \frac{Pohledávky \cdot 360}{Tržby} \quad (2.15)$$

Obrat závazků

Obrat závazků vyjadřuje, jak rychle jsou spláceny závazky firmy vůči jejím dodavatelům. Doplnkovým ukazatelem je doba obratu závazků.

Doba obratu závazků se řadí mezi ukazatele zadluženosti a je to doba, která uplyne mezi nákupem aktiv (zásob) a platbou za tento nákup. Účetní jednotka se bude snažit, aby tato doba byla co nejdelší, protože zadržované peněžní prostředky může podnik po určitou dobu použít k jiným účelům. K zajištění likvidity by doba obratu závazků neměla být kratší, než je doba obratu pohledávek (Strouhal, 2012). Pro obrat závazků je uveden vzorec 2.16, pro dobu obratu závazků 2.17.

$$\text{Obrat závazků} = \frac{\text{Tržby}}{\text{Závazky}} \quad (2.16)$$

$$\text{Doba obratu závazků (dny)} = \frac{\text{Závazky} \cdot 360}{\text{Tržby}} \quad (2.17)$$

c) Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti posuzují finanční strukturu firmy z dlouhodobého hlediska. Slouží jako indikátor výše rizika, které firma podstupuje při určité struktuře vlastních a cizích zdrojů. Zároveň slouží jako míra schopnosti firmy znásobit své zisky využitím vlastního kapitálu (Růčková, 2015).

Zadluženost firmy znamená situaci, kdy firma ke svému financování využívá nejen vlastních zdrojů, ale také cizích zdrojů. Využíváním cizích zdrojů organizace ovlivňuje nejen výnosnost kapitálu akcionářů, ale také riziko podnikání. V dnešní době je trendem financování podnikových aktiv jak z vlastního kapitálu, tak i z cizího kapitálu. Se zvyšující se zadlužeností ale stoupá finanční riziko a to převážně pro majitele, protože povinností organizace je splácet jak úroky z dluhů, tak také samotný dluh. Tyto skutečnosti mohou organizaci přivést do nepříznivých situací, jejichž řešením může být vznik dalších dluhů.

Pro účely diplomové práce budou stačit pouze dva ukazatele zadluženosti, neboť NÚLK nemá a ani nesplácí žádný úvěr. Prvním z nich je ukazatel **věřitelského rizika**, který vyjadřuje celkovou zadluženost organizace. Věřitelé obecně preferují nízké hodnoty ukazatele. Výpočet tohoto ukazatele je zobrazen ve vzorci 2.18

$$\text{Debt ratio} = \frac{\text{Cizí kapitál}}{\text{Celková aktiva}} \quad (2.18)$$

Druhým a zároveň doplňkovým ukazatelem k ukazateli věřitelského rizika je **koeficient samofinancování**, který ukazuje vzorec 2.19. Tyto dva ukazatele by měly dát přibližně číslo 1. Koeficient samofinancování udává, do jaké míry je organizace schopna pokrýt své potřeby z vlastních zdrojů.

$$Equity\ ratio = \frac{Vlastní\ kapitál}{Celková\ aktiva} \quad (2.19)$$

d) Ukazatele likvidity

Ukazatele likvidity odhalují schopnost podniku splácet krátkodobé závazky, neboť trvalá platební schopnost je jednou ze základních podmínek úspěšné existence podniku (Růčková, 2015).

Likviditou se rozumí schopnost hradit své závazky. Nedostatek likvidity může vést k tomu, že podnik nebude schopen využít všech příležitostí, které by mu mohly přinést zisk při podnikání. Podnik také nemusí být schopen hradit své běžné závazky, což může vyústit v platební neschopnost a následný bankrot. Lze tedy vidět, že existuje přímá závislost mezi likviditou a solventností. Solventnost lze definovat jako připravenost organizace hradit své dluhy včas.

Ukazatele likvidity se zabývají nejlikvidnější částí majetku a dělí se na tři základní poměrové ukazatele. Patří mezi ně **okamžitá, pohotová a běžná likvidita**. Tyto ukazatele by měly uživatelům dávat odpověď na otázku, zda bude organizace schopna vyrovnat své dluhy při jejich splatnosti. Závěr by se měl ale vytvářet až na základě výsledků z tvorby delších časových řad.

Okamžitá likvidita

Okamžitá likvidita neboli také likvidita 1. stupně, představuje nejužší vymezení likvidity. Obsahuje jen nejlikvidnější položky z rozvahy. Základní složku pohotových platebních prostředků tvoří peníze na běžném účtu, peníze v hotovosti, volně obchodovatelné cenné papíry a šeky. Součástí krátkodobých závazků (dluhů) s okamžitou splatností jsou i běžné bankovní úvěry a krátkodobé finanční výpomoci. Pro okamžitou likviditu platí doporučená hodnota v rozmezí **0,5 – 1,1** (Růčková, 2015). Lze ji vypočítat pomocí vzorce 2.20.

$$Okamžitá\ likvidita = \frac{Pohotov\acute{e}\ platebn\acute{i}\ prost\acute{r}edky}{Dluhy\ s\ okamžitou\ splatností} \quad (2.20)$$

Pohotov likvidita

Pohotov likvidita, někdy označována jako likvidita 2. stupně, měří platební schopnost organizace po odečtení zásob z oběžných aktiv. Díky tomu lze lépe vystihnout okamžitou platební schopnost, neboť zásoby jsou méně likvidní než oběžn aktiva a tudíž jsou hůře převoditeln na peníze. Doporučen hodnota se pohybuje v rozmezí **1,0 až 1,5**.

$$Pohotov likvidita = \frac{(Oběžn aktiva - zásoby)}{Krtkodob dluhy} \quad (2.21)$$

Běžná likvidita

Běžná likvidita neboli likvidita 3. stupně ukazuje, kolikrát pokrývj oběžn aktiva krtkodob závazky podniku nebo také kolika jednotkami oběžných aktiv je kryta jedna jednotka krátkodobých závazků. Ukazatel vypovídá o schopnosti podniku uspokojit své věřitele, kdyby proměnil veškeré oběžn aktiva v daném okamžiku na peněžní prostředky. Jeho nevýhodou je, že nepřihlíží ke struktuře oběžných aktiv z hlediska jejich likvidnosti a nebere v úvahu strukturu krátkodobých závazků z hlediska splatnosti. Běžnou likviditu lze ovlivnit k datu sestavení rozvahy a to odložením některých nákupů. Doporučen hodnota pro běžnou likviditu je v intervalu od **1,5 do 2,5** (Růčková, 2015).

$$Běžn likvidita = \frac{Oběžn aktiva}{Krtkodob dluhy} \quad (2.22)$$

e) Ukazatele kapitálového trhu

Státní prspěvkov organizace nejsou založeny za účelem dosahování zisku, tudíž ani nejsou součástí kapitálového trhu a tyto ukazatele se jich netýkj. O tyto ukazatele se zajmj akcionáři, skutečn ale i ti potencionln. Pro účely diplomov práce bude dostačující jejich výčet. Mezi ukazatele kapitálového trhu tedy patří čistý zisk na akcií, P/E, dividend na akcií, dividendov vynos a tržní cena akcie.

Existují samozřejmě také ještě další možné metody, jak analyzovat organizaci. Pro potřeby práce však bude stačit pouze jejich výčet, protože pro analyzovanou organizaci jsou bezpředmětné. Jedná se např. analýza soustav ukazatelů, kam lze zařadit pyramidové rozklady, bonitní a bankrotní modely nebo také ekonomická analýza.

3 Charakteristika, účetnictví a zdaňování státní příspěvkové organizace

V rámci této kapitoly se bude diplomová práce zabývat charakteristikou, tedy představením vybrané státní příspěvkové organizace, kterou je Národní ústav lidové kultury, také jak může státní příspěvková organizace vzniknout a způsob, jakým může nakládat se svým majetkem. Dále bude práce zaměřena na účetnictví dané organizace, na daň z příjmů právnických osob a daň z nemovitých věcí, které NÚLK podléhá.

3.1 Charakteristika příspěvkové organizace

Příspěvkové organizace, jakožto součást veřejného sektoru, jsou charakteristické tím, že nebyly založeny za účelem podnikání, tudíž ani za účelem dosahování zisku. Není však vyloučeno, že hlavní činnost u tohoto typu organizací může být prováděna i za úplatu. Příspěvková organizace může být zřízena organizační složkou státu či územními samosprávnými celky, což jsou obce a kraje. Posláním příspěvkové organizace je plnění cíle, který je uveden ve zřizovací listině. Odlišnosti mezi jednotlivými typy příspěvkových organizací vychází z titulu zřizovatele a především z nakládání s majetkem. Diplomová práce se však bude dále zabývat pouze státní příspěvkovou organizací, kterou je i Národní ústav lidové kultury.

3.1.1 Příspěvková organizace zřízená organizační složkou státu

Příspěvková organizace zřízená organizační složkou státu se řídí zákonem č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů. Vlastní hospodaření příspěvkových organizací zřízených státem se řídí zákonem č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů (*Merlíčková, Růžičková, 2011*). Hlavní činnost příspěvkové organizace vykonává v souladu se zřizovací listinou nebo ji může definovat zvláštní zákon. Hlavní činnost může být prováděna i za úplatu.

Zdroje financování plynou organizaci z různých zdrojů. Od roku 2005 mají peněžní toky ve společnosti zákonnou oporu. Dle zákona č. **218/2000 Sb.**, o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), konkrétně dle § 53 mohou kromě příjmů z hlavní činnosti příspěvkové organizace zřízené organizační složkou státu hospodařit i s peněžními prostředky přijatými ze státního rozpočtu v rámci finančních vztahů stanovených zřizovatelem, s peněžními prostředky svých fondů nebo s prostředky získanými jinou činností, s peněžními dary od fyzických a právnických osob. Dále mohou tyto organizace hospodařit s peněžními prostředky poskytnutými ze zahraničí a s peněžními prostředky poskytnutými z rozpočtů územních samosprávných celků a státních fondů, včetně prostředků z rozpočtu Evropské unie a z Národního fondu.

Důležitou skutečností je, že veškeré příjmy příspěvkové organizace jsou prostředky získané pro stát, proto také zákon ukládá těmto organizacím striktní dodržování hospodárního nakládání s finančními zdroji. Jejich využití je jen k účelům, na které jsou určeny, a na krytí nezbytných potřeb (*Merlíčková Růžicková, 2011*).

Rozpočet příspěvkové organizace zahrnuje pouze náklady a výnosy související s poskytovanými službami, které jsou předmětem hlavní činnosti organizace. Sestavuje se jako vyrovnaný. Příspěvkové organizace jsou zavázány splnit určené úkoly co nejhospodárněji a přitom musí dodržovat stanovené finanční vztahy ke státnímu rozpočtu. Organizace je také omezena při použití peněžních prostředků. Tyto prostředky může použít pouze k účelům, na něž jsou určeny, a zároveň musí dodržovat právní předpisy a zabezpečit nerušený chod organizace.

Pokud dojde během roku k situacím, které organizace neočekávala a které by mohly vést k ztrátovému hospodářskému výsledku, pak musí učinit taková opatření, které zajistí jeho vyrovnaní.

3.1.3 Majetek České republiky

Majetek České republiky je využíván organizačními složkami státu, příspěvkovými organizacemi zřízenými organizačními složkami státu a jinými FO či PO především k plnění funkcí a činnostem vykonávaným v souvislosti s plněním těchto funkcí, dále také zajišťováním veřejně prospěšných činností a pro účely podnikání.

Podmínky a způsoby hospodaření s tímto majetkem upravuje zákon č. **219/2000 Sb.**, o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů a to konkrétně § 53 až § 64 (*Merlíčková Růžicková, 2011*).

Majetek státu nesmí být krácen. Pokud organizace zjistí, že je majetek pro ni nevyužitelný, musí najít nového potencionálního uživatele a může mu majetek prodat. Bezúplatné předání majetku lze pouze ve veřejném zájmu osobám, které nejsou podnikateli, a které budou sloužit např. pro sociální, humanitární či vzdělávací účely. Nevyužívaný majetek lze přenechat do užívání jiné osobě i formou pronájmu. Obecným pravidlem je, že státní příspěvkové organizace majetek nabývají pro stát, což ovlivňuje i hospodaření s tímto majetkem.

Příspěvkové organizace zřízené organizační složkou státu majetek evidují a odepisují jej účetně i daňově. Odepisovat majetek daňově umožňuje zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů a to konkrétně dle § 28, který státním příspěvkovým organizacím dovoluje hospodařit se státním majetkem tak, jako by to byl majetek jejich vlastní.

3.2 Národní ústav lidové kultury

Národní ústav lidové kultury je výzkumnou organizací, jejímž hlavním účelem je provádět výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj a šířit jejich výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií.

Národní ústav lidové kultury je státní příspěvkovou organizací, která je přímo řízena Ministerstvem kultury České republiky. Ústav byl pověřen funkcí národního odborného pracoviště a zabývá se tradiční a lidovou kulturou a také péčí o ni na území celé ČR.

Účel zřízení i předmět činnosti NÚLK vymezuje zřizovací listina č. j. 18724/2008 ze dne 19. 12. 2008 (včetně pozdějších doplňků), která nahradila opatření ministerstva kultury č. j. 14 649/1990 ze dne 1. 1. 1990. Podle zřizovací listiny organizace patří mezi základní úkoly ústavu mimo jiné provádění výzkumu kulturního dědictví v oboru tradiční a lidové kultury, zpracování získaných dokladů, jejich uchování, zpracování, zveřejňování, organizování folklorních a vzdělávacích akcí, poskytování poradenských a informačních služeb pro všechny druhy folklorních aktivit v České republice.

NÚLK je rovněž sídlem České národní sekce CIOFF (Mezinárodní rada pořadatelů festivalů folkloru a lidového umění se statutem konzultanta UNESCO), zabezpečuje činnost této sekce a umožňuje tak kontakt s devadesáti národními sekcemi zemí všech kontinentů.

NÚLK sídlí ve Strážnici a spravuje celkem 45 ha zeleně a 99 objektů, z nichž je 7 památkově chráněných. Mezi památkově chráněné subjekty patří budova zámku, zámecký park, Černá brána, budova bývalého pivovaru – vstupní areál do Muzea vesnice jihovýchodní Moravy, objekt hájenky a dvě kapličky. NÚLK je významnou institucí českého státu, jejíž činnost v oboru péče o tradiční lidovou kulturu a její uchovávání je nezastupitelná (<http://www.nulk.cz>).

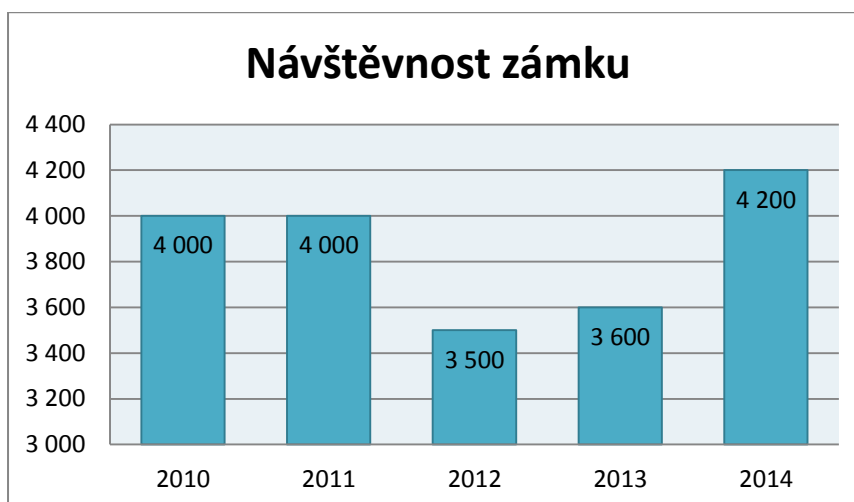
3.2.1 Zámek

Ozdobou města Strážnice je zámek obklopený rozsáhlým parkem. Svou dnešní novorenesanční podobu s klasickými prvky však získal až v polovině 19. století. Dnes je zámek sídlem Národního ústavu lidové kultury, který mimo jiné rovněž spravuje památkové objekty, a to nejen zámku, ale i zámeckého parku a Muzea vesnice jihovýchodní Moravy. Strážnice se proslavila pořádáním Mezinárodního folklorního festivalu, který každoročně probíhá na několika přírodních amfiteátrech právě v prostředí zámeckého parku. Festival se koná již od roku 1946 a patří k největším a nejstarším folklorním festivalům na světě.

Původně stála na místě zámku pevnost jako strážní stanoviště na moravsko-uherské hranici. Odtud pochází i pojmenování pozdějšího města Strážnice. Významnými majiteli byli od roku 1501 Žerotínové, kteří k zámku nechali přistavět východní a spojovací severní křídlo zdobené renesančními arkádami. Po bitvě na Bílé hoře se posledními vlastníky strážnického panství stávají Magnisové. Ti se zasloužili o dnešní podobu zámku i o založení rozsáhlého anglického parku, kam si nechávali přivážet cizokrajné dřeviny. Dodnes se Strážnice pyšní nádhernou platanovou alejí. Uvádí se, že je tato alej údajně nejdelší ve střední Evropě.

Návštěvnost zámku v počtech osob v letech 2010 – 2014 zobrazuje níže uvedený graf 3.1, dle něž lze vidět, že návštěvnost se pohybuje od 3 500 osob za rok až po 4 200 osob za rok 2014, kdy je také návštěvnost za sledovaná léta nejvyšší.

Graf 3.1 Návštěvnost zámku v letech 2010 – 2014 v počtech osob

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů organizace

Následující tabulka 3.1 zobrazuje ceník vstupného v roce 2016. Údaje jsou uvedeny v Kč.

Tab. 3.1 Ceník vstupného do zámku v roce 2016 v Kč

Osoba	Cena v Kč
Dospělí	70
Děti 6 - 15 let	40
Studenti po předložení průkazu, ISIC, osoby nad 60 let	40
Speciální prohlídky ve výstavách (max. 20 osob)	70

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů organizace

3.2.2 Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy

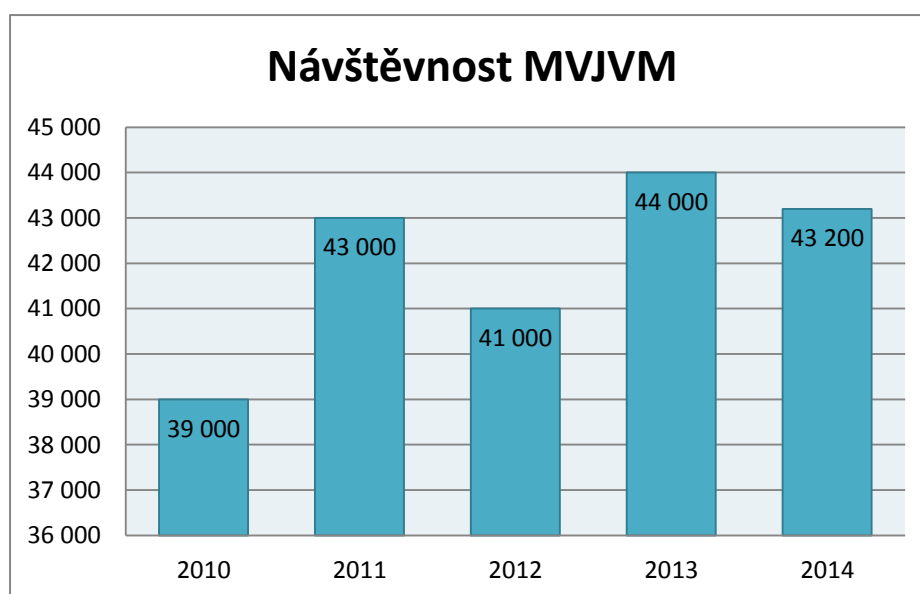
První snahy o vybudování národopisného muzea v přírodě na jihovýchodně Moravě se objevily na počátku 20. století, avšak s výstavbou se započalo teprve v roce 1973. Expozice jsou situovány do areálů představující regiony Moravských Kopanic, luhačovického Zálesí, Hornácka, technických vodních staveb, vinohradnický areál a areál lučního hospodářství. Terén je upraven tak, aby odpovídal původnímu prostředí.

Tyto expozice seznamují návštěvníka se způsobem života a bydlení lidu jak v horských oblastech Slovácka, tak v úrodné části Pomoraví, kde je velká část hospodaření rolníků založena na pěstování vinné révy. Ukázka vinohradnických staveb a jejich zařízení je doplněna vinohradem představujícím pěstování vína od nejstarších dob až po současnost a je jedinou expozicí svého druhu na našem území.

Řemeslná výroba je zastoupena kovárnou z Lipova a tkalcovskou dílnou z Nové Lhoty na Hornácku. Zajímavá a starobylá je také vstupní budova do muzea, která pochází z roku 1612 a je přestavěna v barokním slohu. Původně zde byl místo muzea panský pivovar. V průběhu celého roku se ve skanzenu uskutečňuje řada tematicky laděných akcí, představujících moravskou vesnici na přelomu 19. a 20. století se svým způsobem života, tradičními lidovými řemesly, zemědělstvím, zvyky nebo obyčejí v daném ročním období. K neméně zajímavým akcím pořádaným v tomto areálu patří např. hasičská neděle, folklorní či divadelní odpoledne a jiné další pořady.

Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy je pro turisty lákavou kulturní zastávkou, což dokazuje následující graf 3.2, který zobrazuje návštěvnost muzea v letech 2010 – 2014. Lze vidět, že počet návštěvníků od roku 2011 každoročně přesáhl 41 000 osob. Nejvyšší návštěvnost byla zaznamenána v roce 2013, kdy do MVJVM dorazilo 44 000 osob.

Graf 3.2 Návštěvnost MVJVM v letech 2010 – 2014 v počtech osob

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů organizace

Níže uvedená tabulka 3.2 obsahuje ceník vstupného do Muzea vesnice jihovýchodní Moravy za rok 2016.

Tab. 3.2 Ceník vstupného do MVJVM v roce 2016 v Kč

Osoba	Cena v Kč
Dospělí	110
Školní mládež 6 - 15 let	60
Děti do 6 let	20
Studenti do 26 let (průkaz, ISIC)	60
Osoby nad 60 let	60
Permanentní vstupenka na rok 2016 (pro jednu osobu na 10 vstupů)	500
Děti do 15 let v doprovodu dospělé osoby, držitelé průkazů TP, ZTP, ZTP/P, držitelé karty Asociace muzeí a galerií a další	Zdarma

Zdroj: vlastní zpracování

3.2.3 Mezinárodní folklorní festival Strážnice

Pořádání Mezinárodního folklorního festivalu Strážnice je jedním ze základních úkolů Národního ústavu lidové kultury. Tento festival se poprvé uskutečnil v roce 1946 a od svého počátku měl charakter celostátních slavností. Během svého vývoje začal postupně představovat folklor nejen v jeho přirozené podobě, ale také v různých úpravách a stylizacích.

Díky tomu dodnes zachovává bezprostřední kontakt mezi účinkujícími a diváky a zároveň umožňuje i živé zapojení návštěvníků do festivalového dění, například při finále soutěže o nejlepšího tanečníka slováckého verbuňku.

Zahraniční soubory z blízkých i vzdálených zemí vystupují na festivalu již od roku 1957 a každoročně přinášejí divákům nové zážitky svými exotickými kroji, tanci a písněmi. Strážnický Mezinárodní folklorní festival získal statut festivalu CIOFF (Mezinárodní rady organizátorů festivalů folkloru a lidového umění), čímž se zařadil mezi vybrané celosvětové folklorní festivaly a již dvakrát se stal festivalem Středoevropského sektoru CIOFF. Odborná porota na festivalu uděluje od roku 1983 čestný titul Laureát MFF Strážnice a Cenu MFF Strážnice za nejvýraznější autorský přínos při přípravě a realizaci pořadů.

3.2.4 Činnost Národního ústavu lidové kultury v oblasti výzkumu a vývoje

Jak již bylo řečeno, NÚLK je výzkumnou organizací, jejímž hlavním účelem je provádět základní výzkum, aplikovaný výzkum nebo experimentální vývoj a šířit jejich výsledky prostřednictvím výuky, publikování nebo převodu technologií. NÚLK se řadu let podílí na řešení vědecko-výzkumných úkolů v oboru lidové kultury a folkloru.

Jedná se o různé formy vědeckého zpracování, ochrany, uchování a prezentace jevů tradiční lidové kultury, kulturního dědictví, tradiční lidové kultury a folkloru, lidového tance, písně, hudby, lidových obyčejů atd.

Od roku 2011 do roku 2015 NÚLK řešil celkem dva projekty v rámci programu **Aplikovaného výzkumu a vývoje národní a kulturní identity**. Prvním z nich je **Tradiční lidový oděv na Moravě. Identifikace, analýza, konzervace a trvale udržitelný stav sbírkového materiálu z let 1850 – 1950**. Tento projekt si klade za cíl vytvořit výsledky využitelné pro uchování, ochranu, edukaci a prezentaci tradičního moravského lidového oděvu.

Druhým programem je **Technologie tradičního hliněného stavitelství na Moravě a vztahové souvislosti k oblasti středního Podunají**. Hlavním cílem projektu je výzkum a využitelnost tradičních stavebních technologií používaných v nížinných a rovinných oblastech Moravy při obnově a zachování trvale udržitelného stavu památek hliněné architektury. Jedná se o nejohroženější skupinu historického stavebního fondu venkovských staveb regionálního i nadregionálního významu a realizace tohoto záměru je v současné době velmi aktuální. Poznatky získané a ověřené projektem pak budou aplikovatelné při stavbách transferovaných objektů v muzeích v přírodě a použitelné v památkové péči.

3.3 Účetnictví

Národní ústav lidové kultury je státní příspěvkovou organizací, která je zřízena Ministerstvem kultury a spadá také do kategorie některých vybraných účetních jednotek. Rozdíl mezi vybranými účetními jednotkami a některými vybranými účetními jednotkami je zobrazen v tabulce 3.3. Z této tabulky vyplývá, že do některých vybraných účetních jednotek nespádají zdravotní pojišťovny. Všechny tyto účetní jednotky mají vztah k veřejným rozpočtům. Do 31. 12. 2012 mezi vybrané účetní jednotky patřil také **Pozemkový fond ČR**, který spravoval nemovitý majetek státu, ten byl však k 1. 1. 2013 zrušen a nahrazen **Státním pozemkovým úřadem**, který je upraven v zákoně č. 503/2012 Sb., o Státním pozemkovém úřadu a o změně některých souvisejících zákonů.

Tab. 3.3 Rozdíl mezi vybranými účetními jednotkami a některými vybranými účetními jednotkami

Vybrané účetní jednotky	Některé vybrané účetní jednotky
Územní samosprávné celky	Územní samosprávné celky
Dobrovolné svazky obcí	Dobrovolné svazky obcí
Příspěvkové organizace	Příspěvkové organizace
Státní fondy	Státní fondy
Organizační složky státu	Organizační složky státu
Regionální rady regionů soudržnosti	Regionální rady regionů soudržnosti
Zdravotní pojišťovny	

Zdroj: vlastní zpracování

Organizace vede podvojně účetnictví a základními právními předpisy, kterými se řídí je zákon č. **563/1991 Sb., o účetnictví**, ve znění pozdějších předpisů, který ale není jediným předpisem upravující pravidla, postupy a podmínky pro účetnictví.

Na tento zákon navazuje vyhláška č. **410/2009 Sb.**, kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky. Tato vyhláška nahradila s účinností od 1. 1. 2010 vyhlášku č. 505/2002 Sb., kterou se prováděly některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů. Na tyto postupy navazuje také vyhláška č. **270/2010 Sb.**, o inventarizaci majetku a závazků. Státní příspěvkové organizace, jakožto některé vybrané účetní jednotky se dále musí řídit tzv. Technickou vyhláškou o účetních záznamech č. **383/2009 Sb.**, kdy na základě novely této vyhlášky v roce 2012 byl definován Pomocný analytický přehled a okruh povinných vybraných účetních jednotek, které jej musí předkládat, do nichž státní příspěvkové organizace spadaly. Příspěvkové organizace zřízené obcí nebo krajem musely PAP předkládat, pokud jejich aktiva celkem (netto) k 31. 12. 2011 a zároveň k 31. 12. 2012 byly vyšší než 100 mil. Kč. Mezi další vyhlášky patří tzv. Inventarizační vyhláška č. **270/2010 Sb.**, která řeší problematiku inventarizací u vybraných účetních jednotek a je rozsáhlejší než u podnikatelských subjektů. V poslední řadě se příspěvkové organizace také musí řídit tzv. Konsolidační vyhláškou č. **312/2014 Sb.**, kdy v první fázi za účetní období 2015 do konsolidace příspěvkové organizace zahrnuty nebyly, aby následně v druhé fázi za účetní období 2016 do konsolidace zahrnuty byly. Pro NÚLK to konkrétně znamená, že bude předkládat za rok 2016 rozšířený PAP a nebude předkládat Pomocný konsolidační přehled.

Jelikož NÚLK spadá mezi některé vybrané účetní jednotky, pak se musí také řídit dle **Českých účetních standardů** pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví dle vyhlášky č. 410/2009 Sb. Tyto standardy nahrazují původní ČÚS č. 501 – 522. Ostatní subjekty se mohou dle těchto standardů řídit dobrovolně. Konkrétní standardy zobrazuje tabulka 3.4.

Tab. 3.4 ČÚS, kterými se musí řídit některé vybrané účetní jednotky

Číslo standardu	Název standardu
701	Účty a zásady účtování na účtech
702	Otevírání a uzavírání účetních knih
703	Transfery
704	Fondy účetní jednotky
705	Rezervy
706	Opravné položky a vyřazení pohledávek
707	Zásoby
708	Odpisování dlouhodobého majetku
709	Vlastní zdroje
710	Dlouhodobý nehmotný majetek a dlouhodobý hmotný majetek

Zdroj: České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb.

Pro větší přehlednost bude v následující tabulce 3.5 zobrazena současná právní úprava účetnictví, kterými se NÚLK musí řídit.

Tab. 3.5 Současná právní úprava účetnictví příspěvkových organizací

Současné platné účetní právní normy	Předpis
Zákon o účetnictví	č. 563/1991 Sb.
Prováděcí vyhlášky	
Prováděcí vyhláška k zákonu o účetnictví	č. 410/2009 Sb.
Technická vyhláška o účetních záznamech	č. 383/2009 Sb.
Inventarizační vyhláška	č. 270/2010 Sb.
Konsolidační vyhláška	č. 312/2014 Sb.
České účetní standardy	č. 701 - 710

Zdroj: vlastní zpracování

Příspěvková organizace však není pouze účetní jednotkou, ale také daňovým poplatníkem, proto se na ni vztahují také daňové zákony České republiky.

Mezi daňové zákony patří např. zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, zákon č. 593/1992 Sb., o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů, zákon č. 16/1993 Sb., o dani silniční, zákon č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí, zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních či zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty. Je třeba ještě říci, že zákon č. 340/2013 Sb., o dani z nabytí nemovitých věcí nahradil 1. 1. 2014 zákon č. 357/1992 Sb., o dani dědické, dani darovací a dani z převodu nemovitosti.

3.3.1 Rozsah vedení účetnictví

Národní ústav lidové kultury Strážnice je účetní jednotkou, která vede podvojně účetnictví pro příspěvkové organizace. Základní funkcí účetnictví je poskytovat spolehlivé informace o finanční situaci organizace, majetku a závazcích. Dále o jejím celkovém hospodaření a o výsledku hospodaření za kalendářní rok. Účetnictví musí být průkazné, úplné a vede se za účetní jednotku jako za jeden celek, aby poskytlo věrohodné informace o hospodaření dané organizace. Účetní jednotka je povinna při vedení účetnictví dodržovat zejména směrnou účtovou osnovu, uspořádání a označení položek účetní závěrky, účetní metody a další podmínky pro vedení účetnictví stanovené prováděcími právními předpisy. Účetní zápisy na účetních dokladech zachycují veškeré informace o stavu a pohybu majetku, vzniku nákladů a výnosů a také o pohledávkách a závazcích.

Nestanoví-li zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů jinak, pak příspěvkové organizace jsou povinny vést **účetnictví v plném rozsahu**, což znamená, že účetní jednotka účtuje podvojnými zápisy o stavu majetku a jiných aktiv, závazků včetně dluhů a jiných pasiv a také o nákladech, výnosech a výsledku hospodaření.

Příspěvková organizace také může vést účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, pokud tak rozhodne její zřizovatel. Toto ale není situace NÚLK a organizace vede účetnictví v plném rozsahu, které poskytuje údaje, se kterými se lépe pracuje při případné analýze ekonomického chodu organizace.

Účetní jednotka vedoucí účetnictví v plném rozsahu účtuje dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, konkrétně dle § 13 v deníku (časové uspořádání účetních případů), hlavní knize (systematické uspořádání účetních případů), v knihách analytických účtů, v nichž jsou podrobně rozváděny účetní zápisy hlavní knihy a v knihách podrozvahových účtů, ve kterých se uvádějí účetní zápisy, které se neprovádějí v účetních knihách.

Směrná účtová osnova pro účetní jednotky vedoucí účetnictví v plném rozsahu dle § 14 zákona o účetnictví určuje uspořádání a označení účtových tříd, popřípadě účtových skupin nebo i syntetických účtů pro účtování o stavu majetku, jiných aktiv, závazků, jiných pasiv, výnosů, nákladů a výsledku hospodaření.

Účetnictví ve zjednodušeném rozsahu se od rozsahu plného liší především skutečnostmi, které upravuje § 13a zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, mezi něž patří, že účetní jednotky sestavují účtový rozvrh, v němž mohou uvést pouze účtové skupiny, nevyžaduje-li právní předpis podrobnější členění, dále mohou spojit účtování v deníku a v hlavní knize, nepoužijí ustanovení týkající se oceňování ke konci rozvahového dne, kdy se zahrnují pouze zisky, které byly dosaženy a berou se v úvahu předvídatelná rizika a možné ztráty, které se týkají majetku a závazků organizace a jsou jí známy do okamžiku sestavení účetní závěrky, jakož i všechna snížení hodnoty bez ohledu, zda je výsledkem hospodaření účetního období zisk nebo ztráta. Toto ustanovení se netýká odpisů. Dále nepoužijí ustanovení týkající se rezerv a opravných položek, s výjimkou zvláštních právních předpisů a nepoužijí ustanovení týkající se ocenění reálnou hodnotou u majetku a závazků s výjimkou při přeměně bytových družstev. Účetní jednotky dále sestavují účetní závěrku pouze v rozsahu stanoveném pro jednotlivé skupiny účetních jednotek prováděcím právním předpisem.

Navíc účetní jednotky, které vedou účetnictví ve zjednodušeném rozsahu, nemusí účtovat v knihách analytických účtů, ve kterých se podrobněji rozvádí účetní zápisy hlavní knihy a ani v knihách podrozvahových účtů.

Je třeba ještě říci, že **směrná účtová osnova** pro podnikatelské subjekty a vybrané účetní jednotky **se liší v tom**, že některé názvy účtových tříd mají jiné názvy. Čtvrtá účtová třída je specifická tím, že příspěvkové organizace nemají základní kapitál, ale mají tam fondy nebo např. některá čísla účtů jsou jiná než u podnikatelských subjektů

3.3.2 Účetní závěrka a výroční zpráva

Účetní závěrka je upravena zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví ve znění pozdějších předpisů a také vyhláškou č. 410/2009 Sb. Od 1. 1. 2016 došlo k reformě účetnictví a NÚLK spadl automaticky do kategorizace velké účetní jednotky, za kterou se dle zákona o účetnictví, konkrétně dle § 1b odst. 5, považuje subjekt veřejného zájmu a vybraná účetní jednotka. Pro organizaci to znamená, že účetní závěrku tvoří **rozvaha, výkaz zisku a ztráty, příloha, dále přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu**. Přehled o peněžních tocích a přehled o změnách vlastního kapitálu má organizace povinnost sestavovat ročně. Všechny výkazy musí NÚLK sestavovat v **plném rozsahu**.

Účetní závěrka se sestavuje řádná, mimořádná a mezitímní. **Řádnou** účetní závěrku sestavuje organizace k poslednímu dni účetního období neboli rozvahovému dni. V ostatních případech je sestavována **mimořádná** účetní závěrka. **Mezitímní** účetní závěrka může být sestavena k jinému okamžiku než ke konci rozvahového dne. Tato závěrka se sestavuje např. v případě přeměn společností pro účely ocenění.

Rozvaha, výkaz zisku a ztráty a cash flow jsou podrobně popsány v teoretické části práce. Doplnění a vysvětlení informací obsažených v ostatních částech účetní závěrky řeší příloha, jejíž závazný vzor je dle vyhlášky č. 410/2009 Sb. stanoven **přílohou č. 5**.

Výkaz o změnách vlastního kapitálu podává informace o uspořádání položek, které vyjadřují jejich změnu za běžné účetní období dle § 7 dané vyhlášky. Závazný vzor je součástí **přílohy č. 4** k této vyhlášce.

Výroční zpráva představuje komplexní celek informací o činnosti organizace za uplynulý rok, kde uceleně a vyváženě informuje o vývoji výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení organizace. Příspěvková organizace je povinna do 31. března zveřejnit výroční zprávu za předcházející kalendářní rok. NÚLK zveřejňuje svou výroční zprávu svých na internetových stránkách.

Výroční zpráva NÚLK obsahuje především základní údaje o zpracovateli, tedy NÚLK, kdo je jeho zřizovatel, postavení organizace, účel zřízení a základní údaje o finančním hospodaření. Dále činnost NÚLK a to v oblasti úkolů **v hlavní činnosti**, neboť organizace **nemá žádnou hospodářskou činnost**. A dále úkoly v oblasti výzkumu a vývoje. Závěr výroční zprávy činí přílohy, kde je přehled prací odborných pracovníků, nabídka publikací, časopisů, videokazet, DVD, rozvaha a výkaz zisku a ztráty.

Státní příspěvkové organizace v současné době nemají stanovený audit. Mnohé z nich jej ale dobrovolně žádají, nebo to po nich požaduje zřizovatel. NÚLK každoročně prochází řadou kontrol od různých subjektů a každoročně provádí interní audit. Ten byl např. v roce 2014 zaměřen na nastavení vnitřního kontrolního systému, hospodaření s majetkem státu, prověření účetních postupů a inventarizace majetku, prověření evidence sbírek včetně jejich uložení v depozitáři.

3.3.3 Pomocný analytický přehled

Pomocný analytický přehled neboli PAP, je specifikem právě pro neziskové organizace, neboť podnikatelské subjekty jej nemusí sestavovat. Pomocný analytický přehled je jedním z klíčových nástrojů pro získávání potřebných údajů. Byl zaveden v roce 2012 v souladu s požadavky Evropské unie (Eurostatu), na vykazování v oblasti monitorování a řízení veřejných financí. Jedná se např. o oblast notifikací vládního deficitu a dluhu. Další oblastí je naplnění dalších evropských směrnic a nařízení v oblasti statistického zjišťování při plnění vykazovacích povinností České republiky, a to v oblasti vládní finanční statistiky vůči mezinárodním institucím. Primárním uživatelem je Český statistický úřad.

Obsah výkazu PAP lze rozdělit do čtyř úrovní. **První úroveň** obsahuje údaje o vybraných syntetických účtech v detailním členění. **Druhá úroveň** obsahuje údaje o charakteru přírůstků a úbytků na vybraných syntetických účtech rozvahy, opět v detailním členění. Zachycuje také změny stavů, ke kterým dochází v důsledku transakcí, přecenění a ostatních změn stavů. **Třetí úroveň** ve vybraných případech detailněji rozkládá údaje uvedené v předchozích částech výkazu PAP v členění podle jednotlivých partnerů aktiva/pasiva anebo jednotlivých partnerů transakce, popř. podle obojího tohoto členění současně. **Čtvrtá úroveň** obsahuje změny vlastnických podílů majetkových účastí, včetně těch, ke kterým došlo během běžného účetního období. Dále je zde zachycen přehled podrozvahových účtů v detailním členění a jejich počáteční stavy, konečné stavy a celkové obraty atd. (*Metodika tvorby Pomocného analytického přehledu*).

3.3.4 Fondy státní příspěvkové organizace

Fondy účetní jednotky upravuje zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů a jsou dalším specifikem, kterým se účetnictví příspěvkových organizací odlišuje od účetnictví podnikatelských subjektů, neboť ty tyto fondy tvořit nemusí.

Dle § 56 výše zmíněného zákona, příspěvková organizace tvoří fondy, mezi něž patří rezervní fond, fond reprodukce majetku, fond odměn a fond kulturních a sociálních potřeb.

Příspěvková organizace může do fondů rozdělovat **zlepšený hospodářský výsledek**, ale pouze za předpokladu, že byl uhrazen zhoršený hospodářský výsledek předchozího roku a to takto. Do **fondů odměn** nejvýše **80 %** zlepšeného hospodářského výsledku příspěvkové organizace, nejvýše však do výše 80 % limitu prostředků na platy nebo přípustnému objemu prostředků na platy. Do **fondů reprodukce majetku** nejvýše **25 %** zlepšeného výsledku hospodaření a do **rezervního fondu** lze zlepšený hospodářský výsledek přidělit **bez omezení**. Toto vše uvádí § 56 zákona č. 218/2000 Sb.

a) **Rezervní fond**

Rezervní fond upravuje § 57 zákona o rozpočtových pravidlech. Ten uvádí, že rezervní fond lze **tvořit** ze zlepšeného výsledku hospodaření a to dle podmínek uvedených v § 56 tohoto zákona, z přijatých peněžních darů, dále z příspěvku na provoz, individuálních a systémových dotací na financování programů a akcí, návratných finančních výpomocí a dalších, pokud se nespotřebují do konce kalendářního roku. Dále jej lze také tvořit z peněžních prostředků poskytnutých ze zahraničí, pokud zákon o rozpočtových pravidlech nestanoví jinak. Rezervní fond lze **použít** k úhradě zhoršeného výsledku hospodaření, sankcí, doplnění fondu reprodukce majetku se souhlasem zřizovatele a k překlenutí nesouladu mezi výnosy a náklady.

b) **Fond reprodukce majetku**

Zákon o rozpočtových pravidlech, konkrétně § 58 říká, že se fond reprodukce majetku **tvoří** z odpisů hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, z přidělu ze zlepšeného hospodářského výsledku, výnosy z prodeje DHM a DNM, z darů a výnosů povolených veřejných sbírek určených na pořízení a technické zhodnocení hmotného a nehmotného majetku, výnosy z prodeje nemovitého majetku, který příspěvková organizace nabyla ve prospěch státu darem nebo děděním a prostředky poskytnutými ze zahraničí určenými účelově na pořízení a technické zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku.

Fond lze **použít** na financování pořízení a technického zhodnocení hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, jako doplňkový zdroj financování oprav a udržování hmotného, nehmotného dlouhodobého majetku a také i krátkodobého majetku, dále na pořízení hmotného a nehmotného krátkodobého majetku a k úhradě přijatých úvěrů.

c) Fond odměn

Fond odměn upravuje § 59 rozpočtového zákona a je **tvořen** přidělem ze zlepšeného hospodářského výsledku. Přednostně se z něj **hradí** případné překročení prostředků na platy.

d) Fond kulturních a sociálních potřeb

Fond kulturních a sociálních potřeb je dle § 60 rozpočtového zákona **tvořen** základním přidělem na vrub nákladů dané organizace z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a na náhrady platů, popřípadě na mzdy a náhrady mzdy, odměny za pracovní pohotovost a plnění za práci vykonávanou v rámci odborného výcviku na produktivních činnostech žáků učilišť atd. Tento fond je naplňován zálohově v rámci účetní závěrky a je tvořen k zabezpečování kulturních, sociálních a dalších potřeb. Dále je určen zaměstnancům v pracovním poměru k zaměstnavateli, státním zaměstnancům dle zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění pozdějších předpisů a také například příslušníkům ve služebním poměru.

Další příjmy, výši tvorby a hospodaření s tímto fondem, stanoví Ministerstvo financí **vyhláškou č. 353/2015 Sb.**, o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů. Novela této vyhlášky stanoví, že v roce 2016 dojde k navýšení přidělu do FKSP na 1,5 % a na 2 % pro rok 2017 a následující.

Do roku 2016 činila tvorba FKSP 1 % z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů, eventuálně na mzdy a náhrady mzdy a odměny za pracovní pohotovost. Tato novela má za cíl postupně navrátit tvorbu fondu do původního stavu 2 % před tím, než byla v roce 2011 snížena na 1 % z důvodu snížení deficitu veřejných rozpočtů v minulých letech. Tvorba FKPS v jednotlivých letech je zobrazena v tabulce 3.6.

Tab. 3.6 Procentuální tvorba FKSP v letech 2015 – 2017

Rok	Procentuální odvod z hrubých mezd a náhrady mzdy
2015	1%
2016	1,5%
2017	2%

Zdroj: vlastní zpracování dle vyhlášky č. 353/2015 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb

3.4 Daň z příjmů

Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, konkrétně § 17a uvádí, že příspěvkové organizace spadají podle zákona o dani z příjmů právnických osob mezi veřejně prospěšné poplatníky. Veřejně prospěšným poplatníkem je poplatník, který v souladu se svým zakladatelským právním jednáním, statutem, stanovami, zákonem nebo rozhodnutím orgánu veřejné moci jako svou hlavní činnost vykonává činnost, která není podnikáním.

Pojem **veřejně prospěšný poplatník**, jehož definice je popsána výše, se poprvé začal používat až v roce **2014**. V roce **2011, 2012** a i v roce **2013** platilo dle § 18 zákona o daních z příjmů, že příspěvková organizace spadala pod **poplatníky, kteří nebyli založeni, nebo zřízení za účelem podnikání**, ale byli založeni za účelem provozování činnosti ve prospěch toho, kdo měl zájem na jejich řízení. Důraz byl především kladen na důležitost výsledků z hlavního poslání.

Tab. 3.7 Změny v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů ve sledovaných letech

Období	Paragraf	Název
Do roku 2014	§ 18	Poplatníci, kteří nebyli založeni nebo zřízení za účelem podnikání
Od roku 2014	§ 17a	Veřejně prospěšný poplatník

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

3.4.1 Předmět daně

Na vymezení veřejně prospěšných poplatníků navazuje dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů také ustanovení o předmětu daně. Zároveň tato úprava rozděluje prospěšné poplatníky na ty, u nichž je uplatňován tzv. úzký základ daně a na ty s tzv. širokým základem daně, tj. takové, u nichž jsou předmětem daně veškeré příjmy s výjimkou investičních dotací. Příspěvkové organizace patří do skupiny s úzkým základem daně, u kterých jsou zdaňovány pouze některé druhy příjmů plynoucí zejména z doplňkové či z jiné činnosti těchto organizací (Morávek, Prokůpková, 2015).

a) Příjmy, které jsou předmětem daně

Dle § 18a, odst. 2 zákona č. 586/1992 Sb., jsou předmětem daně příjmy z reklamy, z členského příspěvku, příjmy v podobě úroků a příjmy z nájemného s výjimkou nájmu státního majetku.

Tab. 3.8 Změny zákona č. 586/1992 Sb., ve sledovaných letech v oblasti předmětu daně

Období	Paragraf	Název
Do roku 2014	§ 18 odst. 3	Předmět daně
Od roku 2014	§ 18a odst. 2	Předmět daně

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Další novinkou od roku 2014 je také **§ 36 odst. 9 ZDP**, podle kterého se u úrokového příjmu z účtu uplatní zvláštní sazba daně 19 %. Tyto příjmy tedy nepovedou samy o sobě k povinnosti podat daňové přiznání, neboť se zdaňují srážkovou daní. Tato úprava se netýká poskytovatelů zdravotních služeb.

Tab. 3.9 Změny zákona č. 586/1992 Sb., ve sledovaných letech v oblasti úroků

Období	Paragraf	Název
Do roku 2014		Úroky nejsou předmětem daně
Od roku 2014	§ 36 odst. 9	Úroky jsou předmětem daně

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

Předmětem daně z příjmů budou také příjmy z doplňkové činnosti nestátní příspěvkové organizace nebo z jiné činnosti státní příspěvkové organizace, a to vždy bez ohledu na výsledek této činnosti.

Neziskové organizace jsou tedy povinny vést své účetnictví tak, aby byly odděleně vedeny příjmy, které jsou předmětem daně, příjmy které předmětem daně z příjmů nejsou, nebo předmětem daně jsou, ale jsou osvobozeny. Toto pravidlo platí i pro vykazování nákladů a výdajů. Také příjmy z doplňkové činnosti by měly být vedeny a zároveň i vykazovány odděleně.

b) Příjmy, které nejsou předmětem daně

Dle zákona o dani z příjmů, konkrétně dle **§ 18a odst. 1** mezi příjmy, které nejsou předmětem daně u veřejně prospěšných poplatníků, patří například:

- příjmy z nepodnikatelské činnosti za podmínky, že výdaje (náklady) vynaložené podle tohoto zákona v souvislosti s prováděním této činnosti jsou vyšší,
- dotace, příspěvek, podpora nebo jiná obdobná plnění z veřejných rozpočtů,
- podpora od Vinařského fondu,

- výnos daně, poplatku nebo jiného obdobného peněžitého plnění, které plynou obci nebo kraji atd.

Tab. 3.10 Změny zákona č. 586/1992 Sb., ve sledovaném období v oblasti příjmů, které nejsou předmětem daně

Období	Paragraf	Název
Do roku 2014	§ 18 odst. 4	Příjmy, které nejsou předmětem daně
Od roku 2014	§ 18a odst. 1	Příjmy, které nejsou předmětem daně

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

c) Příjmy osvobozené od daně

Osvobozených příjmů u právnických osob je v zákoně č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů mnoho. Tyto příjmy jsou vymezeny v § 19 a § 19b. Z příjmů osvobozených od daně, které by se mohly týkat PO, lze uvést např. příjmy z úroků z přeplatků zaviněných správcem daně a z úroků z přeplatků zaviněných orgánem správy sociálního zabezpečení.

Tab. 3.11 Změny zákona č. 586/1992 Sb., ve sledovaných letech v oblasti příjmů osvobozených od daně

Období	Paragraf	Název
Do roku 2014	§ 19	Příjmy osvobozené od daně
Od roku 2014	§ 19, § 19b	Příjmy osvobozené od daně

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

3.4.2 Daňové a nedaňové náklady

Pro účely stanovení základu daně z příjmů jsou výdaje (náklady) děleny jako daňově uznatelné a daňově neuznatelné. Obecná úprava daňově uznatelných nákladů je obsažena v § 24, ZDP. Tento paragraf se ve sledovaných letech nezměnil. Poplatník si nemůže uplatnit výdaje, které již byly uplatněny jako daňově uznatelné náklady v předchozích zdaňovacích obdobích. Daňovým nákladem je:

- výdaj vynaložený na dosažení, zajištění a udržení příjmů,
- výdaj, u kterého byla prokázána jeho výše a existence poplatníkem,
- výdaj, jehož výše je stanovena ZDP a zvláštními předpisy.

Výdaje uvedené v § 25 odst. 1 ZDP pak nelze považovat za výdaje vynaložené k dosažení, zajištění a udržení příjmů, ani kdyby měly jednoznačnou souvislost s konkrétními výnosy poplatníka (*Morávek, Prokūpková, 2014*). Ani u tohoto paragrafu nedošlo k žádné změně. Mezi tyto výdaje patří:

- výdaje vynaložené na příjmy, které nejsou předmětem daně,
- výdaje vynaložené na příjmy, které jsou od daně osvobozené,
- výdaje vynaložené na příjmy, které nejsou zahrnované do základu daně.

3.4.3 Položky odčitatelné od základu daně

Při zjištění základu daně vychází PO z účetního výsledku hospodaření, což je rozdíl mezi výnosy a náklady. Následně je výsledek hospodaření upravován na základ daně postupným vylučováním nákladů, které nejsou daňové, a výnosů, které nejsou zdanitelnými příjmy, případně dalšími úpravami (*Morávek, Prokūpková, 2014*).

Mezi položky odčitatelné od základu daně patří snížení základu daně o daňovou ztrátu, o výdaje, které byly v daném zdaňovacím období vynaložené na realizaci projektů výzkumu a vývoje a také o odpočet na podporu odborného vzdělávání. Až z takto upraveného základu daně se provádí snížení o 30 % dle § 20 odst. 7 ZDP.

a) Odpočet daňové ztráty

Daňové ztráty organizace dosáhne, pokud daňové uznatelné náklady převyšují příjmy, které jsou zdaňované v základu daně. Daňová ztráta se zaokrouhluje na celé koruny nahoru a lze ji odečíst nejdéle v pěti následujících zdaňovacích obdobích následujících bezprostředně po období, za které se daňová ztráta vyměřuje. Uplatnění daňové ztráty je nenárokové, není povinné. Závisí tedy zcela na úsudku organizace, jakým způsobem si ztrátu uplatní. Odpočet daňové ztráty řeší § 34 odst. 1 ZDP. V průběhu let nedošlo ke změně tohoto paragrafu.

b) Odpočet na podporu výzkumu a vývoje

Zákon o daních z příjmů také dovoluje poplatníkům odečíst si od základu daně 100 % výdajů vynaložených na výzkum a vývoj ve zdaňovacím období. Mezi tyto výdaje patří dle § 34b ZDP, např. výdaje, které poplatník vynaložil při realizaci projektu výzkumu a vývoje na experimentální či teoretické práce nebo také na projekční a konstrukční práce.

Dále jsou to výpočty, návrhy technologií, výroba funkčního vzorku či prototypu produktu nebo jeho části související s realizací projektu výzkumu a vývoje, pokud jsou výdaji na dosažení, zajištění a udržení příjmů a jsou evidovány odděleně od ostatních výdajů.

Tab. 3.12 Změny zákona č. 586/1992 Sb., ve sledovaném období v oblasti odpočtu na podporu výzkumu a vývoje

Období	Paragraf	Název
Do roku 2014	§ 34 odst. 4	Odpočet na podporu výzkumu a vývoje
Od roku 2014	§ 34b	Odpočet na podporu výzkumu a vývoje

Zdroj: vlastní zpracování dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů

c) **30 % odpočet od základu daně z příjmů**

Neziskové organizace si mohou v souladu s **§ 20 odst. 7 ZDP** dále snížit základ daně až o 30 % odpočet, maximálně však lze odečíst 1 000 000 Kč. V případě, že snížení činí méně než 300 000 Kč, lze odečíst částku 300 000 Kč, maximálně však do výše základu daně.

V případě příspěvkových organizací lze také předpokládat, že budou tyto prostředky použity zejména ke krytí nákladů ztrátové hlavní činnosti. Tento odpočet si lze uplatnit ve 3 bezprostředně následujících zdaňovacích obdobích.

3.4.4 Slevy na dani

Neziskové organizace si mohou za zdaňovací období, nebo za jeho část uplatnit slevu na dani za zaměstnance se zdravotním postižením. Tuto skutečnost upravuje zákon o dani z příjmů, konkrétně **§ 35**. Ani u tohoto paragrafu nedošlo ve sledovaném období ke změně. Organizace si takto mohou uplatnit slevu 18 000 Kč za každého zaměstnance se zdravotním postižením a 60 000 Kč za každého zaměstnance s těžším zdravotním postižením. Pro výpočet slev je rozhodný průměrný roční přepočtený počet zaměstnanců se zdravotním postižením.

Neziskové organizace jsou také cílovou skupinou pro mnoho ostatních dárců, kteří si chtějí optimalizovat svůj základ daně. Fyzické osoby si mohou od základu daně odečíst nejvýše 10 % základu daně, přičemž úhrnná hodnota musí být alespoň 2 % základu daně. Právnícké osoby si mohou od základu daně odečíst maximálně 5 % základu daně, s tím, že minimální hodnota daru musí činit 2 000 Kč.

Národní ústav lidové kultury, jakožto státní příspěvková organizace počítá daň z příjmů právnických osob pouze z příjmů z některých činností, např. z pronájmu a reklam. Ostatní příjmy jsou pokryty náklady, tudíž organizaci nevychází žádná daň. Je to dáno také tou skutečností, že rozpočet NÚLK se sestavuje jako vyrovnaný. V případě že organizace dosáhne z některých činností zisku a organizaci vychází daň z příjmů, kterou by měla zaplatit, pak může použít odečet na osoby zdravotně postižené a může si jako nezisková organizace uplatnit také 30 % odečet.

3.5 Daň z nemovitých věcí

Daň z nemovitých věcí je upravena **zákonem č. 338/1992 Sb.**, o dani z nemovitých věcí. Do roku 2014 se tato daň nazývala daň z nemovitostí. Daň z nemovitých věcí se skládá z daně z pozemků a daně ze staveb a jednotek. Každá daň má v zákoně o dani z nemovitých věcí samostatně vymezený předmět daně, základ daně, poplatníky daně a osvobození od daně.

Daň z nemovitých věcí platí NÚLK jen u objektů, které pronajímá celoročně. Jedná se např. o restauraci SKANZEN, garsonky, které jsou na zámku pro zaměstnance, hájenka, kde také bydlí zaměstnanec NÚLK, louka, kterou má pronajatý Autokempink Strážnice a areál cvičiště pro psy, které má v pronájmu Kynologický klub. Částku uvedenou v daňovém přiznání, kterou platí organizace finančnímu úřadu, pak přefakturuje jednotlivým nájemcům.

4 Analýza hospodaření vybrané příspěvkové organizace

Čtvrtá kapitola diplomové práce se zabývá analýzou hospodaření vybrané příspěvkové organizace, kterou je Národní ústav lidové kultury ve Strážnici. Data pro výpočty jsou použita z veřejně dostupných zdrojů, zejména z výročních zpráv, případně informací, které byly organizací poskytnuty dodatečně. Jednotlivé podkapitoly se zaměří na výpočet horizontální a vertikální analýzy, vybraných poměrových ukazatelů a v neposlední řadě na SWOT analýzu.

4.1 Analýza absolutních ukazatelů

V této podkapitole se práce zaměří na analýzu trendu, tedy horizontální analýzu a také na procentní rozbor neboli vertikální analýzu. Analýza absolutních ukazatelů se bude týkat rozvahy a také výkazu zisku a ztráty v rozmezí pěti let. Konkrétně se jedná o roky 2010 – 2014.

4.1.1 Vertikální analýza

Jak již bylo řečeno v teoretické části práce, tak vertikální analýza neboli procentní rozbor, se zabývá vnitřní strukturou absolutních ukazatelů. Jde o poměr jednotlivých položek rozvahy a výkazu zisku a ztráty ke stanovenému základu.

Pro větší přehlednost bude v této kapitole zobrazena pouze zkrácená verze vertikální analýzy. Kompletní vertikální analýza stanovených účetních výkazů je uvedena v **příloze 4, 5 a 6**.

a) Vertikální analýza rozvahy

Vertikální analýza aktiv určuje, kolik procent z celkové sumy aktiv tvoří její jednotlivé položky. U vertikální analýzy pasiv je to obdobné. Sledujeme, kolik procent tvoří vybrané položky pasiv z jejich celkové hodnoty uvedené ve finančních výkazech za jednotlivé roky.

Zkrácenou vertikální analýzu aktiv zobrazuje tabulka 4.1 celá vertikální analýza aktiv a pasiv je součástí **přílohy 5 a 6**.

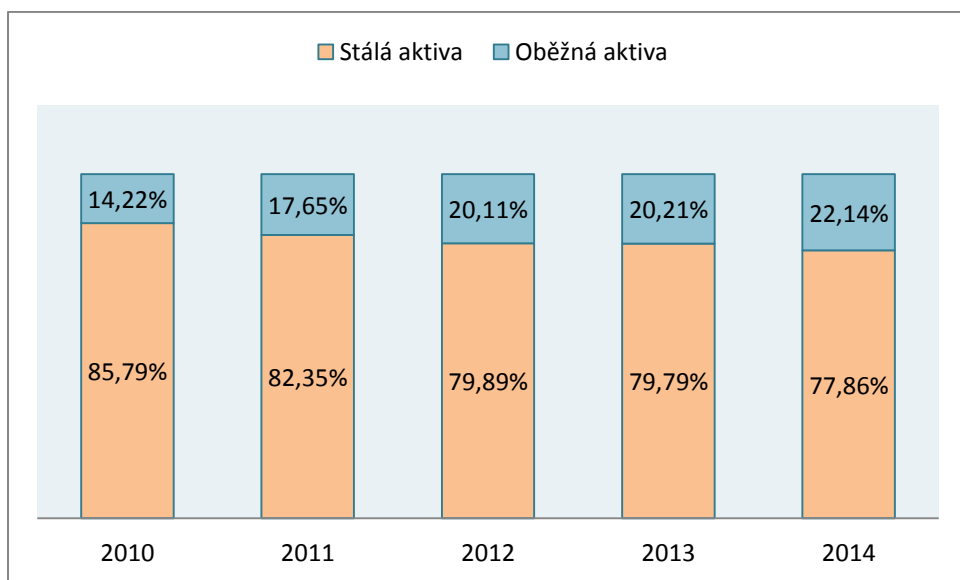
Tab. 4.1 Vertikální analýza vybraných položek aktiv v letech 2010 -2014

Rozvaha	Sledované období v tis. Kč					Podíl na celkových aktivech v %				
Položka	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Aktiva celkem	52 172	54 108	61 292	61 169	60 834	100	100	100	100	100
Stálá aktiva	44 757	44 560	48 965	48 809	47 368	85,79	82,35	79,89	79,79	77,86
DHM	44 629	44 475	48 675	48 578	47 195	85,54	82,20	79,42	79,42	77,58
DNM	128	85	290	231	173	0,24	0,16	0,47	0,38	0,28
Oběžná aktiva	7 418	9 549	12 327	12 360	13 467	14,22	17,65	20,11	20,21	22,14
Zásoby	3 340	3 399	2 795	2 789	2 935	6,40	6,28	4,56	4,56	4,83
Krátkodobé pohledávky	184	319	289	218	71	0,35	0,59	0,47	0,36	0,12
Krátkodobý finanční majetek	3 891	5 830	9 242	9 353	10 460	7,46	10,77	15,08	15,29	17,19

Zdroj: příloha 4, vlastní zpracování

Co se týče oblasti aktiv, podle grafu 4.1 lze vypožorovat, že stálá aktiva mají klesající trend a v průběhu sledovaných let se snížila o necelých 8 %. Což znamená, že vývoj oběžných aktiv má stoupající tendence.

Graf 4.1 Vertikální analýza aktiv v letech 2010-2014 v procentech

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Největší podíl na stálých aktivech má **dlouhodobý hmotný majetek**, ten v letech ale klesá. Je to dáno klesajícím podílem staveb na celkových aktivech, které také tvoří největší část dlouhodobého hmotného majetku.

NÚLK dle interních zdrojů majetek eviduje dle skupin. Na účtu **021 – Stavby** dále eviduje skupiny 21, 23 a 24. Skupina 21 zahrnuje garáže, toalety, dílny, sklady, oplocení, osvětlení, vodovody a parkoviště. Ve skupině 23 jsou evidovány památkové objekty jako je např. zámek a skupina 24 zahrnuje skanzen, konkrétně budované objekty ve skanzenu (domečky).

Na účtu **022 – Samostatné movité věci a soubory** se nachází účetní informace o vzduchotechnice, pracovních strojích, dopravních prostředcích, inventáři a počítačích.

Dlouhodobý nehmotný majetek tvoří software, jehož součástí jsou také mapové aplikace a spisová služba. Jeho hodnota na celkových aktivech v jednotlivých letech kolísá.

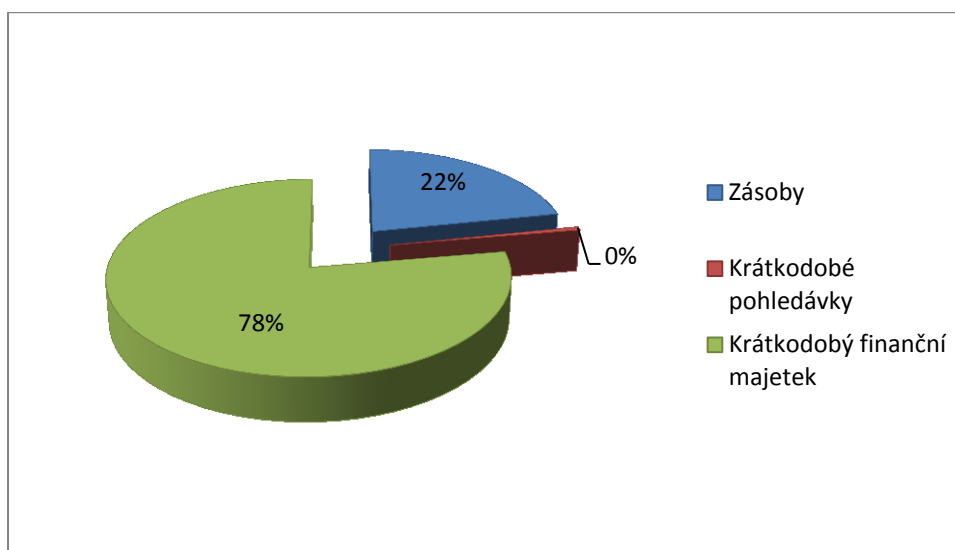
Nejvíce zastoupenými položkami v oblasti oběžných aktiv je skupina **krátkodobého finančního majetku**, kam spadá běžný účet organizace, běžný účet fondu kulturních a sociálních potřeb, ceniny a pokladna. Následují **zásoby**, které jsou druhou nejvíce zastoupenou skupinou v oblasti oběžných aktiv. Ve sledovaných letech mají klesající trend. V roce 2010 dosahovaly hodnoty 6,40 %, kdežto v roce 2014 to bylo již jen 4,83 % ze stanoveného základu. Do oblasti **krátkodobých pohledávek**, které tvoří nejmenší část oběžného majetku, spadají krátkodobé poskytnuté zálohy, pohledávky za zaměstnanci, nebo také náklady příštích období. Grafické vyjádření podílů jednotlivých složek oběžných aktiv je zobrazeno v grafu 4.2.

Dle interních zdrojů organizace veškeré nákupy potřebné pro zajištění hlavní činnosti v průběhu roku účtuje přímo do spotřeby. Zásoby vytvořené hlavní činností obsahují zejména výrobky, které jsou určeny k prodeji. Při pořízování výrobků se náklady vedou na účtu 121 – Nedokončená výroba, kde se účtují např. náklady na popisné štítky k DVD. Při dokončení se převádí v kusech na účet 123 – Výrobky. Stav zásob výrobků je zapříčiněn rozsahem hlavní činnosti.

Na účtu **123 – Výrobky** se evidují např. DVD (natáčení v terénu) a knihy, jejichž autory jsou zaměstnanci organizace plus kolektiv. Organizace je dává do výroby a oceňuje pořízovací cenou dle nákladů na pořízení.

Účet **132 – Zboží** zahrnuje nakoupené zboží od dodavatele, jako jsou např. turistické karty, cykloznámky, které slouží také jako reklama se zobrazením skanzenu nebo zámku. Vzhledem k tomu, že má organizace pouze hlavní činnost, pak zboží od jiných dodavatelů neprodává.

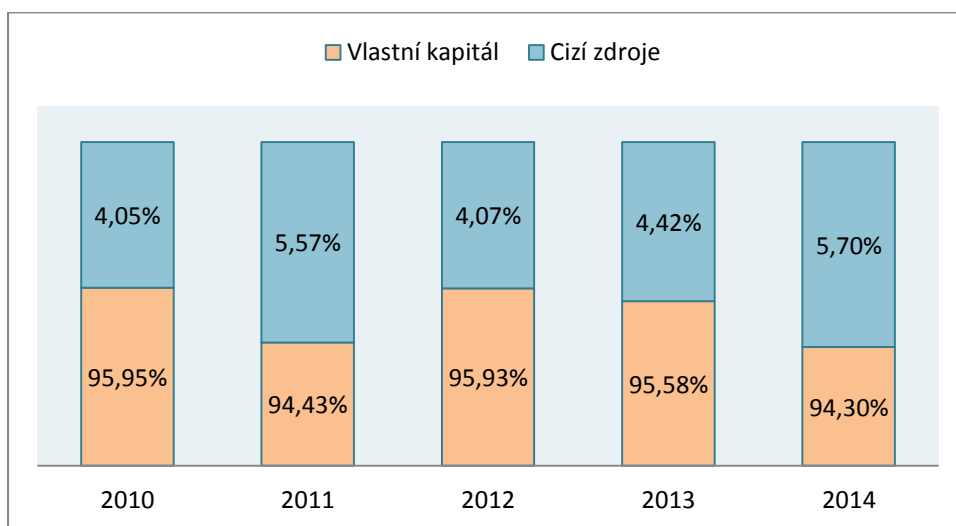
Graf 4.2 Podíly jednotlivých složek na oběžných aktivech v roce 2014 v procentech

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Co se týče oblasti **pasiv**, můžeme pozorovat dle grafu 4.3, že struktura vlastní kapitálu a cizích zdrojů se v letech 2010 - 2014 příliš neliší. Největší podíl cizích zdrojů lze vypočítat v roce 2014, při celkové hodnotě 5,70 %, je to dáno zvýšením závazků vůči dodavatelům, které byly v roce 2014 2,83 %. Naopak největší podíl vlastního kapitálu byl zaznamenán v roce 2010, v celkové výši 95,95 %.

Graf 4.3 Vertikální analýza pasiv v letech 2010 – 2014 v procentech

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

V níže uvedené tab. 4.2, jsou zaznamenány položky, které mají největší procentuální zastoupení v oblasti pasiv.

Tab. 4.2 – Vertikální analýza vybraných položek pasiv v letech 2010 - 2014

Rozvaha	Sledované období v tis. Kč					Podíl na celkových pasivech v %				
Název položky	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Pasiva celkem	52 172	54 108	61 292	61 169	60 834	100	100	100	100	100
Vlastní kapitál	50 059	51 094	58 800	58 468	57 368	95,95	94,43	95,93	95,98	94,30
Jmění účetní jednotky a upravující položky	45 474	45 276	49 682	49 525	48 084	87,16	83,68	81,06	80,96	79,04
Fondy účetní jednotky	4 585	5 706	6 510	8 942	9 284	8,79	10,55	10,62	14,62	15,26
Výsledek hospodaření	0	112	2 608	0	0	0,00	0,21	4,25	0,00	0,00
Cizí zdroje	2 113	3 014	2 492	2 701	3 466	4,05	5,57	4,07	4,42	5,70
Krátkodobé závazky	2 113	3 014	2 492	2 701	3 466	4,05	5,57	4,07	4,42	5,70

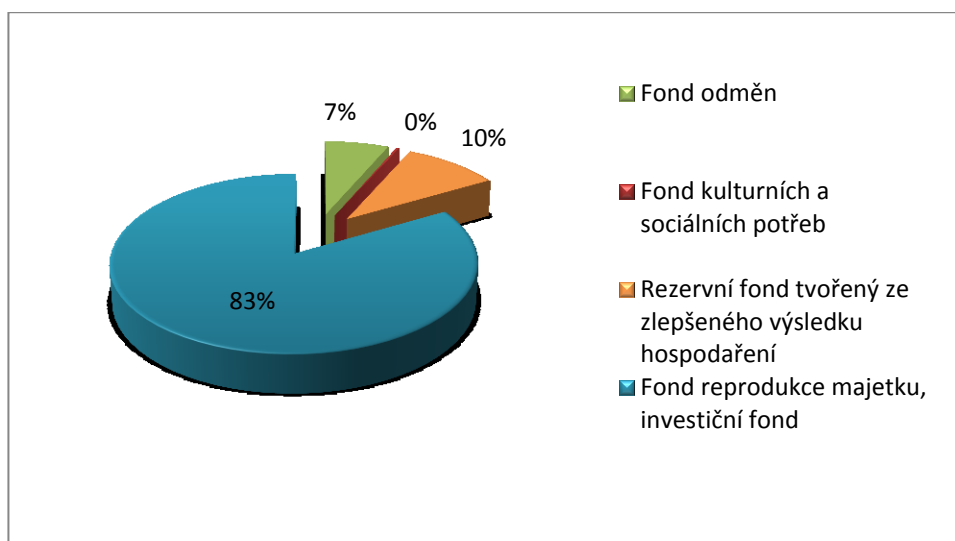
Zdroj: příloha 5, vlastní zpracování

Největší podíl na stanoveném základu má **jmění účetní jednotky**, které je upraveno o oceňovací rozdíly při prvotním použití metody. Jmění NÚLK od roku 2012 má klesající charakter. Je to dáno z toho důvodu, že organizace pořídila majetek v nižší hodnotě, než byly odpisy. V roce 2013 byl pořízen majetek za 2 574 668 Kč a odpisy činily 2 730 909 Kč. V roce 2014 organizace pořídila majetek za 1 457 614 Kč, přičemž odpisy byly 2 899 115 Kč.

Na účtu **406 – Oceňovací rozdíly při změně metody**, který snižuje položku jmění účetní jednotky je zaúčtován odpis starých nedobytných pohledávek, na které byly v roce 2010 vytvořeny oprávky. Účetní zápis tohoto případu by byl 406/194. Účet 194 se nazývá Opravná položka k výrobkům.

Druhou největší skupinou položek jsou **fondy účetní jednotky**, kam lze zařadit fond odměn, fond kulturních a sociálních potřeb, rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření, fond reprodukce majetku a investiční fond. Fond reprodukce majetku spolu s investičním fondem mají největší procentuální zastoupení ze všech fondů, přičemž jeho výše byla nejvyšší v roce 2014, kdy jeho hodnota činila 12,72 %. V letech tedy má rostoucí trend. Podíl jednotlivých složek fondů vytvořených v roce 2014 zobrazuje graf 4.4.

Graf 4.4 Podíl jednotlivých složek na fondech účetní jednotky v roce 2014 v procentech

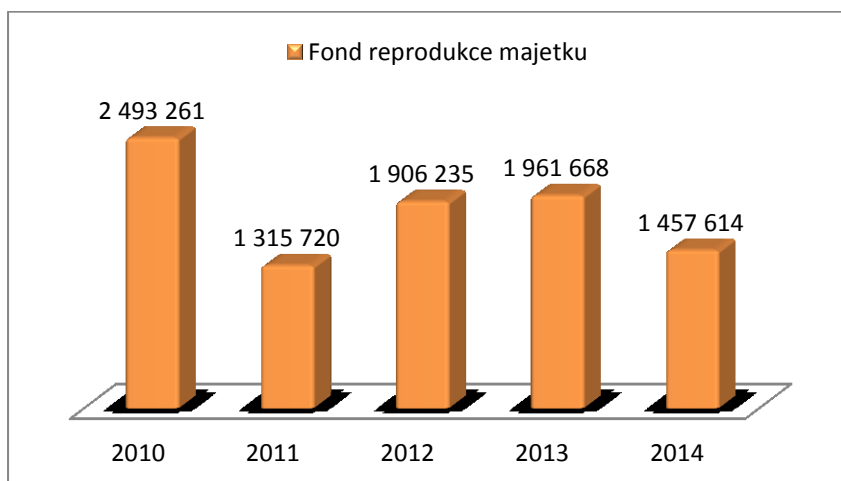

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Níže uvedený graf 4.5 představuje **čerpání fondu reprodukce majetku** v letech 2010 – 2014. Dle grafu lze vidět, že největší položka byla čerpána v roce 2010 v hodnotě 2 493 tis. Kč. V tomto roce byl fond využit na nákup sady disků, server HP LO ML 310, traktorovou sekačku, sestavu dřevěných skříní, mobilní kovové konstrukce na zastřešení pódii, rozšíření parkového osvětlení, nákup informačního systému a byl také použit jako doplňkový zdroj na opravy a údržbu.

Ve sledovaných letech byl dále **čerpán** pouze **fond odměn** a to jenom v roce 2010 ve výši 17 078 Kč z důvodu překročení mzdových prostředků. V roce 2012 byl čerpán ze stejného důvodu ve výši 1000 Kč a v roce 2014 bylo čerpáno 524 Kč.

Graf 4.5 Čerpání fondu reprodukce majetku v letech 2010 – 2014 v Kč

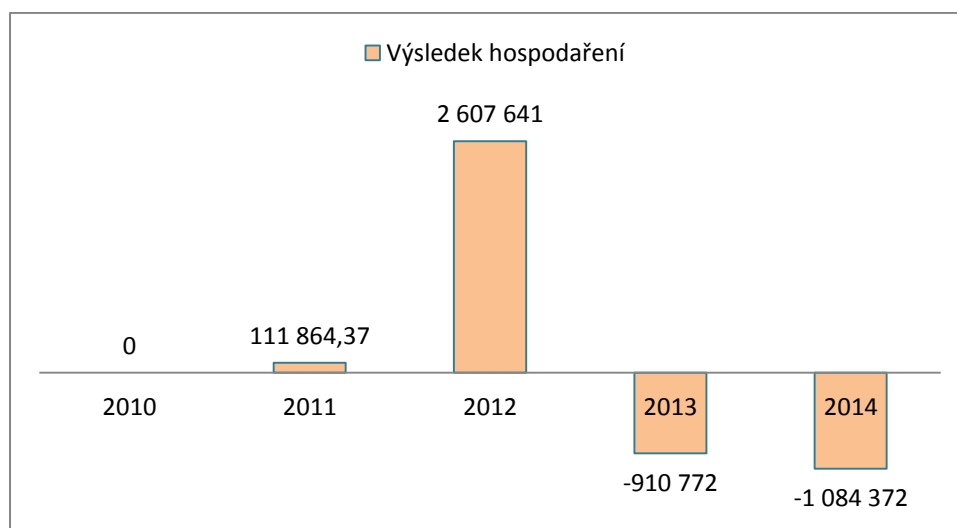
Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

K **výsledku hospodaření** je třeba říci, že ke dni 31.12 **2014** dosáhl NÚLK **záporného výsledku hospodaření** v částce 1 084 372 Kč, který byl pokryt z rezervního fondu. V roce **2013** byl dosažen opět **záporný výsledek hospodaření** a to ve výši 910 772 Kč.

Naopak v roce **2012** organizace dosáhla **kladného výsledku hospodaření** 2 607 641 Kč, což je 4,25 % na celkových pasivech. Kladného výsledku hospodaření bylo dosaženo především z důvodu nedokončení prací na opravě fasády zámku. Oprava nebyla dokončena z důvodu zimního počasí a pokračovala v roce 2013. NÚLK požádal o přidělení zlepšeného výsledku hospodaření do rezervního fondu.

V roce **2011** organizace dosáhla **kladného výsledku hospodaření** ve výši 111 864,37 Kč, což činí 0,21 % na celkových pasivech. Příjmů bylo dosaženo především tržbami ze vstupného na MFF Strážnice 2011, mimořádně vysoké návštěvnosti MVJVM a také z nájmu restaurace ve vstupní budově do MVJVM. Rok **2010** organizaci přinesl **nulový výsledek hospodaření**, zejména z důvodu finančních účelových podpor Ministerstva kultury z programu „Kulturní aktivity“ na úkoly hlavní činnosti. Pro dosažení nulového výsledku hospodaření bylo nutné použít prostředků z fondu reprodukce majetku a z fondu odměn. Výsledek hospodaření v jednotlivých letech zobrazuje graf 4.6.

Graf 4.6 Výsledek hospodaření v letech 2010 - 2014 v Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Krátkodobé závazky tvoří zejména závazky vůči dodavatelům, zaměstnancům, závazky vůči zdravotnímu a sociálnímu pojištění, jiné přímé daně, výnosy příštích období, dohadné účty pasivní a ostatní krátkodobé závazky.

b) Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty poměřuje jednotlivé položky nákladů a výnosů vůči zvolené základně. Pro náklady byla základnou zvolena položka celkových nákladů, pro výnosy položka celkových výnosů a pro jednotlivé položky výsledku hospodaření byla jako základna stanovena položka výsledek hospodaření.

Následující tabulka 4.3 uvádí pouze vybrané položky výkazu zisku a ztráty. Celá vertikální analýza tohoto výkazu je uvedena v **příloze 6**. Tato tabulka také zobrazuje náklady **pouze za hlavní činnost**, neboť doplňkovou (hospodářskou činnost) organizace neprovozuje.

Tab. 4.3 – Vertikální analýza vybraných položek výkazu zisku a ztráty v letech 2010 - 2014

Výkaz zisku a ztráty	Sledované období v tis. Kč					Podíl na stanovené základně v %				
Název položky	2010	2011	2012	2013	2014	2010	2011	2012	2013	2014
Náklady celkem	40 507	40 621	40 851	42 439	50 330	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Náklady z činnosti	40 240	40 345	40 844	42 429	50 318	99,34	99,32	99,98	99,97	99,98
Opravy a udržování	3 478	4 945	5 062	5 679	8 746	8,59	12,17	12,39	13,38	17,38
Ostatní služby	10 840	9 908	8 906	9 155	11 278	26,76	24,39	21,80	21,57	22,41
Mzdové náklady	13 476	13 600	13 953	13 869	14 029	33,27	33,48	34,16	32,68	27,87
Odpisy DHM	2 936	2 546	2 629	2 731	2 872	7,25	6,27	6,44	6,43	5,71
Finanční náklady	267	276	7	11	12	0,66	0,68	0,02	0,03	0,02
Výnosy celkem	40 507	40 733	43 458	42 439	50 330	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Výnosy z činnosti	4 457	4 964	5 387	5 934	6 287	11,00	12,19	12,40	13,98	12,49
Výnosy z prodeje vl. Výrobků	183	185	154	140	150	0,45	0,46	0,35	0,33	0,30
Výnosy z prodeje služeb	3 340	3 677	3 966	3 927	4 008	8,25	9,03	9,12	9,25	7,96
Výnosy z pronájmu	481	688	744	707	840	1,19	1,69	1,71	1,67	1,67
Čerpání fondů	165	0	1	911	1 084	0,41	0,00	0,00	2,15	2,15
Ostatní výnosy z činnosti	278	404	514	222	173	0,69	0,99	1,18	0,52	0,34
Výnosy z transferů	36 048	35 767	38 069	36 505	44 043	88,99	87,81	87,60	86,02	87,51
Výsledek hospodaření účetního období	0	112	2 608	0	0	0,00	100,00	100,00	0,00	0,00

Zdroj: příloha 6, vlastní zpracování

Mezi nejvýraznější položky nákladů z činnosti lze zařadit **mzdové náklady**, které v letech klesají. V roce 2010 činily mzdové náklady 33,27 %, avšak v roce 2014 byly již jen 27,87 % z celkové základny.

Nejvíce peněžních prostředků na platy bylo vynaloženo v roce 2010 v částce 12 502 tis. Kč, v tomto roce také bylo vynaloženo nejméně peněžních prostředků na ostatní osobní náklady.

Druhou nejvýraznější položkou nákladů jsou **náklady na ostatní služby**, které se skládají např. z nájemného, údržby webových stránek, výstavní činnosti, digitalizace, propagace a autorských honorářů. Nejvyšší položku na tomto účtu tvoří ostatní externí služby, které v roce 2014 činily více než 7 mil. Kč. Do této položky patří např. doprava, ubytování a stravování souborů v rámci akcí MFF a MVJVM, vystoupení těchto souborů a jejich hudební produkce, dokumentace vystoupení, ozvučení a osvětlení akcí, desinfekce depozitářů a ostatní drobné služby.

Dále se práce zaměří na položku **opravy a udržování**. Tato položka v jednotlivých letech stoupá. V roce 2010 činila 8,59 % ze stanoveného základu, tj. výnosy celkem. V roce 2014 to bylo až 17,38 %. Je to dáno tím, že NÚLK přece jen tvoří komplex budov, které potřebují ke své obnově práce restaurátorů, které vyžadují oproti běžným opravám větší finanční výdaj. Také je třeba se řádně starat o sbírky, jejich evidenci a uložení, o památky a údržbu areálu jak v okolí zámku, tak v okolí MVJVM. V areálu zámku je např. třeba dbát o stav zeleně a běžné údržby objektů v parku, které především díky organizaci Mezinárodního folklorního festivalu dochází k poškození např. laviček, pódia či zábradlí.

Další zajímavou skupinou jsou **odpisy**. Dle interních zdrojů, organizace používá rovnoměrné odpisování dlouhodobého hmotného majetku v hodnotě nad 40 000 Kč a to v souladu se zákonem o daních z příjmů č. 586/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů a Českého účetního standardu č. 708 Odpisování dlouhodobého majetku.

Při zařazení majetku do evidence a stanovení doby životnosti se postupuje tak, aby byl majetek organizace odepisován po celou dobu užívání. NÚLK neodepisuje pozemky, pěstitelské celky trvalých porostů, kam spadá vinice areálu MVJVM, která je také součástí prohlídkové trasy a památky. Drobný dlouhodobý majetek je odepisován jednorázově ve výši 100 % pořizovací ceny. Jaký majetek je odpisován zobrazuje níže uvedená tabulka 4.4.

Pro zajímavost bude uveden příklad. **Hodnota Zámku** je 10 407 533 Kč a zámek se jakožto památka neodepisuje. Hodnota technického zhodnocení zámku je 14 967 864 Kč a odpisuje se pravidelně. Celková hodnota zámku je tedy 25 375 397 Kč.

Tab. 4.4 Odpisovaný a neodpisovaný majetek v NÚLK

Účet	Položka	Odpis
021 - Stavby		
Skupina 21	garáže, toalety, dílny, sklady, oplocení, osvětlení, vodovody, parkoviště	pravidelný odpis
Skupina 23	1. památkové objekty	neodepisují se
	2. technické zhodnocení (elektroinstalace, topný systém, výtah, rekonstrukce křídla zámku PURKRABÁRNA)	pravidelný odpis
Skupina 24	1. Skanzen objekty (domečky)	neodepisují se
	2. Technické zhodnocení (elektroinstalace a nově vybudované stavby)	pravidelný odpis
022 - Samostatné movité věci a soubory	vzduchotechnika, pracovní stroje, dopravní prostředky, inventář, počítače	pravidelný odpis
028 - Drobný hmotný investiční majetek (3 - 40 tis. Kč)	počítače, stroje, inventář	jednorázový odpis
031 - Pozemky	pozemky	neodepisují se
013 - Software	mapové aplikace, spisová služba	pravidelný odpis
018 - Drobný dlouhodobý nehmotný majetek		jednorázový odpis

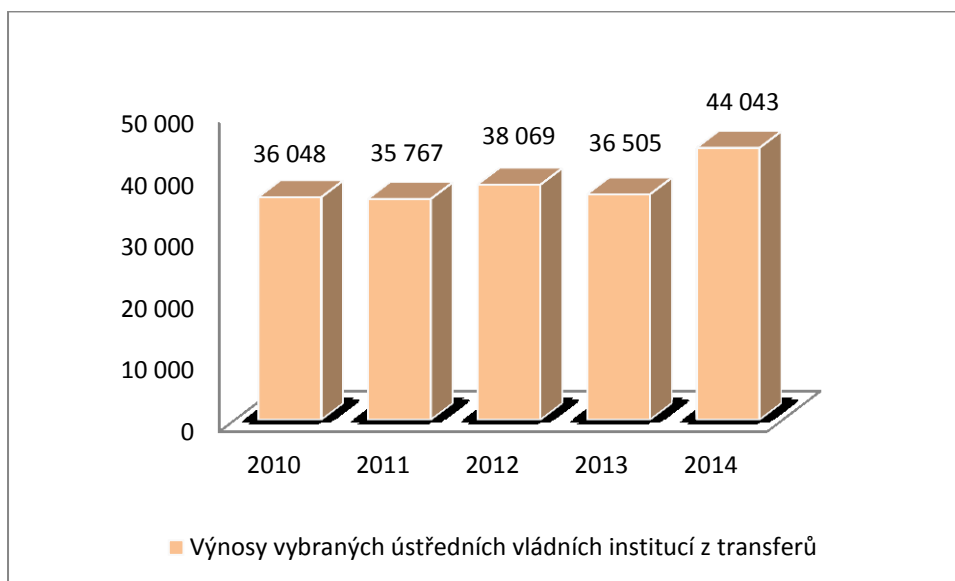
Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů

Za nejvýraznější položku v oblasti výnosů lze jednoznačně určit **výnosy z transferů**, které každoročně přesahují 86 % z celkového základu. Kromě příspěvku od zřizovatele poskytlo město Strážnice NÚLK, v souladu s uzavřenou smlouvou o spolupráci, příspěvek ve výši 200 tis. Kč na 69. Ročník Mezinárodního folklorního festivalu „Strážnice 2014“ a 32. Ročník folklorního festivalu „Dětská Strážnice 2014“.

Organizace také dostala dotaci z programu ISPROFIN na akci Státní zámek Strážnice – Obnova fasády zámku. Tato dotace však nebyla vyčerpána celá a to z důvodu náročných restaurátorských postupů. Proto byly další práce přesunuty do etapy v roce 2015, kde měly být zároveň také dokončeny.

Vývoj účtu 671 – Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů je znázorněn v grafu. 4.7, kde lze vidět, že výnosy z transferů jsou nejvyšší právě v roce 2014, kdy dosáhly částky 44 043 tis. Kč, v předchozích letech se pohybovaly kolem 36 mil. Kč, jenom v roce 2012 došlo k nárůstu na 38 069 tis. Kč. Výčet dotací za rok 2014 je součástí **přílohy 10**.

Graf. 4.7 Vývoj účtu 671 – Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

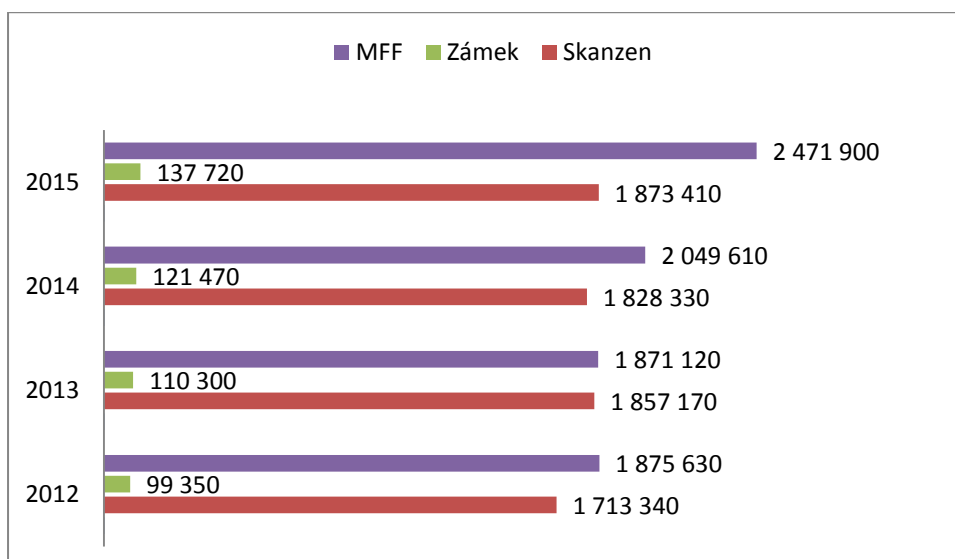
Následuje skupina **výnosů z činnosti**, které se skládají z výnosů z prodeje vlastních výrobků, výnosů z prodeje služeb, výnosů z pronájmu, z čerpání fondů a dalších.

Nejdříve se práce zaměří na výnosy z pronájmu. **Výnosy z pronájmu** tvoří peněžní prostředky, které NÚLK získal pronájmem zámeckého parku a Muzea vesnice jihovýchodní Moravy pro pořádání různých akcí. Mezi tyto akce patří např. taneční zábava pořádána sborem dobrovolných hasičů, dále Festival Slunce, Taneční zábava Masters of Ostrůvek, pořad Sama doma a další.

Dále následují **výnosy z prodeje služeb**. Do těchto výnosů lze zařadit např. vstupné na MFF, vstupné do MVJVM, vstupné na expozice např. zámecké knihovny a kaple, expozice Nástroje lidové hudby v České republice, dále výstavu „Skromné umění – tradiční řemesla v České republice“, která byla věnována 10. výročí vyhlášení Úmluvy o zachování nemateriálního kulturního dědictví UNESCO a putovní výstava k jízdě králů. Návštěvnost, ceník MVJVM a zámku jsou uvedeny v podkapitole 3.2.1 Zámek a 3.2.2 Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy. V této kapitole se práce zaměří na tržby z této návštěvnosti.

Níže uvedený graf 4.8 uvádí tržby ze vstupného do zámku, skanzenu a MFF. Dle tohoto grafu lze vidět, že obliba MFF v letech stoupá, na vstupném se v roce 2015 vybralo přes 2 mil. Kč. V tomto roce také festival navštívilo rekordních 30 000 osob. Tržby ze vstupného do skanzenu i do zámku mají rostoucí trend, což je pro organizaci pozitivní. Znamená to, že zájem o její poskytované služby u zákazníků roste.

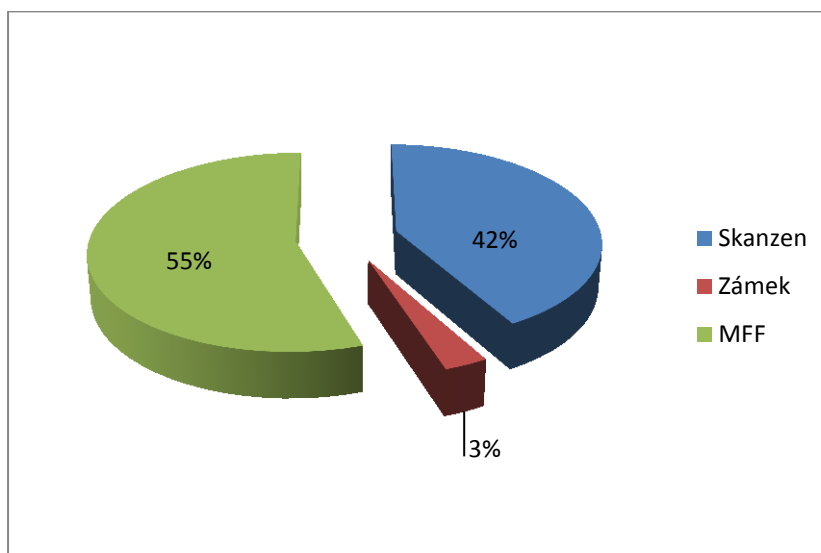
Graf 4.8 Tržby ze vstupného do zámku, skanzenu a na MFF v letech 2012 – 2015 v Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů organizace

Následující graf 4.9 znázorňuje, kolik procent výnosů ze služeb tvoří tržby ze vstupného do jednotlivých objektů za rok 2015, kdy vstupné z MFF činí přes 50 % celkových výnosů ze služeb, vstupné ze skanzenu 42 % a vstupné do zámku pouhých 3 %.

Graf 4.9 Procentuální podíl tržeb ze vstupného do jednotlivých objektů v roce 2015

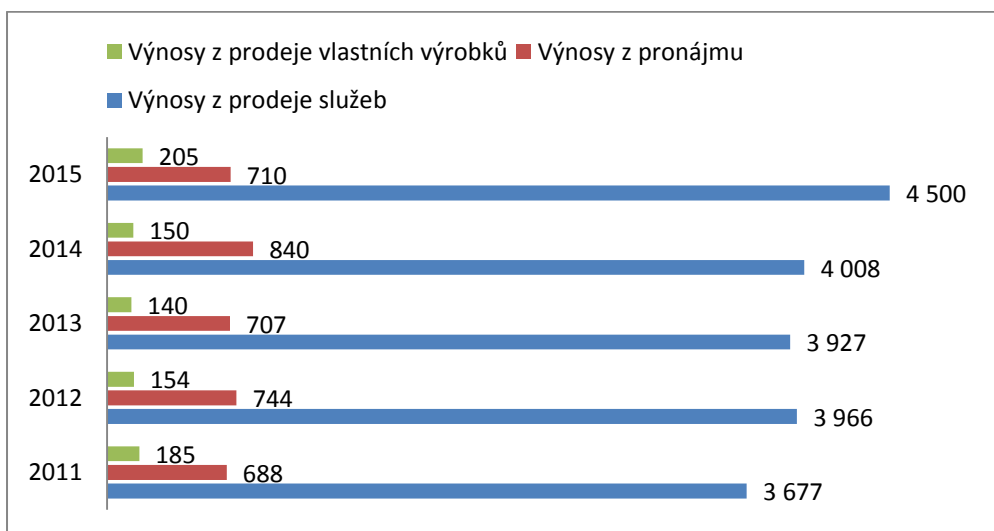

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů organizace

Do **výnosů z prodeje vlastních výrobků** by mohl být zařazen prodej různých CD, VHS, DVD, časopisů, knih a odborných publikací, které NÚLK v rámci své činnosti každoročně vydává.

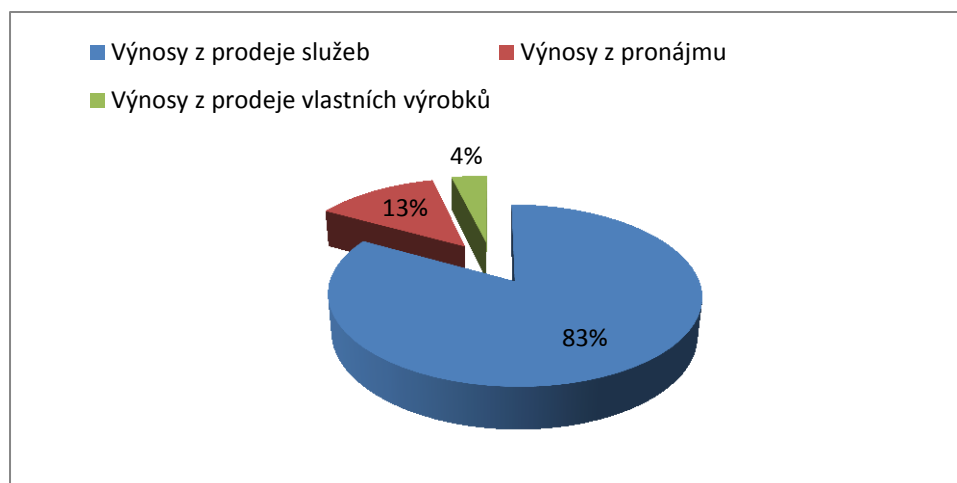
Přehled vývoje **vlastních výnosů**, tedy výnosů z prodeje vlastních výrobků, výnosů z pronájmu a výnosů z prodeje služeb, zobrazuje následující graf 4.10. Lze z něj vidět, že největší příjmy má organizace skutečně z výnosů z prodeje služeb, tedy většinou ze vstupného, následují výnosy z pronájmu a nejmenší příjmy má z výnosů z prodeje vlastních výrobků. Procentuální vyjádření stavu za rok 2015 ukazuje graf 4.11, z něž lze vyčíst, že přes 83 % vlastních výnosů tvoří právě výnosy z prodeje služeb.

Graf 4.10 Přehled vývoje vlastních výnosů v letech 2011 – 2015 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů organizace

Graf 4.11 Procentuální vyjádření položek vlastních výnosů v roce 2015 v procentech

Zdroj: vlastní zpracování dle interních zdrojů organizace

4.1.2 Horizontální analýza

Cílem této analýzy je absolutně i relativně změřit intenzitu změn jednotlivých položek v čase, díky nimž lze následně v omezené míře vyvodit pravděpodobný vývoj do budoucnosti. Výpočet je prováděn pomocí vzorců 2.3 a 2.4, které jsou uvedeny v teoretické části práce. Komplexní horizontální analýza rozvahy a výkazu zisku a ztráty je uvedena v **příloze 7, 8 a 9**.

a) Horizontální analýza rozvahy

Nejdříve se práce zaměří na zkrácenou verzi horizontální analýzy aktiv. Níže uvedená tabulka 4.5 uvádí meziroční změnu hlavních položek aktiv v letech 2010 – 2014.

Tab. 4.5 Horizontální analýza vybraných položek aktiv v letech 2010 -2014

Rozvaha	2011/2010		2012/2011		2013/2012		2014/2013	
Položka	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %	v tis. Kč	v %
Aktiva celkem	1 936	3,71	7 184	13,28	-123	-0,20	-335	-0,55
Stálá aktiva	-197	-0,44	4 406	9,89	-156	-0,32	-1 442	-2,95
DHM	-155	-0,35	4 201	9,45	-98	-0,20	-1 383	-2,85
DNM	-43	-33,33	205	240,10	-58	-20,15	-58	-25,23
OM	2 131	28,72	2 778	29,10	33	0,27	1 107	8,95
Zásoby	59	1,77	-604	-17,76	-7	-0,24	147	5,26
Pohledávky	136	73,77	-30	-9,54	-71	-24,46	-147	-67,26
KFM	1 939	49,83	3 412	58,53	111	1,20	1 107	11,83

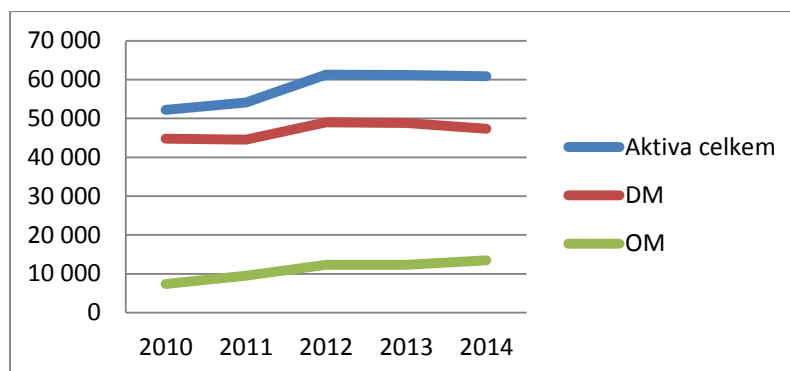
Zdroj: příloha 7, vlastní zpracování

V oblasti stálých aktiv došlo k nejvyššímu nárůstu na účtu 042 – **Nedokončený dlouhodobý majetek**, který z roku 2011 na rok 2012 vzrostl o necelých 5 611 tis. Kč, tedy 1 117,57 %, v roce 2011 stav na tomto účtu činil 502 076 Kč, zatímco v roce 2012 to bylo již necelých 6 113 tis. Kč. Je to z toho důvodu, že v zámku Strážnice proběhla vestavba výtahu a obnova vybraných místností.

Co se týče oběžných aktiv, tak z roku 2011 na rok 2012 došlo k největšímu nárůstu v položce **krátkodobého finančního majetku**, a to o 3 412 tis. Kč, tedy 58,53 %. Je to dáno především zvýšením peněžních prostředků na běžném účtu o 3 438 tis. Kč, což je 60,62 %.

Níže uvedený graf 4.12 zobrazuje vývoj celkových aktiv a jejich dílčích položek. Dle tohoto grafu lze vidět, že převážnou hodnotu aktiv tvoří dlouhodobý majetek. Hodnota **celkových aktiv** byla nejvyšší v roce 2012 v hodnotě 61 292 tis. Kč, kdy oproti roku 2011 došlo k 13,28 % nárůstu. V následujících letech hodnota stálých aktiv mírně klesá a v roce 2013 došlo k poklesu o 0,20 %, tedy o 123 tis. Kč.

Graf 4.12 Vývoj celkových aktiv a jejich dílčích položek v letech 2010 – 2014 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování

V roce 2010 hodnota **dlouhodobého hmotného majetku** činila 44 629 tis. Kč a od tohoto roku hodnota majetku pozvolna stoupala. Svého maxima dosáhla v roce 2012 při hodnotě 48 965 tis. Kč. V následujících letech lze vidět opět mírný pokles.

Hodnota **dlouhodobého nehmotného majetku** je oproti dlouhodobému hmotnému majetku nepatrná, neboť jej tvoří pouze software. Ve sledovaných letech došlo k největšímu nárůstu z roku 2011 na rok 2012, kdy se hodnota softwaru zvýšila o 205 tis. Kč, tedy o 240 %. V následujících letech dochází opět k mírnému poklesu.

Nejvýraznější položkou oběžného majetku je **krátkodobý finanční majetek**, který ve sledovaném období výrazně vzrostl. V roce 2010 byla jeho hodnota 3 391 tis. Kč, v roce 2014 stoupl na konečnou hodnotu 10 460 tis. Kč.

Hodnota **zásob** je ve sledovaném období poměrně vyrovnaná a od roku 2011 dochází k jejich poklesu. K největší změně u zásob došlo z roku 2011 na rok 2012, kdy došlo k poklesu o 17,76 %, tedy 604 tis. Kč.

Stejně jako u zásob, dochází k poklesu v roce 2011 i u **krátkodobých pohledávek**. Z roku 2013 na rok 2014 se snížily dokonce až o 67,26 %, tedy o 147 tis. Kč.

Zkrácenou horizontální analýzu pasiv ve sledovaném období zobrazuje tabulka 4.6. Pasiva se vyvíjí stejně jako aktiva, neboť u rozvahy musí platit pravidlo, že aktiva se rovnají pasívům, což u NÚLK platí.

Tab. 4.6 Horizontální analýza pasiv v letech 2010 -2014

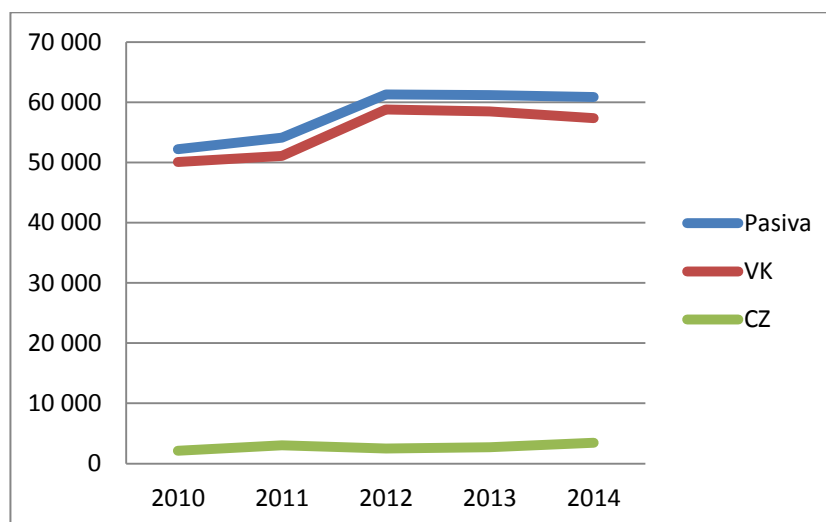
Rozvaha	2011/2010		2012/2011		2013/2012		2014/2013	
Položka	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
Pasiva celkem	1 936	3,71	7184	13,28	-123	-0,20	-335	-0,55
VK	1 035	2,07	7 705	15,08	-332	-0,56	-1 100	-1,88
Jmění	-197	-0,43	4 406	9,73	-156	-0,31	-1442	-2,91
Fondy	1 121	24,44	804	14,09	2 432	37,36	342	3,82
VH	112	0,00	2496	2231,1	-2608	-100,00	0	0,00
Cizí zdroje	901	42,63	-522	-17,31	209	8,39	765	28,33
Krátkodobé závazky	901	42,63	-522	-17,31	209	8,39	765	28,33

Zdroj: příloha 8, vlastní zpracování

V oblasti **pasiv** lze vidět, že v roce 2011 a 2012 došlo k jejich nárůstu a to zejména díky položce vlastního kapitálu organizace, je to dáno především tím, že v roce 2011 a 2012 organizace dosáhla kladného výsledku hospodaření, jak již bylo řečeno v kapitole vertikální analýzy a to se odrazilo na změně růstu vlastního kapitálu, kdy v roce 2012 oproti roku 2011 došlo k nárůstu výsledku hospodaření o celkových 2 231 %. V dalším roce organizace kladného výsledku hospodaření nedosáhla, což se promítlo ve snížení o 100 %.

Časový vývoj **pasiv** zobrazuje graf 4.13. Lze z něj vyčíst, že převážnou hodnotu z pasiv tvoří položka vlastního kapitálu, který každoročně přesahuje hodnotu 50 mil. Kč.

Graf 4.13 Časový vývoj pasiv v letech 2010 – 2014 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

V oblasti **jmění účetní jednotky** došlo k nárůstu pouze z roku 2011 na rok 2012, a to konkrétně o 7 705 tis. Kč, tedy 15,08 %. V ostatních letech se jmění organizace postupně snižuje a to z důvodu, že organizace pořídila majetek v nižší ceně, než byly odpisy. Je třeba také dodat, že jmění účetní jednotky se každým rokem snižuje o oceňovací rozdíly při prvotním použití metody, které činí 329 787 Kč. Tuto částku tvoří, jak již bylo řečeno staré nedobytné pohledávky organizace, ke kterým byly vytvořeny oprávkky.

Do **fondů účetní jednotky** patří fond odměn, fond kulturních a sociálních potřeb, rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření, fond reprodukce majetku a investiční fond. Čerpání fondů je vysvětleno v kapitole vertikální analýzy.

K největšímu nárůstu dochází u **fondů reprodukce majetku a investičního fondu**, který také ze všech fondů dosahuje nejvyšších hodnot. Největší nárůst u tohoto fondu byl zaznamenán v roce 2011, kdy oproti roku 2010 došlo k nárůstu tohoto fondu o 34,41 %, tedy o 1 230 tis. Kč. I v dalších letech měl fond stoupající trend, který již ale nebyl tak výrazný.

Rezervní fond tvořený ze zlepšeného výsledku hospodaření zaznamenal výrazný nárůst v roce 2013, kdy oproti roku 2012 došlo k navýšení o 556,97 %, tedy o 1 697 tis. Kč. Tato skutečnost byla dána tím, že organizace v daném roce dosáhla kladného výsledku hospodaření. V následujícím roce došlo k 100 % propadu, jelikož organizace již zisku nedosáhla. Tato skutečnost byla více přiblížena v kapitole o vertikální analýze.

Co se týče **fondů kulturních a sociálních potřeb**, tak ten má v jednotlivých letech klesající charakter. K nárůstu došlo pouze z roku 2013 na rok 2014 a to o 76,65 %, tedy o 11 120 Kč. Stejně tak **fond odměn** má v jednotlivých letech spíše klesající trend. Největší pokles byl zaznamenán v roce 2012, a to o 0,17 %. Což při částce 1 000 Kč není moc významné.

Poslední skupinu tvoří **výsledek hospodaření**. Bylo již řečeno, že organizace tvořila kladný výsledek hospodaření pouze v roce 2011 a 2012, proto z roku 2011 na rok 2012 došlo k nárůstu o 2 231,07 %, tedy o necelých 2 496 tis. Kč. V roce 2010 bylo dosaženo nulového výsledku hospodaření a v roce 2013 a 2014 záporného výsledku hospodaření.

b) Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Následující podkapitola se zabývá zkrácenou horizontální analýzou výkazu zisku a ztráty, která je uvedena v tabulce 4.7. Úplná horizontální analýza výkazu zisku a ztráty je součástí **přílohy 9**.

Tab. 4.7 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty v letech 2010 -2014

VZZ	2011/2010		2012/2011		2013/2012		2014/2013	
Položka	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
Náklady	114	0,28	230	0,57	1 589	3,89	7 891	18,59
Náklady z činnosti	105	0,26	499	1,24	1 585	3,88	7 890	18,60
Spotřeba materiálu	-492	-20,62	-733	-38,68	310	26,68	192	13,06
Opravy a udržování	1 467	42,19	116	2,35	618	12,20	3 067	54,00
Ostatní služby	-932	-8,59	-1 002	-10,11	249	2,80	2 123	23,19
Mzdové náklady	124	0,92	353	2,60	-84	-0,60	159	1,15
Zákonné soc. pojištění	-204	-4,66	18	0,44	-4	-0,10	91	2,18
Odpisy DM	-390	-13,29	83	3,24	102	3,89	141	5,18
Náklady z drobného DM	0	0,00	746	0,00	1 341	179,69	2 614	125,28
Ostatní náklady z činnosti	66	36,07	123	49,54	25	6,82	-17	-4,29
Finanční náklady	9	3,54	-269	-97,56	4	61,48	1	8,73
Kurzové ztráty	2	201,90	2	56,49	-1	-24,34	0	1,23
Ostatní finanční náklady	7	2,70	-271	-99,48	5	379,98	1	13,12

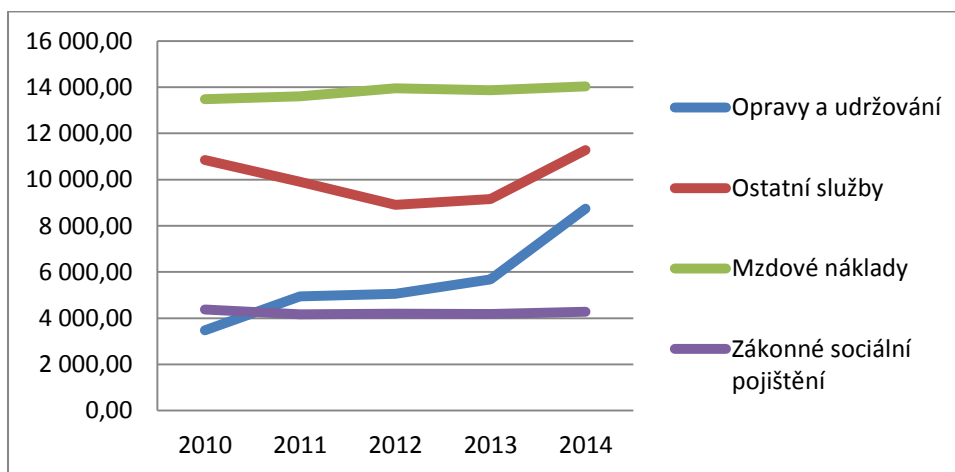
Zdroj: příloha 9, vlastní zpracování

Největší změna u **nákladů z činnosti** byla zaznamenána z roku 2013 na rok 2014, kdy došlo ke vzrůstu o 18,60 %, tedy o 7 890 tis. Kč. Díky výše uvedenému faktu lze konstatovat, že na přelomu stejných let byla tato změna nejvyšší i u celkových nákladů.

Druhá nejvýraznější změna byla zaznamenána u položky **náklady z drobného dlouhodobého majetku**, kdy z roku 2012 na rok 2013 došlo k jejich navýšení o 179,69 %, tedy 1 341 tis. Kč. Změny u ostatních položek lze vidět ve výše přiložené tabulce 4.7.

Co se týče **finančních nákladů**, pak nejvýraznější změna byla zaznamenána z roku 2011 na rok 2012, kdy došlo k poklesu finančních nákladů o 97,56 %, tedy o 269 tis. Kč, je to především z důvodu snížení hodnoty **ostatních finančních nákladů** a to o 271 tis. Kč. Finanční náklady také postupem let výrazně poklesly. V roce 2010 činily 267 tis. Kč, ale v roce 2014 to bylo již jen 12 tis. Kč. Vývoj nejvýznamnějších položek nákladů z činnosti je zobrazen v grafu 4.14.

Graf 4.14 Časový vývoj nejvýraznějších položek nákladů z činnosti v letech 2010 – 2010
v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Zkrácená verze horizontální analýzy výnosů je uvedena v tabulce 4.8, dle níž lze vidět, že největší změna byla zaznamenána z roku 2010 na rok 2011, kdy **výnosy vybraných místních vládních institucí a transferů** klesly o 100 %, tedy o 200 tis. Kč, což znamená, že v roce 2011 a následně ani v dalších letech již NÚLK nezaznamenala na tomto účtu žádný pohyb.

Výnosy vybraných místních vládních institucí a transferů jsou součástí položky **výnosy z transferů**, které mají v jednotlivých letech kolísavý trend, a největší změna u nich byla zaznamenána z roku 2013 na rok 2014, kdy došlo k jejich navýšení o 20,65 %, tedy 7 539 tis. Kč. U **finančních výnosů** docházelo v jednotlivých letech ke změnám v řádech stovek korun.

Výnosy z pronájmu v roce 2011 vzrostly o 42,83 %. U **prodaného zboží** došlo v roce 2014 k nárůstu o 2 020 tis. Kč, což je 30,98 %. U ostatních položek změny nepřekračují hodnotu 25 %, proto se jimi práce nebude dále zabývat.

Tab. 4.8 Horizontální analýza výnosů v letech 2010 - 2014

VZZ	2011/2010		2012/2011		2013/2012		2014/2013	
Položka	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
Výnosy celkem	226	0,56	2 726	6,69	-1 019	-2,34	7 891	18,59
Výnosy z činnosti	508	11,39	423	8,51	547	10,15	353	5,95
Výnosy z prodeje vlastních výrobků	2	1,22	-32	-17,13	-14	-9,10	10	7,02
Výnosy z prodeje služeb	337	10,08	288	7,85	-38	-0,97	81	2,07
Výnosy z pronájmu	206	42,83	57	8,23	37	-5,03	134	18,91
Výnosy z prodaného zboží	2	24,97	-2	-21,25	-2	-19,31	2	30,98
Ostatní výnosy z činnosti	126	45,10	110	27,36	-293	-56,88	-49	-21,89
Finanční výnosy	0	-7,84	1	44,83	-2	-57,30	-1	-50,91
Úroky	0	-10,42	1	58,75	-2	-57,34	-1	-54,00
Výnosy z transferů	-281	-0,78	2 302	6,44	-1 564	-4,11	7 539	20,65
Výnosy vybraných ústředních vládních institucí z transferů	-81	-0,23	2 302	6,44	-1 564	-4,11	7 539	20,65
Výnosy vybraných místních vládních institucí z transferů	-200	-100,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00

Zdroj: příloha 9, vlastní zpracování

Poslední částí výkazu zisku a ztráty u příspěvkových organizací tvoří položky **výsledku hospodaření**. Ten byl okomentován v předcházejících kapitolách. Horizontální analýzu této položky zobrazuje tabulka 4.9, která ukazuje, že největší změny bylo dosaženo z roku 2011 na rok 2012, kdy došlo ke změně o 2 231,07 %, tedy o 2 496 Kč, následující rok došlo k jeho 100 % propadu.

Tab. 4.9 – Horizontální analýza výsledku hospodaření v letech 2010 - 2014

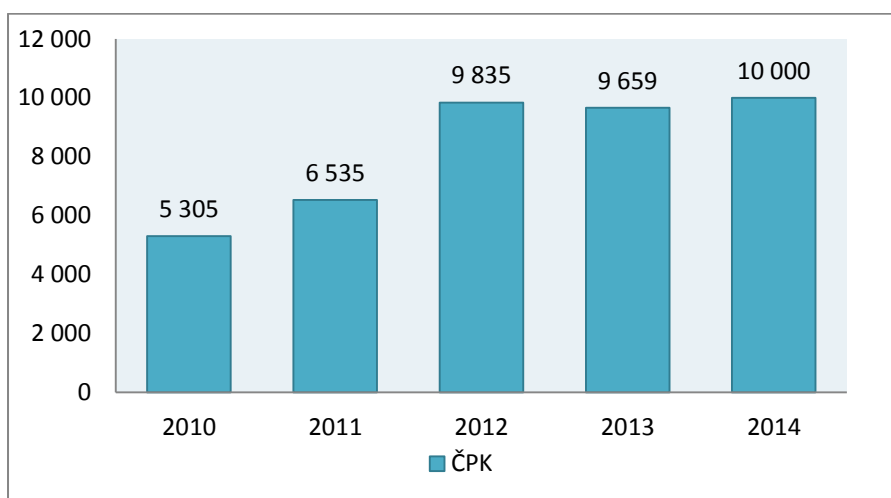
VZZ	2011/2010		2012/2011		2013/2012		2014/2013	
Položka	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%	tis. Kč	%
Výsledek hospodaření před zdaněním	112	0,00	2 496	2 231,07	-2 608	-100,00	0	0,00
Výsledek hospodaření účetního období	112	0,00	2 496	2 231,07	-2 608	-100,00	0	0,00

Zdroj: příloha 9, vlastní zpracování

4.2 Analýza rozdílových ukazatelů

Následující kapitola je zaměřena na vývoj čistého pracovního kapitálu Národního ústavu lidové kultury v letech 2010 – 2014. Výše čistého pracovního kapitálu ovlivňuje platební schopnost organizace a jeho výpočet je uveden v teoretické části práce jako vzorec 2.4. Výpočty jsou součástí **přílohy 11**.

Graf 4.15 Vývoj ČPK v letech 2010 – 2014 v tis. Kč

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Dle výše přiloženého grafu 4.15 lze vidět, že v letech má ČPK rostoucí tendenci, kromě roku 2013, kdy došlo oproti roku 2012 k mírnému poklesu o 176 tis. Kč. Tento pokles byl zapříčiněn vyšší hodnotou krátkodobých závazků. Maxima bylo dosaženo v roce 2014 při hodnotě 10 000 tis. Kč. Hodnoty jsou kladné, což znamená, že oběžná aktiva převyšují krátkodobé závazky. Organizace dosahuje dobré likvidity, má tedy dostatek peněžních prostředků a byla by schopna čelit i případným nečekaným výdajům.

4.3 Analýza poměrových ukazatelů

Následující kapitola je zaměřena na poměrovou analýzu ve sledovaných letech 2010 – 2014. Práce se zaměří především na ukazatele likvidity, rentability, zadluženosti a ukazatele aktivity. Ukazatele kapitálového trhu a ukazatele cash flow práce řešit nebude, neboť pro vybranou příspěvkovou organizaci tato analýza nemá žádný význam.

Práce bude postupovat dle vzorců obsažených v teoretické části. Díky této analýze bude možno lépe zhodnotit hospodaření organizace a její vývoj do budoucna. Výpočty jednotlivých ukazatelů jsou součástí **přílohy 12**.

4.3.1 Ukazatele likvidity

Jak již bylo řečeno v teoretické části práce, ukazatele likvidity odhalují schopnost organizace splácet krátkodobé závazky. Ukazatele likvidity se dělí na 3. stupně. Na okamžitou, pohotovou a celkovou likviditu. Jejich vývoj je zobrazen v tabulce 4.10.

Tab. 4.10 Ukazatele likvidity v letech 2010 - 2014

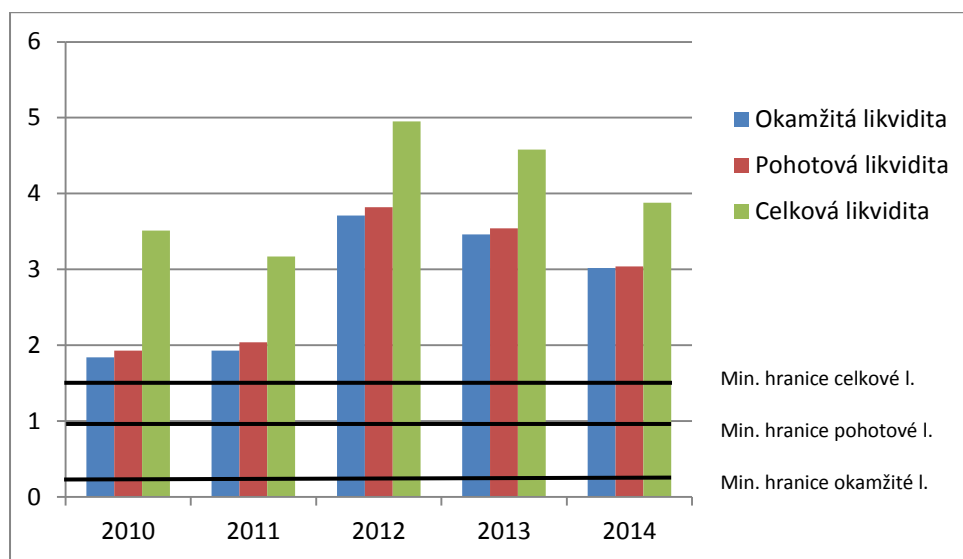
Ukazatel	Vzorec	2010	2011	2012	2013	2014
Okamžitá likvidita	(2.20)	1,84	1,93	3,71	3,46	3,02
Pohotová likvidita	(2.21)	1,93	2,04	3,82	3,54	3,04
Celková likvidita	(2.22)	3,51	3,17	4,95	4,58	3,88

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Obecně doporučované hodnoty pro **okamžitou likviditu** je rozmezí **0,5 – 1,1**. Dle výše vypočítaných údajů lze vidět, že ani v jednom roce se hodnoty NÚLK nepohybují ve stanoveném intervalu, což ale ještě nemusí pro organizaci znamenat finanční problémy. Nejblíže se ukazatel okamžité likvidity přibližuje stanovené hranici v roce 2010, kdy je krátkodobý finanční majetek nejmenší. Pokud by organizace chtěla dosahovat hranice stanovenou pro okamžitou likviditu, měla by popřemýšlet o snížení položek finančního majetku, a to především v položce běžného účtu organizace.

Pohotová likvidita by se měla pohybovat v rozmezí **1,0 – 1,5**. Ani v tomto případě organizace nedosahuje stanoveného rozmezí, stejně jako u **celkové likvidity**, kdy jsou doporučované hodnoty v rozmezí od **1,5 – 2,5**. Dle vzorce pro výpočet celkové likvidity lze vidět, že zásoby ovlivňují daný ukazatel poměrně výrazně. Jako příklad lze uvést rok 2010, kdy pohotová likvidita činila 1,93, ale celková likvidita již 3,51. Zásoby jsou tedy položkou, která ukazatel v organizaci dokáže podstatně ovlivnit.

Graf 4.16 Vývoj ukazatelů likvidity v letech 2010 – 2014

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Shrnutím lze konstatovat, že všechny ukazatele likvidity jsou větší než stanovené hodnoty, což značí vysokou likvidnost organizace. Z hlediska věřitelů a bank je zájem na vyšších hodnotách ukazatelů. Naopak z hlediska organizace příliš vysoká likvidita svědčí o dlouhodobě vysokých hodnotách neproduktivního vázání prostředků v hotovosti, což znamená, že organizace nemusí efektivně využívat své finanční zdroje.

4.3.2 Ukazatele rentability

Následující podkapitola se zabývá ukazateli rentability ve sledovaných letech 2010 – 2014. Mezi tyto ukazatele patří rentabilita aktiv, rentabilita vlastního kapitálu a rentabilita tržeb. Vývoj jednotlivých rentabilit zobrazuje níže uvedená tabulka 4.11. Předem je třeba říci, že rentability bylo organizací dosaženo pouze v letech 2011 a 2012. V ostatních letech organizace dosáhla záporného nebo nulového výsledku hospodaření, proto zde nejsou výpočty uvedeny.

Tab. 4.11 Ukazatele rentability v letech 2010 - 2014

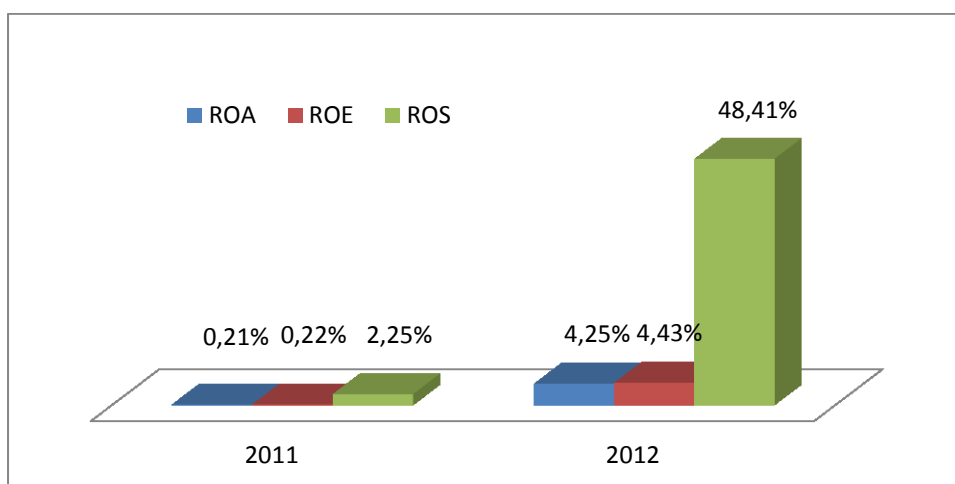
Ukazatel	Vzorec	2010	2011	2012	2013	2014
ROA	(2.6)	-	0,21%	4,25%	-	-
ROE	(2.8)	-	0,22%	4,43%	-	-
ROS	(2.9)	-	2,25%	48,41%	-	-

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

U ukazatelů rentability obecně platí, že by měly v čase růst. Tato skutečnost je splněna z roku 2011 na rok 2012, kdy hodnoty v čase opravdu rostou. Ukazatel rentability aktiv je v roce 2011 skoro stejný jako ukazatel rentability vlastního kapitálu. Nejvyšší v tomto roce je ukazatel rentability tržeb při hodnotě 2,25 %.

V roce 2012 se hodnota ukazatelů rentability aktiv i vlastního kapitálu pohybují kolem 4 %. V tomto roce ale bylo dosaženo vysoké rentability tržeb a to z důvodu kladného výsledku hospodaření, který činil necelých 2 608 tis. Kč a byl způsobem především tržbami ze vstupného. Jelikož NÚLK je příspěvkovou organizací, která nebyla založena za účelem zisku, je pozitivní, že firma vůbec zisku dosahuje. Vývoj v jednotlivých letech zobrazuje graf 4.17. U ukazatelů rentability tržeb mohlo dojít k mírnému zkreslení výsledků ukazatele, neboť jako tržby byly použity výnosy z činnosti.

Graf 4.17 Ukazatele rentability v letech 2010 – 2014 v procentech

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

4.3.3 Ukazatele zadluženosti

Analýza zadluženosti má za úkol porovnat rozvahové položky ve sledovaných letech 2010 – 2014. Na jejich základě lze následně zjistit, v jakém rozsahu jsou aktiva podniku financována cizími zdroji. Ukazatele zadluženosti nejvíce zajímají věřitele, kteří se zajímají o riziko nesplacení závazků.

Nejdříve se práce zaměří na **ukazatel věřitelského rizika**, který ukazuje, z jaké části jsou vlastní aktiva financována cizím kapitálem. Zpravidla se jím vyjadřuje také celková zadluženost.

Dle níže uvedeného vývoje tohoto ukazatele lze vidět, že hodnota v jednotlivých letech kolísá, ale hodnota zadlužení organizace je minimální. Toto je také dáno tím, že NÚLK je příspěvkovou organizací. Největší míra zadlužení byla dosažena v roce 2014 při 5,70 %. Je to dáno poklesem celkových aktiv a zvýšením cizího kapitálu z důvodu zvýšení krátkodobých závazků. Daná čísla také znázorňují fakt, že organizace nemá problémy se splácením svých závazků.

Tab. 4.12 Celková zadluženost

Ukazatel	Vzorec	2010	2011	2012	2013	2014
Celková zadluženost	(2.18)	4,05%	5,57%	4,07%	4,42%	5,70%

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Dalším ukazatelem, na který se práce zaměří, je **koefficient samofinancování**. Ten je doplňkovým ukazatelem k ukazateli celkové zadluženosti a jejich součet by měl dát přibližně číslo 1, což slouží také pro dodatečnou kontrolu výpočtu.

Dle provedených výpočtů lze vidět, že v organizaci NÚLK ve všech sledovaných letech převažují ve finanční struktuře vlastní zdroje financování. V běžném případě u obchodní korporace by to znamenalo, že je firma finančně stabilní a samostatná. U příspěvkových organizací tomu tak není, neboť jejich hlavním zdrojem financování jsou dotace, které tvoří dle vertikální analýzy výkazu zisku a ztráty každoročně přes 80 % finančních zdrojů NÚLK.

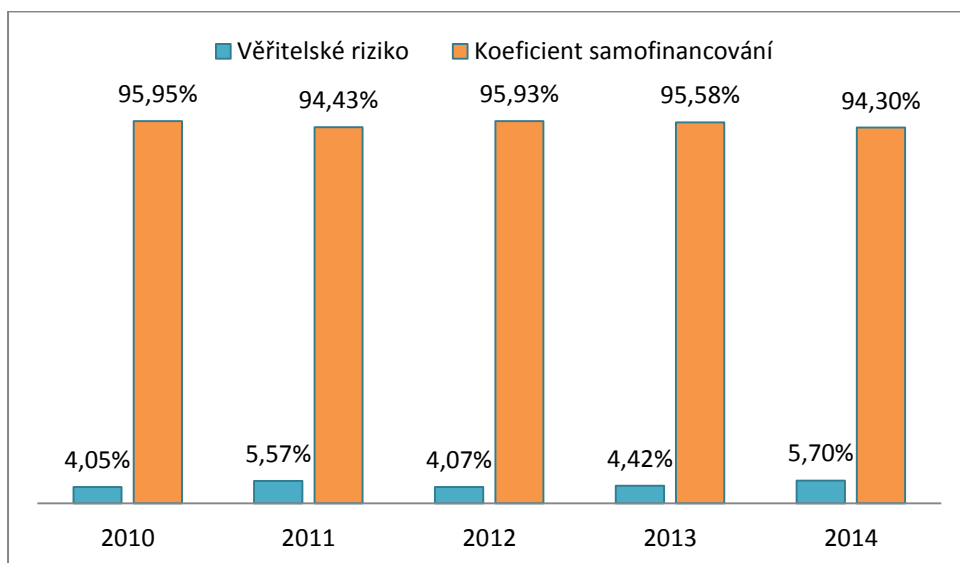
Tab. 4.13 Koefficient samofinancování

Ukazatel	Vzorec	2010	2011	2012	2013	2014
Koefficient samofinancování	(2.19)	95,95%	94,43%	95,93%	95,58%	94,30%

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Pro větší přehlednost je níže přiložen graf 4.18, který zobrazuje vztah mezi využíváním vlastních a cizích zdrojů ve sledovaných letech 2010 – 2014.

Graf 4.18 Vývoj koeficientu samofinancování a věřitelského rizika v letech 2010 – 2014 v procentech

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

Existují samozřejmě ještě další ukazatele zadluženosti, ale jelikož si organizace v rámci sledovaných let nebrala ani nesplácela žádný úvěr, jsou tyto ukazatele pro účely práce bezpředmětné.

4.3.4 Ukazatele aktivity

V následující podkapitole se práce zaměří na ukazatele aktivity ve sledovaných letech 2010 – 2014. Jak již bylo řečeno v teoretické části práce, ukazatele aktivity podávají odpověď na otázku, jak organizace hospodaří s aktivy a jaké má toto hospodaření vliv na výnosnost a likviditu. Následující tabulka 4.14 ukazuje vývoj jednotlivých ukazatelů aktivity ve sledovaných letech.

Tab. 4.14 Ukazatele aktivity v letech 2010 - 2014

Ukazatel	Vzorec	2010	2011	2012	2013	2014
Obrat aktiv	(2.10)	0,09	0,09	0,09	0,10	0,10
Doba obratu zásob (dny)	(2.13)	269,80	246,49	186,82	169,20	168,10
Doba obratu pohledávek (dny)	(2.15)	0,64	11,98	8,01	10,14	1,78
Doba obratu závazků (dny)	(2.17)	47,06	77,76	51,22	50,10	98,76

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

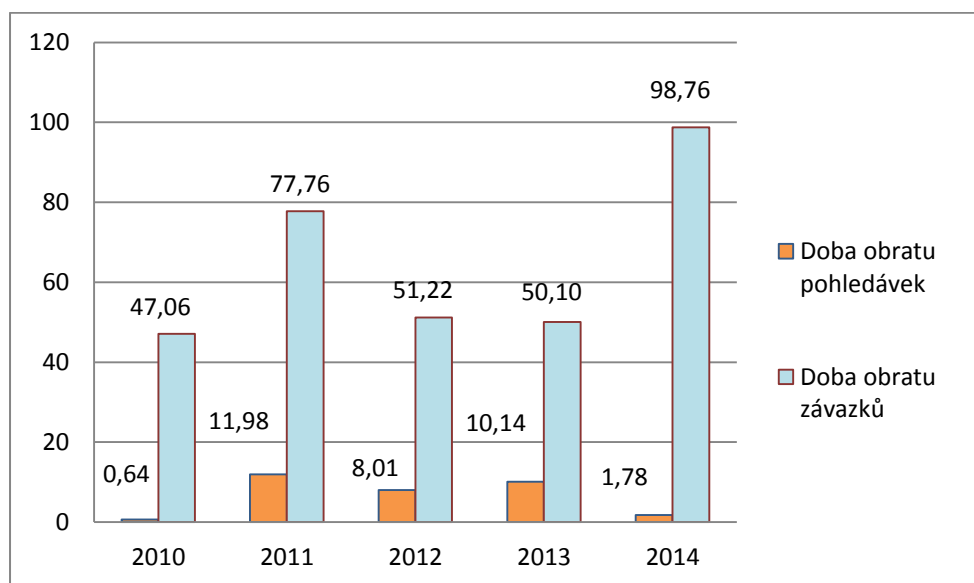
Ukazatel **obrátky celkových aktiv** měří intenzitu a využití celkových aktiv. Lze vidět, že jeho hodnoty jsou v letech 2010 – 2012 stejné, při hodnotě 0,09. V roce 2013 došlo k vzrůstu na 0,10, což bylo stejné i v roce 2014. Znamená to, že majetek byl organizací využit 0,10 x. Tyto hodnoty jsou pod minimální doporučenou hodnotou, která je 1, což znamená, že organizace svých aktiv dostatečně nevyužívá.

Doba obratu zásob stanovuje počet dní, za které se zásoby přemění na peníze. Tento ukazatel by měl být v čase klesající a organizace toto kritérium splňuje. To že doba obratu zásob představuje tolik dnů, je dáno především tím, že NÚLK není výrobním podnikem, ale příspěvkovou organizací. Průměrně dokáže organizace přeměnit zásoby na peníze za 208,08 dnů.

Doba obratu pohledávek vyjadřuje dobu, po kterou musí organizace v průměru čekat, než obdrží platby od svých odběratelů. Ukazatel má v daném období kolísavý trend. Ale odběratelé hradí své závazky včas, neboť pro tento ukazatel je za standardní výsledek považována doba 30 dnů, což je obvyklá doba splatnosti faktur. Průměrně odběratelé své závazky platí za 6,51 dne.

Doba obratu závazků je ukazatel, který vyjadřuje platební morálku vůči dodavatelům. Všeobecně je optimální, aby tato doba byla delší než doba obratu pohledávek. NÚLK tuto podmínku splňuje. Hodnoty tohoto ukazatele v letech kolísají a průměrně jsou závazky vybranou organizací uhrazeny za 64,98 dnů. Pro lepší přehlednost ukazuje dobu obratu pohledávek a závazků následující graf 4.19.

Graf 4.19 Doba obratu pohledávek a závazků ve sledovaných letech 2010 – 2014 ve dnech

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů

4.3 SWOT analýza

SWOT analýza slouží jako nástroj strategického managementu. Jedná se o završení strategické analýzy a zároveň také navazuje na všechny předchozí analýzy společnosti. Výsledky zpracovává do čtyř skupin, mezi něž patří diagnóza silných stránek, slabých stránek, hrozeb a příležitostí. SWOT analýza se dělí na analýzu vnitřního a vnějšího prostředí. **Analýza vnitřního prostředí** se zabývá především prověřením zdrojů organizace a posouzením, zda jde o zdroje jedinečné nebo nahraditelné. **Analýza vnějšího prostředí** determinuje existenci hrozeb a příležitostí, kterými je toto prostřední charakterizováno, jako např. politika národních a nadnárodních institucí, vývoj obecných ekonomických podmínek, technologický vývoj atd. (Grassarová, Dubec, Řehák, 2012).

Tab. 4.15 – SWOT analýza

Silné stránky (<i>strengths</i>) zde se zaznamenávají skutečnosti, které přinášejí výhody jak zákazníkům, tak firmě	Slabé stránky (<i>weaknesses</i>) zde se zaznamenávají ty věci, které firma nedělá dobře, nebo ty, ve kterých si ostatní firmy vedou lépe
Příležitosti (<i>opportunities</i>) zde se zaznamenávají ty skutečnosti, které mohou zvýšit poptávku nebo mohou lépe uspokojit zákazníky a přinést firmě úspěch	Hrozby (<i>threats</i>) zde se zaznamenávají ty skutečnosti, trendy, události, které mohou snížit poptávku nebo zapříčinit nespokojenost zákazníků

Zdroj: Jakubíková (2013, s. 129)

Cílem SWOT analýzy je podat základní přehled o situaci podniku a zároveň také charakterizovat klíčové faktory ovlivňující jeho strategické postavení. Výhoda této analýzy spočívá v přehlednosti a shrnutí všech důležitých parametrů. Schéma SWOT analýzy je zobrazeno v tabulce 4.15.

Tab. 4.16 - SWOT analýza NÚLK

Silné stránky	Široké povědomí o organizaci ve společnosti	5
	Pestrá nabídka kulturních i vzdělávacích akcí (MFF, MVJM)	5
	Pravidelní návštěvníci z různých koutů republiky	4
	Spolupráce se školami	4
	Publikační činnost	4
	Kulturní a historická tradice organizace	3
	Platební morálka	3
	Pěkné prostředí	3
	Schopnost dosáhnout zisku	1
Slabé stránky	Nedostatek financí	5
	Malý okruh sponzorů	5
	Malá kapacita města (ubytování, parkování)	4
	Nedostatečná sociální kapacita pro návštěvníky (WC, občerstvení)	4
	Nevyužití potenciálu druhé části parku	3
	Náročnost areálu na údržbu a zachování	3
	Nedostatečné napojení okolních obcí	2
	Malý park	1
	Černí pasažéři (MFF)	1
Příležitosti	Získání nových sponzorů	5
	Rozšíření dotačních programů	5
	Spolupráce s novými i zahraničními organizacemi	3
	Využití celého areálu	3
	Růst životní úrovně obyvatel	2
	Konání přednášek, debatních večerů	2
	Internetová reklama	1
Hrozby	Velká finanční závislost na zřizovateli	5
	Finance na uskutečnění všech plánů	4
	Konkurence v jiných festivalech	4
	Nezájem lidí	3
	Časté a nepříznivé legislativní změny	3
	Špatné počasí	2
	Nabídka komerčních produktů ve větších městech (multikina)	1

Zdroj: vlastní zpracování

Výše uvedená tabulka 4.16, je vytvořena na základě poznatků z předešlých analýz a informací o organizaci, získaných z jejích interních zdrojů. Tabulka shrnuje silné stránky, slabé stránky, hrozby, které by měla organizace brát na zřetel a příležitosti, kterých by naopak mohla využít.

Jednotlivé položky SWOT analýzy jsou seřazeny dle jejich relativní důležitosti a také bodově ohodnoceny na stupnici od 1 do 5 dle konzultace s vedoucí ekonomického úseku NÚLK. Číslo 1 znamená nejmenší vliv, číslo 5 naopak vliv největší.

Národní ústav lidové kultury má jakožto každá organizace silné i slabé stránky, kterých by si měla být každá organizace sama vědoma. Ze silných stránek převazuje široké povědomí o organizaci ve společnosti, kdy se do prostorů NÚLK každoročně sjíždějí i návštěvníci z jiných krajů a pestrá nabídka kulturních a vzdělávacích akcí v areálu zámku, MVJVM, včetně pořádání MFF.

Mezi nejvýraznější slabé stránky patří nedostatek financí a malý okruh sponzorů, se kterými se NÚLK jakožto příspěvková organizace musí potýkat každoročně. Tyto organizace nejsou založeny za účelem dosahování zisku, a tudíž jsou závislé na jiných druzích financování, především na dotacích a sponzorech.

Mezi největší příležitosti se tedy řadí získání nových sponzorů, kteří by byli ochotni organizaci financovat ze svých zdrojů anebo možné rozšíření dotačních programů, kterých by mohla organizace navíc využívat. Mezi další příležitosti by mohla být zařazena spolupráce s novými organizacemi za účelem výměny zkušeností nebo využití celého areálu parku. Organizace by také mohla využít potenciálu a kouzla okolního prostředí k rozšíření svých služeb v podobě pořádání přednášek či debatních večerů.

Na co si naopak musí NÚLK dávat pozor, jsou finanční prostředky, aby i nadále mohla uskutečňovat veškeré své plány. Důležitým faktorem je také konkurence např. v jiných festivalech či nezájem lidí o aktivity podobného rázu.

4.5 Shrnutí

Tato kapitola si klade za cíl shrnout výsledky provedené analýzy vybrané státní příspěvkové organizace, tedy NÚLK ve stanovených letech 2010 – 2014. Organizace byla zhodnocena analýzou stanových ukazatelů, tedy vertikální a horizontální analýzou a také analýzou poměrovou, kdy byly použity vybrané ukazatele likvidity, rentability, zadluženosti a aktivity. Závěrem kapitoly bylo vytvoření SWOT analýzy.

Výsledky **horizontální a vertikální analýzy** ukazují, že za sledované období došlo k nárůstu bilanční sumy přibližně o 8 662 tis. Kč. Majetková a kapitálová struktura je vhodně vyvážená. Dlouhodobý majetek převyšuje krátkodobý a vlastní zdroje organizace dosahují vyšších hodnot než zdroje cizí.

Na straně aktiv byl ve sledovaném období zjištěn rostoucí trend převážně u **krátkodobého finančního majetku**, konkrétně u běžného účtu organizace, což se následně odrazilo i ve výsledcích jednotlivých ukazatelů likvidity.

Na straně pasiv byl nejvyšší rostoucí trend zachycen u **fondů účetní jednotky**, konkrétně u fondu reprodukce majetku a investičního fondu, který je tvořen z odpisů majetku, přidělu zlepšeného hospodářského výsledku, darů atd. Postupem času také došlo ke zvýšení **krátkodobých závazků** a to ze strany dodavatelů, s jejichž splácením však NÚLK neměl problém. Důležité je také zmínit **kladný výsledek hospodaření** v roce 2011 a 2012, který se projevil především u ukazatelů rentability, kde se počítá se ziskem. **Jmění** Národního ústavu lidové kultury od roku 2012 postupně klesá, což je dáno tím, že organizace pořídila majetek v nižší hodnotě, než byly odpisy.

Náklady v jednotlivých letech měly také rostoucí trend, jejich nejvýraznějšími položkami jsou **náklady na opravy a udržování** a **náklady na ostatní služby**. Tyto náklady jsou z velké části způsobeny pořádáním Mezinárodního folklorního festivalu a také jsou spojeny s údržbou a provozem Muzea vesnice jihovýchodní Moravy.

Také u **výnosů** dochází v letech ke zvýšení. Pozitivním faktorem pro organizaci je růst **výnosů z činnosti**, z kterých plyne, že zájem o její služby u společnosti rostou. Z daných informací také vyplývá, že NÚLK aktivně využívá všech dotačních příležitostí.

Při hodnocení výsledků **finanční analýzy** a jejich vybraných ukazatelů, je třeba si uvědomit, že NÚLK je neziskovou organizací, která nebyla založena za účelem dosahování zisku. Tudiž zisk není pro tuto organizaci posláním ani cílem, ale je jednoznačně pozitivním faktorem, že organizace je zisku schopna dosáhnout.

Z **ukazatelů likvidity** plyne, že organizace je vysoce likvidní, nemá tedy problém s úhradou svých závazků. Veškeré hodnoty se nachází nad stanovenými hranicemi, což znamená, že nemusí být efektivně využíváno finančních zdrojů, a to z důvodu neproduktivního vázání peněžních prostředků v hotovosti. Ukazatel celkové likvidity překračuje hranici 2,5, z čehož plyne, že NÚLK využívá **konzervativní strategie**. Konzervativní přístup používá dlouhodobý kapitál nejen k financování stálých aktiv, ale také oběžných aktiv. Tento způsob financování je dražší, ale nejméně rizikový.

Možným řešením, aby organizace lépe využívala svých dlouhodobých zdrojů, by mohla být investice např. do dlouhodobého majetku, nebo investice do nového vzorového parku k údržbě areálu. Tato možnost je však poměrně komplikovaná, neboť NÚLK takovou investici nemůže provést bez souhlasu zřizovatele.

Ukazatele rentability dosahují velmi nízkých hodnot, což je dáno především typem organizace. Pozitivním faktorem však je, že NÚLK byl schopen dosáhnout zisku v letech 2011 a 2012. Tento zisk byl v roce 2012 dosažen z důvodu nedokončení prací na opravě fasády zámku, která pokračovala až v dalším roce. Proto NÚLK požádal svého zřizovatele o přidělení zlepšeného výsledku hospodaření do rezervního fondu. V roce 2011 bylo kladného výsledku hospodaření dosaženo z důvodu vysokých tržeb ze vstupného na MFF, díky mimořádné návštěvnosti MVJVM včetně velké návštěvnosti restaurace v budově MVJVM.

Z **ukazatelů zadluženosti** byla spočítána celková zadluženost a koeficient samofinancování. Hodnota celkové zadluženosti by měla být menší než 50 %. Dle výpočtů se celková zadluženost organizace pohybuje v rozmezí 4 – 6 %, tudíž NÚLK kritérium splňuje. Koeficient samofinancování následně tvoří zbytek hodnoty, neboť jejich součet musí dát 1. Organizace z cizích zdrojů využívá pouze krátkodobých závazků. To může vést k neefektivnímu využívání vlastního kapitálu, který je pro organizaci dražší než cizí kapitál. Ještě je třeba připomenout, že organizace dosáhla vysokých hodnot u koeficientu samofinancování, což na první pohled může působit, že je finančně samostatná. Není tomu tak, neboť přes 80 % finančních zdrojů tvoří přijaté dotace.

Výsledky u **ukazatelů aktiv** říkají, že organizace splňuje pravidlo solventnosti, to znamená, že doba obratu závazků je vyšší než doba obratu pohledávek. V jednotlivých letech má tento ukazatel kolísavý trend, ale dle výsledků plyne, že odběratelé platí organizaci včas. Ze všech ukazatelů aktiv vyšlo NÚLK nejhůře doba obratu zásob, která je každoročně přes 168 dní, i když se v letech hodnota tohoto ukazatele snižuje. Tento stav je dán velmi specifickými zásobami v podobě knih, DVD nebo CD disků.

Z výsledků SWOT analýzy vyplývá, že v silných stránkách jednoznačně převažuje široké povědomí o organizaci ve společnosti a pestrá nabídka kulturních i vzdělávacích programů. V rámci slabých stránek je to nedostatek sponzorů a financí, s kterými se musí NÚLK každoročně potýkat.

Možnou příležitostí by pro NÚLK bylo získání nových sponzorů či rozšíření dotačních programů, spolupráce s novými organizacemi za účelem výměny zkušeností, či spolupořádání akcí nebo také konání přednášek a debatních večerů. Naopak velkou hrozbou je vysoká finanční závislost na zřizovateli.

5 Závěr

Tato diplomová práce byla zaměřena na typ neziskové organizace, jejíž název je Národní ústav lidové kultury. Jedná se o státní příspěvkovou organizaci, která je výzkumnou institucí českého státu, jejíž činnost v oboru péče o tradiční lidovou kulturu a její uchovávání je nezastupitelná.

Cílem diplomové práce bylo provést analýzu hospodaření vybrané státní příspěvkové organizace, která byla provedena metodou horizontálního a vertikálního rozboru účetních výkazů a dále posouzení pozice této organizace pomocí vybraných finančních ukazatelů ve sledovaných letech 2010 – 2014. V návaznosti na těchto výsledcích bylo dalším cílem práce vytvoření SWOT analýzy.

Diplomová práce byla rozdělena do tří kapitol. První část práce byla teoretická a zabývala se vysvětlením a charakteristikou účetních výkazů. Dále podstatou finanční analýzy a vzorců, které byly následně použity v praktické části.

Druhá část práce obsahovala obecné vymezení jednotlivých typů příspěvkových organizací. Následovalo představení vybrané státní příspěvkové organizace a základní informace o této organizaci. Součástí kapitoly byly také informace o účetnictví a zdaňování příspěvkových organizací.

Stěžejní část práce byla praktická a zahrnovala vertikální a horizontální analýzu rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Dále analýzu rozdílových ukazatelů a vybraných ukazatelů poměrové analýzy. To vše ve sledovaných letech 2010 – 2014. Závěrem kapitoly bylo vytvoření SWOT analýzy a shrnutí výsledků s možným doporučením.

Z výsledků provedené analýzy plyne, že se jedná o organizaci v mnoha ohledech silnou, která se dokáže udržet na trhu. Díky této skutečnosti může NÚLK uchovávat kulturní dědictví i pro další generace. Velkým pozitivem je, že i když se jedná o nevýdělečnou organizaci, tak je schopna dosáhnout zisku. Stejně jako každý podnik se potýká s nějakými problémy. Provedenou analýzou však může organizace odhalit své slabší stránky a tím pádem zkvalitnit svůj hospodářský a finanční vývoj do budoucna.

Tato diplomová práce je přínosná převážně pro Národní ústav lidové kultury, protože organizace během svého fungování podobné rozборы neprováděla a z toho důvodu může práci považovat za možný zdroj informací a současně za souhrnný přehled o svém hospodaření ve stanovených letech 2010 – 2014.

Seznam použité literatury

Odborné knihy:

- [1] BĚLOHLÁVEK, František, Pavol KOŠŤAN a Oldřich ŠULEŘ. *Management*. Brno: Computer Press, 2006. 724 s. ISBN 80-251-0396-X.
- [2] FRIČ, Pavol a Rochdi GOULLI. *Neziskový sektor v ČR: výsledky mezinárodního srovnávacího projektu Johns Hopkins University*. Praha: Eurolex Bohemia, 2001. 203 s. ISBN 80-86432-04-1.
- [3] GRASSEOVÁ, Monika, Radek DUBEC a David ŘEHÁK. *Analýza podniku v rukou manažera: 33 nejpoužívanějších metod strategického řízení*. 2. vyd. Brno: BizBooks, 2012. 325 s. ISBN 978-80-265-0032-2.
- [4] HOLEČKOVÁ, Jaroslava. *Finanční analýza firmy*. Praha: ASPI, 2008. 208 s. ISBN 978-80-7357-392-8.
- [5] JAKUBÍKOVÁ, Dagmar. *Strategický marketing: strategie a trendy*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. 362 s. ISBN 978-80-247-4670-8.
- [6] KEŘKOVSKÝ, Miloslav a Oldřich VYKYPĚL. *Strategické řízení: teorie pro praxi*. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2006. 206 s. ISBN 80-7179-453-8.
- [7] KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2013. 236 s. ISBN 978-80-247-4456-8.
- [8] KOČÍ, Petr. *Nevýdělečné organizace 2012: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 1. 2012*. 8. vyd. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2012. 291 s. ISBN 978-80-7357-737-7.
- [9] MÁČE, Miroslav. *Účetnictví a finanční řízení*. Praha: Grada Publishing, 2013. 551 s. ISBN 978-80-247-4574-9.
- [10] MADEROVÁ VOLTNEROVÁ, Karla a Petr TÉGL. *Vztahy mezi zřizovatelem a příspěvkovou organizací ÚSC*. 2. vyd. Olomouc: ANAG, 2011. 192 s. ISBN 978-80-7263-664-8.
- [11] MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. *Neziskové organizace - vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, 2013. 264 s. ISBN 978-80-7263-825-3.
- [12] MORÁVEK, Zdeněk a Danuše PROKŮPKOVÁ. *Příspěvkové organizace 2014*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 268 s. ISBN 978-80-7478-527-6.

- [13] MRKVIČKA, Josef a Pavel KOLÁŘ. *Finanční analýza*. 2. vyd. Praha: ASPI, 2006. 228 s. ISBN 80-7357-219-2.
- [14] OTRUSINOVÁ, Milana a Dana KUBÍČKOVÁ. *Finanční hospodaření municipálních účetních jednotek po novele zákona o účetnictví*. Praha: C. H. Beck, 2011. 178 s. ISBN 978-80-7400-342-4.
- [15] PETERSON DRAKE, Pamela a Frank FABOZZI. *Analysis of financial statements*. 3. vyd. Hoboken: Wiley, 2012. 332 s. ISBN 978-1-118-29998-2.
- [16] PROKŮPKOVÁ, Danuše a Michal SVOBODA. *Jak číst účetní výkazy vybraných účetních jednotek*. Praha: Wolters Kluwer, 2014. 152 s. ISBN 978-80-7478-522-1.
- [17] REKTOŘÍK, Jaroslav. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 3. vyd. Praha: Ekopress, 2010. 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.
- [18] RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza*. 5. vyd. Praha: Grada Publishing, 2015. 160 s. ISBN 978-80-247-5534-2.
- [19] SEDLÁČEK, Jaroslav. *Finanční analýza podniku*. 2. vyd. Brno: Computer Press, 2011. 152 s. ISBN 978-80-251-3386-6.
- [20] STROUHAL, Jiří. *Účetnictví 2012: velká kniha příkladů*. Brno: BizBooks, 2012. 760 s. ISBN 978-80-265-0008-7.

Elektronické zdroje:

- [21] Národní ústav lidové kultury *Oficiální webové stránky* [online]. [5.2.2016]. Dostupné z: <http://www.nulk.cz/>
- [22] Skanzen Strážnice *Oficiální webové stránky* [online]. [5.2.2016]. Dostupné z: <http://www.skanzenstraznice.cz/>
- [23] Otevřená škola: *Vybrané účetní jednotky a jejich právní úprava účetnictví* [online]. [10.3.2016]. Dostupné z: <https://www.oalib.cz/oskola/course/view.php?id=48>

Legislativa

- [24] Vyhláška č. 270/2010, o inventarizaci majetku a závazků, ve znění pozdějších předpisů
- [25] Vyhláška č. 312/2014 Sb., o podmínkách sestavení účetních výkazů za Českou republiku (konsolidační vyhláška), ve znění pozdějších předpisů
- [26] Vyhláška č. 353/2015 Sb., o fondu kulturních a sociálních potřeb, ve znění pozdějších předpisů

- [27] Vyhláška č. 383/2009 Sb., o účetních záznamech v technické formě vybraných účetních jednotek a jejich předávání do centrálního systému účetních informací státu o požadavcích na technické a smíšené formy účetních záznamů, ve znění pozdějších předpisů
- [28] Vyhláška č. 410 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů pro některé vybrané účetní jednotky, ve znění pozdějších předpisů
- [29] Zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů
- [30] Zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, ve znění pozdějších předpisů
- [31] Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
- [32] Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitých věcí, ve znění pozdějších předpisů
- [33] Zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů
- [34] Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů
- [35] České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Ostatní

- [36] Metodika tvorby pomocného analytického přehledu
- [37] Metodika konstrukce cash flow pro příspěvkové organizace
- [38] Majetek, výroby a tržby Národního ústavu lidové kultury
- [39] Výroční zpráva Národního ústavu lidové kultury 2010
- [40] Výroční zpráva Národního ústavu lidové kultury 2011
- [41] Výroční zpráva Národního ústavu lidové kultury 2012
- [42] Výroční zpráva Národního ústavu lidové kultury 2013
- [43] Výroční zpráva Národního ústavu lidové kultury 2014

Seznam zkratk

CD	Kompaktní disk
CIOFF	Mezinárodní rada organizátorů folklorních festivalů a lidového umění
CZ	cizí zdroje
ČPK	čistý pracovní kapitál
ČR	Česká republika
ČÚS	České účetní standardy
DDHM	dlouhodobý drobný hmotný majetek
DDNM	dlouhodobý drobný nehmotný majetek
DHM	dlouhodobý hmotný majetek
DNM	dlouhodobý nehmotný majetek
DVD	digitální víceúčelový disk
EAT	Earnings After Taxes (zisk po zdanění)
EBIT	Earnings Before Interests and Taxes (zisk před zdaněním a úroky)
EBT	Earnings Before Taxes (zisk před zdaněním)
EU	Evropská unie
FO	fyzická osoba
FKSP	fond kulturních a sociálních potřeb
ISPROFIN	informační systém programového financování
MFF	Mezinárodní folklorní festival
MVJVM	Muzeum vesnice jihovýchodní Moravy
NÚLK	Národní ústav lidové kultury
OM	oběžný majetek
OSN	Organizace spojených národů
PAP	pomocný analytický přehled
PO	právnícká osoba
ROA	Return of Assets (rentabilita aktiv)
ROCE	Return on Capital Employed (rentabilita celkového investovaného kapitálu)
ROE	Return on Equity (rentabilita vlastního kapitálu)
ROS	Return on sales (rentabilita tržeb)
SW	software

UNESCO	Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu
VH	výsledek hospodaření
VHS	Video Home System
VK	vlastní kapitál
VZZ	výkaz zisku a ztráty
ZDP	Zákon o daních z příjmů

Prohlášení o využití výsledků diplomové práce

Prohlašuji, že

- jsem byla seznámena s tím, že se na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., - autorský zákon, zejména § 35 – užití díla v rámci občanských a náboženských obřadů, v rámci školních představení a užití díla školního a § 60 – školní dílo;
- beru na vědomí, že Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava (dále jen VŠB – TUO) má právo nevýdělečně, ke své vnitřní potřebě, diplomovou práci užít (§ 35 odst. 3);
- souhlasím s tím, že diplomová práce bude v elektronické podobě archivována v Ústřední knihovně VŠB-TUO a jeden výtisk bude uložen u vedoucího diplomové práce. Souhlasím s tím, že bibliografické údaje o diplomové práci budou zveřejněny v informačním systému VŠB-TUO;
- bylo sjednáno, že s VŠB-TUO v případě zájmu z její strany uzavřu licenční smlouvu s oprávněním užít dílo v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- bylo sjednáno, že užít své dílo, diplomovou práci, nebo poskytnout licenci k jejímu využití mohu jen se souhlasem VŠB-TUO, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly VŠB-TUO na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše).

V Ostravě dne 22. 4. 2016

Bc. Barbora Prachařová

Seznam příloh

Příloha 1	Rozvaha v plném rozsahu – aktiva
Příloha 2	Rozvaha v plném rozsahu – pasiva
Příloha 3	Výkaz zisku a ztráty v plném rozsahu
Příloha 4	Vertikální analýza aktiv v plném rozsahu
Příloha 5	Vertikální analýza pasiv v plném rozsahu
Příloha 6	Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty v plném rozsahu
Příloha 7	Horizontální analýza aktiv v plném rozsahu
Příloha 8	Horizontální analýza pasiv v plném rozsahu
Příloha 9	Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty v plném rozsahu
Příloha 10	Přijaté dotace v roce 2014
Příloha 11	Výpočet rozdílových ukazatelů
Příloha 12	Výpočet poměrových ukazatelů